

Муҳтарама ТУРКОЙ

**СОҲИР
ОҚШОМЛАР**
(шеърлар)

Алишер Навоий номидаги
Ўзбекистон Миллий кутубхонаси нашриёти
Тошкент — 2008 йил

Шоира Муҳтарама Туркойнинг қўлингиздаги тўплами асосан қалб кечинмалари, хусусан, муҳаббат куйида алданган қиз изтироблари ифодаланган шеърлардан ташкил топган. Уларда хиёнат, ёлғон ва сохта муносабатларни қоралаш баробарида, вафо-садоқат, соддадиллик ва ҳалоллик улуғланади. Тимсол ва ташбеҳларга бой бадиий сўз мухлисларга завқ бағишлайди. Уларни ҳаёт ҳақида, босилган ҳар бир қадам тўғрисида янада чуқурроқ мушоҳада юритишга чорлайди.

© Муҳтарама Туркой.
© Алишер Навоий номидаги
Ўзбекистон Миллий кутубхонаси
нашриёти, 2008 йил.

ВАТАНГА ҚАСИДА

Дунёда юрт кўпдир, эл-миллат бисёр,
 Ўзбекистон битта, танҳо Туроним.
 Тўфонлар бағридан чиқар улугвор,
 Уйғоқ юракларда уйғоқ бўроним.

“Темур қаср қурган” дея бошлардан,
 Ёлгон булгаганиди покиза қоним.
 Билга хоқон уйғоқ, битик тошларда
 Қайта тирилди-ку қадимий шоним.

Спитамен боши узилган кеча,
 Қора эди, қора... тубсиз осмоним.
 Бу кун текисланди бузилган кўча,
 Ўзбекистон бўлиб қайтди Усмоним.

Аллоҳга беҳисоб таҳсин шукрона,
 Само узра чақнар ёруғ Чўлпоним.
 Чиқиб келмоқдадир Қодирий, ана,
 Самарқанд-дарвоза очиқ имконим.

Онам сути билан, алласи билан,
 Юрагимда илдиз отган ошёним.
 Бешигим қошида айтилган ўлан,
 Бобом қучиб ўлган қутлуғ Куръоним.

Сени севмаслардан юраман йироқ,
 Сени севганларга фидодир жоним.
 Юртим, бағринг каби кўксим минг қуроқ,
 Минг қуроқ қалбимда бор бўл, имоним!

“Юрагида Ватан бўлмагандан кўрқ,
Онасин ҳам сотар ул, болажоним.
Ватансиз кимсада қалб йўқ, юрак йўқ.
Нафсга сотилган қул, болажоним...”

Дадам ўғитини ёдимда тутдим,
Сени сева билдим, жон ичра жоним.
Мен ҳам Туркой бўлиб ойдинлик кутдим,
Шаънинг улуғладим, Ўзбекистоним!
Тангрим алқаган юрт, нурли жаҳоним!

* * *

Ватан!
Азизсан илоҳий Аллоҳ китоблар янглиғ,
Кўр кўзлар очилар тупроғинг сурса.
Менинг юрагимга келиб тегар тиғ,
Дўст дея тутганинг ханжарлар урса.

Ватан, сендан айро яшамоқ оғир,
Сендан тонганларнинг сўқир қалб кўзи.
Тупроғингнинг гардин бермасман, ахир,
Бош уриб кўксимга босганим ўзинг,
Ватан!

ИФТИХОР

Кўнглим кемтигини тўлдирди Худо,
Яхши инсонларнинг соф меҳри билан.
Қайга борсам иззат кўрдим доимо,
Қалбимни банд этди шеър сеҳри билан.

Ҳамиша кафтимда тутдим юракни,
Оқ қоғоздай очдим, ҳисларим сўлим.
Бағримни ёритган ёруғ тилакнинг
Ёғдуси ёритди ҳаётим, йўлим.

Ошуфтаси бўлдим назм-бўстоннинг,
Шудрингга юз чайган майса, гулсимон.
Не бахтки, мен озод Ўзбекистоннинг,
Ўзбекнинг бир эрка шоирасиман.

ТҮҮРТЛИКЛАР

Умр демак — бир пиёла сув,
Тўкилмоғи жуда ҳам осон.
Юрагингдан ёвузликни қув,
Эзгуликка дўст тутин, инсон!

* * *

Илмли одамнинг йўқдир баҳоси,
Илм сотилмайди, сотилмас Ватан.
Энг гўзал, энг соҳир ҳикмат дунёси
Ҳаётингда бўлсин мангулик ҳамдам.

* * *

Жон битта, Ватан бир, танҳо озодлик,
Эркидан айрилган қушга қафас тор.
Сенда ичсам оби-ёвғон ҳам тотлик,
Ватан, қучоғингда ўлсам, бер мазор!

* * *

Келиб-кетмоқликдан изладим маъни,
Элин эъозлаган элда азиздир.
Кимки бошда тутса ота-онани,
Ҳаёти чароғон, умри лазиздир.

* * *

Султону гадонинг бирдир манзили,
Омонатин Аллоҳ олади қайтиб.
То қиёмат сўнмас муҳаббат гули,
Ўтайлик эзгулик қўшигин айтиб.

* * *

Ҳар бир гўдак туғилар озод,
 Йўргакка солинса йиғлар бўғилиб.
 Қафасда булбул ҳам куйлолмайди шод.
 Эркидан айрилган ўлар қул бўлиб.

* * *

Ассалом, кўнглимнинг қуёши, шеърим!
 Ассалом, умидим, орзум, қувончим.
 Ассалому алайкум, эй момо ерим!
 Сабрингдан куч олиб ўсди ишончим.

Ассалом, дарахтзор, кўкаламзор юрт,
 Она Ўзбекистон, ватаним, жоним.
 Дарёларинг тутар барака-ю қут,
 Кетгиси келмайди келган меҳмоннинг.

“Ассалом”да ниҳон сеҳри ўзбекнинг
 Буғдой нони пишар иссиқ сўзидан.
 Тотли ва мазали меҳри ўзбекнинг
 Юраги кўриниб турар кўзидан...

Ассалом, кўнглимнинг қуёши, шеърим!...

КЎЗИМ ҚАРОСИГА ЖОЙЛАДИМ СЕНИ

Сен — Усмон Носирнинг битмаган шеъри,
 Қодирийнинг унсиз тўккан ёшисан.
 Ҳазрат Алишернинг занжирбанд шери,
 Улуғбекнинг қилич кесган бошисан.

Тупроғинг гардига зор бўлиб ўтган
 Чўпоннинг сен ёвқур, эркпараст дили.
 Шукр, қулик қўлин етмиш йил тутган
 Қўларингдан тутди истиқлол қўли.

Сўз топмадим, сўзсиз қўшиғим ўзинг,
 Таъриф айламоққа қаламим ожиз.
 Онаминг юзига ўхшайдир юзинг,
 Тупроғингни ўпиб, ўлкам, чўкдим тиз.

Қўлингда байроғинг — номусинг бордир,
 Гурурдан бир қарич ўсди ўзбегим.
 Ўз сўзинг, ўзлигинг — қомусинг ёрдир,
 Ёғдунинг йўлини тўсолмас ҳеч ким.

Юртим, мудом қадринг ошириб суйдим,
 Меҳрим айланди тиг ўтмас қалқонга.
 Кўзим қаросига яшириб қўйдим,
 Афёр даҳл солмас Ўзбекистонга.

* * *

Аллоҳнинг назари тушган юрт,
Қуёшнинг нур-зари тушган юрт.
Хур жаннатсан, пари тушган юрт,
Сурурга онасан, Ватаним!

Нақшбандий нақшингдир сенинг,
Яссавий энг яхшингдир сенинг.
Навоий чўнг бахшингдир сенинг,
Фурурга онасан, Ватаним!

Туғилган юрт ҳар тоши юмшоқ,
Тиш синдирмас ҳам оши юмшоқ.

Ҳинда йиғлар боланг Бобуршоҳ,
Бобурга онасан, Ватаним!

Самарқанднинг сийрати ўзинг,
Кўҳна Кешнинг сурати ўзинг.
Амир Темур шуҳрати ўзинг,
Темурга онасан, Ватаним!

Жаҳонда жаҳонсан ягона,
Табаррук, суюксан, эй она!
Туркой бошинг узра парвона,
Меҳримга онасан, Ватаним!

* * *

Бу юртнинг тошлари пахтадай юмшоқ,
Бу юртнинг тупроғи енгил, берсанг жон.
Туркистон биттадир, Турондай юрт йўқ,
Жаҳонда ягона, ҳур Ўзбекистон.

Бу юртнинг баҳор, куз, ёзи, қишида,
Шамоли, ёмғири, қорида бор қут.
Кўнглимда сўнмайди абадий кўклам,
Кўзимнинг кўкида кўкарган бу юрт.

Муқаддас тупроғи, тоши, чўп-хаси,
Ҳар битта гиёҳи, гули, тикани.
Жозиба ва кўркка бойдир ҳаммаси,
Умримнинг ажралмас бўлаги маним.

Бу осмон, юлдузлар, қуёш, ой, чақмоқ,
Момогулдурак ҳам юракка яқин.
Қандай бахт Ватаннинг ҳуснига боқмоқ?!
Ифтихор туйғусин айламоқ талқин.

Бу юртни севмайди фақат кас, гумроҳ,
Кечмасман бўлса-да қиёмат қойим.
Бобо маконимдан айирма, Аллоҳ,
Ватан тупроғидан бер сўнги жойим.

* * *

Уялади кўкда ой ҳам,
Қизларининг ҳуснин кўриб.
Мажнунтол бош эгар пурғам,
Юрса сочин қирқта ўриб.

Аёли атлас кийган чоғ,
Ҳурлар кўкдан қарашади.
Беқасам тўн, белда белбоғ,
Алпларига ярашади.

Урфу одат, тили сайдин,
Сахийликда Ҳотам элим.
Танлаган эрк йўли ойдин,
Тожу тахтли отам — элим!

СЕН ШЕЪРИМДА ЯША БАРҲАЁТ

Синглим Сайёрахоннинг хотирасига

“Оҳ, қошлари қалам қиз эди,
Қора киприклари қайрилма.
Оппоқ юзли, ширин сўз эди,
Унинг хотиридан айрилмам...”

Онам шундай эсларди сени,
Сурайёхон, фаришта синглим.
Фарзанд доғи қаритди уни,
Сени ёдлаб йиғларди юм-юм.

“Дўхтирларга қаратолмадим,
Кўли қисқа эди дадангнинг...”
Онам афсус чекиб яшади,
Бизга таъриф этиб чеҳрангни.

“Беш ёшида айрилдик ундан,
Қизгинамни топширдим ерга...
Ўлмаганда бир қиз бўларди,
Хур қиз кетди, ўкинчим шундан”.

Сайёрахон, жон синглим сени
Онам эслар эди шу хилда.
Беланчакни тебратиб аста,
“Дамонгинам” деб чучук тилда
 (“Дармонгинам”, дея олмасдан)
Алла айтар эканман сенга,
Дард ўртайди жоним шикаста.

Қани эди... тинмай куйлардим,
Аллам сенга бахш этса ҳаёт.
Исми гўзал — покиза дардим,
Сен шеъримда яша барҳаёт!

ДАДАМНИНГ НАСИҲАТИ

Болам, кўзинг нури бўлсин шўх, тетик,
Ўзлик не? Ўзингдан сўрагин уни.
Миллат гурурига ўйилган битик,
Ўзбегим дўпписи, беқасам тўни.

Ўтган игна кўзли қирқ қат элакдан,
Сабрининг олтин ранг сири сизилиб.
Кулишни ўргангин юрак-юракдан,
Ўзбек кўп йиғлаган бағри эзилиб.

Уйининг тўрида бешикни асрар,
Ўзбекойимлари Ўзбекистоннинг.
Онасин йўқласа ҳар ким тонг саҳар,
Нури ҳидояти ёғар Раҳмоннинг.

Севги не, ҳижрон не, надир изтироб,
Нафрат не, шафқат не, садоқат нима?
Нечун муқаддасдир Туроний туроб,
Англамак истасанг тилинг унутма!

ОНА БУХОРО

Бугун осмонингни тарк этди қуёш,
Кўкси чок булутлар унсиз тўкди ёш.
Буюк бир ўғлонинг ерга қўйди бош,
О, она Бухоро, она Бухоро.

Боласи ўлмасин ҳеч бир онанинг,
Бағрингда айрилиқ, қайғу тумани.
Олиб кетди ажал Раҳмат Жумани,
О, она Бухоро, она Бухоро.

Тошшаҳарда тошлар эриди, она,
Қайнаб турган булоқ қуриди, она.
Юрагинг ярадор бўридилар, она,
О, она Бухоро, она Бухоро.

Фарзандинг ортидан довруғлар қолди,
Гуллаган бир бўстон, нур, чўғлар қолди.
Шогирдлар кўнглида оғриқлар қолди,
О, она Бухоро, она Бухоро.

“Устоз ота каби улуғ”, дейдилар,
Бир жигар мисоли мени суйдилар.
Туйғуларим мотам тўнин кийдилар,
О, она Бухоро, она Бухоро.

Аллоҳим ҳукмига бандаман, кўндим,
Ўлим ҳақ, начора, ашким ҳам тинди.
Сенга тикилганда нигоҳим синди,
О, она Бухоро, она Бухоро.

* * *

Кўкка совурилса боринг ногаҳон,
Юз ўгирса сендан ёринг ногаҳон.
Жоним омон бўлсин дегину, мард бўл,
Номард буколмасин оринг ҳеч қачон!

Жон дўстим деганинг сотса, йиғлама,
Мол дўстга дўниб тош отса, йиғлама.
Ишончингга кириб, бергувчи фириб,
Кўйнингдаги илон кетса, йиғлама!

Дўст кимдир, душман ким, билолмай толсанг,
Хиёнат тиканин юлолмай қолсанг,
Қалбингга қулоқ сол, мушоҳада қил,
Йиғламоқ лозимми, кулолмай қолсанг?

Аслида ер қаттиқ, олисдир осмон,
Бевафо дўст каби вафосиз жаҳон.
Кун-тун ўтар, Туркой, ҳаётинг ўтар,
Ўткинчи дунёнинг бир номи армон.

Иймонинг дарз кетса, тайрилсанг, йиғла,
Эзгу ниятингдан айрилсанг, йиғла.
Киндик қонинг томган тупроқ — она юрт,
Элу элатингдан айрилсанг, йиғла!

АЛПОМИШНИ СОҒИНГАН КҮНГИЛ

Ботирларнинг сарвар, сараси,
 Мард Қоражоннинг жўраси.
 Қўнғирот элининг тўраси,
 Алпомишни соғинар кўнгил.

Ҳар бир елкасига тоғ сиғар,
 Ҳар бир кафтига гулбоғ сиғар.
 Белини минг бир белбоғ бўғар,
 Алпомишни соғинар кўнгил.

Бойсун-Қўнғиротнинг эртаси,
 Бойбўрибийнинг дил эркаси.
 Қалдирғоч бекачнинг акаси —
 Алпомишни соғинар кўнгил.

У — бир бургут, у — қирғий, лочин,
 Ташлаб қочар ёғийлар лошин.
 Совут этар севгисин Барчин,
 Алпомишни соғинар кўнгил.

Бойчибори кўкка учади,
 Юрт шамоли Алпни кўчади.
 Ойнакўлдан оққуш кўчади,
 Алпомишни соғинар кўнгил.

Дукур-дукур Алплар келади,
 Чилбир чўлда кийик елади.
 Беланчақда гўдак кулади,
 Алпомишни соғинар кўнгил.

ДАДАЖОНИМНИ ҚУМСАБ

Соғинчми, ўкинчми эзар дилимни?
Ичимни куйдирган армон — сиз, чўғ — сиз.
Сизсиз босиб ўтдим ҳаёт йўлимни,
Йигирма етти йил бўлди-ки, йўқсиз.

Йиқилсам. О, тирик бўлсайди дадам,
Тургазиб қўярди мени, деб куйдим.
Сизни ёдда тутдим бахтли кунда ҳам,
Дадажоним, дея укамни суйдим.

“Илк шеърингни ўқиб даданг йиғлаган...”
Онажоним сўзи ёдимда ҳамон.
Бир умрлик армон кўксим тиглаган,
Бугун мен шоира бўлдим, дадажон.

Шеър айтгум, кўзда ёш, ярим дил билан,
Сиз йўқсиз, онам ҳам кетдилар ташлаб.
Ўз ўрним, ўз номим, ўз шоним билан
Яшайман фарзандлик бурчимни оқлаб.

* * *

Соғинч бевақт оқартди сочим,
Ёр-дўстингиз, сиз тенгилар бор.
Қабристонга борар йўл очиб,
Қорли тунлар ўкинчим бедор.

Болаликка қайтгим келади,
Сизни кўргим келар, дадажон.
Юрагимни армон тилади,
Йўл оламан қишлоғим томон.

УЛ КУН ИШҚДАН ТИНГЛАДИМ ЭРТАК

Ул кун ишқдан тингладим эртак,
Ёдингиз-ла ухлаб уйғондим.
Умидларим — гулгун бойчечак,
Сизни севишимга инондим.

Кўзингизда кўрдим суратим,
Унда бизни айирмас фироқ.
Унда топдим кулган сийратим,
Ундан қайғу-аламлар йироқ.

Эртакдаги бош қаҳрамоним,
Бемор таним тарк айлади дард.
Аммо, ишқдан ярадор жоним,
Энди малҳам қўймоғингиз шарт.

Бахтиёрман, бахтлиман беҳад,
Кўнглим равшан торгар зиёдан.
Ишқ эртагин тингласам фақат,
Ҳеч қайтмасам ўшал дунёдан.

* * *

Шундай бахтиёрман, ё Худо!
Тушунмайин лолман туйғумни.
Кимни айлай ушбу дам дуо?
Ўғирлагани-чун уйқумни.

Кузнинг сокин кечаларида,
Мен ой билан сирлашдим кулиб.
Тошкентнинг тош кўчаларида,
Армонларим қолди тўкилиб.

Кўнглимдан ғам, қайғулар қочди,
Қушдай енгил сездим ўзимни.
Илоҳий ҳис кўксини очди,
Нурлар ўпди чақноқ кўзимни.

Қалб оғриғи, вужуд оғриғи,
Изтиробу азоб олди тин.
Бахтга чўмди бутун борлигим,
Севиб қолдим, дил бўлди мафтун.

ШУКРОНА

(туркум)

Эшик тақиллади. Очдиму шу зум
 Ҳайратим севинчга қоришиб кетди.
 Исмингизни айтиб ҳайқирди сўзим,
 Бўм-бўш кулбам нурдан ёришиб кетди.

Бу не бахт! Кўзимга ишонмай аста,
 Қўлингиздан тутдим, хуш ҳид урилди.
 Сувга тушган гулдай тиниқдим , хаста
 Соғинчдан сўлиган кўнгил тирилди.
 Сиз келгач, дил кулди, тақир остонам,
 Мендай ичикканди, тиллога дўнди.
 Оёғингиз ўпиб покланди хонам,
 Кўзингиз зиёси кўзимга кўнди.

Ҳайрат-ла сўрайман:
 — Қандай келдингиз?
 Бу журъат, бу кучни олдингиз қайдан?
 Юрак даъватими?
 Ҳорғин кулдингиз,
 — Соғиндим, — дедингиз, — соғиндим, қайдам?!

* * *

Тақдирдан нолисам нонқўрлик бўлар,
 Шукур, ҳаётимда устувор шодлик.
 Дилимга илоҳий ёғдулар тўлар,
 Ишончларим отлиқ, умидим отлиқ.

Қалбимга киради қайғулар яёв,
 Муҳаббат намлайди гоҳ қора кўзим
 Вужудим ўртайди гоҳ сув, гоҳ олов,
 Самандар қуш мисол билмасман тўзим.

Севгидан ҳеч ўзни омадсиз демам,
 Севдиму севилдим азобни енгиб.
 Маломат тошлари-калтак, таҳқир, ғам,
 Тийро тунлар ўтди, чеҳраси ўнгиб.

Кунларим туз тутди, муз тутгани йўқ,
 Кечалар ухлайман узатиб оёқ.
 Толеим хорликка юз тутгани йўқ,
 Қисматдан норози эмасман мутлоқ.

Тўкис бахтлиман деб айта оламан,
 Бахтсиз ҳам аташга ҳақим йўқ ўзни
 Йўлчиман, йўлимдан қайта олмайман,
 Юракда опичиб юраман сизни.

Тангрим тилагимга туморлар тақар,
 Сийлайди беминнат карами билан.
 Дўст меҳри — чимилдиқ, руҳ — кунгабоқар,
 Меҳрга тўйиниб айтаман ўлан.

* * *

Куюнлар қўйнида қайнови тинмас
 Булоқмиди севгим, қайнадим, тошдим?
 Тошни ёриб чиққан гул асло синмас,
 Сўнмас ишқни қучиб доvonлар ошдим.

Ғанимни ўлдириб, камим тўлдириб,
 Сизни ҳузуримга йўллади Худо.
 Пок қўнғлимни поклаб, гуллар ундириб,
 Яшайман ҳаётдан, қисматдан ризо.

Тақдирдан нолисам нонкўрлик бўлар...

* * *

Сизнинг ўзингиз-ку, ўзингиз тугул,
 Ҳаттоки бир тола сочингизни ҳам
 Тиллога алмашмам, жавоҳир бир пул,
 Икки дунё кечмам, кечолмам, эркам.

Аллоҳга минг бора қилгум илтижо,
 Айирсанг ол, дея омонат жоним.
 Менга келсин сизга отилар бало,
 Қудратим етади тўкмоққа қоним.

Оламнинг бахт тўла нур сандигига,
 Ғамингиз алишмам, ғамингиз — бахтим.
 Малҳам изламайман дил чандигига,
 Табибим сиз, малҳам — соф муҳаббатим.

Бир кулиб қарашнинг қурбони бўлиб,
 Яшамоқдан маъни топдим, минг шукр.
 Инсондай севолдим, юракдан тўлиб,
 Қуйлай олдим, эркам, сизга ташаккур.

* * *

Сочингиз қор, эгнингиз қор,
 Хуш табассум юзингизда.
 Хушим оғиб, эй гўзал ёр,
 Кўз узолмай қолдим сиздан.

Оппоқ қормас, ўрик гулин
 Нафасини туйди юрак.
 Титратиб кўнгил кокилин
 Нурын сочди қирқ камалак.

Қадрдон, хуш овозингиз
 Қулоқларим силар майин.
 Энтикаман, сиз куласиз,
 Лайлак қорлар тушар ўйин.

Гўдак каби поксиз бу дам,
 Маъсумлик ҳам ярашибди.
 Сизнинг билан оппоқ олам,
 Дил — Каъбамда адашибди.

Қароғимда, сўроғимда,
 Муҳаббатим, бахтим кулар.
 Қор ўйнайди тўрт ёғимда,
 Юрагимда аҳдим кулар.

* * *

Сиз гилос еяпсиз, сап-сариқ гилос,
 Кўзингизни юмиб, майин жилмайиб.
 Бу гўзал эркалик ўзингизга хос,
 Бу хил эркаликка бўларми тўйиб?

Сиз гилос еяпсиз, данакларини
 Очиқ қафтларимга ташларкан бир-бир.

— Раҳмат де, еганим учун барини...
Дедингиз, мен уни айладим оқ шеър.

Келганингиз учун ташаккур, қуллуқ,
Борлигингиз учун беҳисоб шукр.
Покландим, пок дилим, дилда алам йўқ,
Гилос данакларин ўпаман бир-бир.

Сиз гилос еяпсиз, сап-сариқ гилос,
Кўзингизни юмиб, майин жилмайиб.
Ҳеч ким ўхшамайди, сиз бу — сиз холос,
Сизни севмоқ лозим, бўлмайди койиб.

ШОҲИМ, СИЗНИ СЕВМАЙ БЎЛУРМИ?

Оғир дамда таянч бўласиз,
Куйсам — куйиб, кулсам — куласиз.
Дилдан армон гулин юласиз,
Шоҳим, сизни севмай бўлурми?

Бўйимдай бўй, кўнглимдай кўнгил,
Топдим, шукр, севинчларим мўл.
Бахт ўлкаси меники буткул,
Шоҳим, сизни севмай бўлурми?

Бу дунёнинг ишлари чистон,
Соғни дали айлар бегумон.
Мушкулларим этасиз осон,
Шоҳим, сизни севмай бўлурми?

Хорлик, зорлик тўсмайди йўлим,
Бевафолар узмайди гулим,
Ишқ уйини бузмайди дилим,
Шоҳим, сизни севмай бўлурми?

Қалбингиздан олдим ойдин жой,
 Юрагимда шовулар оқ сой.
 Оқликларга бурканди Туркой,
 Шоҳим, сизни севмай бўлурми?

* * *

Сиз Туроннинг жўмард ўғлони,
 Сиз буюксиз, узлатда юрманг,
 Ҳеч букилмас гурурим, шоним,
 Иззатсиздан иззат-да сўрманг.

Номард мудом чоҳ қазар мардга,
 Ҳасад мори дордир бўйнида.
 Чалинган кўп бу огир дардга,
 Шайтон болалайди қўйнида.

Нокасларнинг чиркин юрагин
 Ёритмасин қора чироқ — шавқ.
 Кулинг, кулга дўнсин тилаги,
 Ҳамроҳингиз бўлсин қувонч, завқ.

Ёв оёқдан чалса, сиз кулиб,
 Қадингизни тик тутинг, букманг.
 Йиқилсангиз, мен қандай қилиб
 Тик юраман, дардга тиз чўкманг.

Тош бардошга тегиб ёрилар,
 Тошлар мағлуб, сиз ғолиб алпим.
 Ҳақнинг оқ нурига қорилар,
 Ҳақиқатни ёқласа ҳар ким.

Хиёнатни кўп кўрган дунё,
 Кўнглингизга олмангиз малол.
 Юрагини тутар бериё,
 Сизни жондан севган бир аёл.

* * *

Саккиз йиллик гамдан сўнг,
Кулди қисмат ниҳоят.
Тақдир эмас экан гунг,
Бахтдан ўқийдир оят.

Кўзим кийик — хуркади
Толе қурган тузоқдан.
Бахтдан юрак қўрқади,
Сизга боқум узоқдан.

Саккиз йиллик азобдан
Сарсон жонни қутқариб.
Санамин изтиробдан
Тортиб олган Шоҳғариб.

Рух — хурликка чиққан қул,
Меҳрингизга асирдир.
Биз томон тополмас йўл,
Жудолик кўр, басирдир.

Тилло топган гадо — дил,
Кувончлари жунунваш.
Дарддан униққан кўнгил
Йиғлаб — кулган париваш.

Шукр, сидқу вафонинг
Ичди сирин ёрингиз.
Саккиз йиллик жафонинг,
Саккиз узри борингиз.

* * *

Оқ тонгларин оқартирдим нолам билан,
 Кўзингизга бирга кирдим олам билан.
 Энди мени ташлаб йироқ кетолмайсиз,
 Ёлғизлатиб муҳаббатим — болам билан.

Нечун келдик, нечун келдик, куйлолмасак,
 Севиб туриб юракларга бўйлолмасак?
 Она Турон боғларининг ёзи узун,
 Қайгурманг кўп баҳорида ўйнолмасак.

Фитначининг узун-узун гапи ўлар,
 Кенг кўчанинг ўнгу сўли, чапи бўлар.
 Кенглик қилинг, бу дунёни нетгум сизсиз,
 Айрилиқнинг дил ёққувчи тафти сўнар.

Мен дардларни алдамоққа имкон топдим,
 Дил розини тингламоққа инсон топдим.
 Опа-сингил, оға-ини, дўстлар бисёр,
 Тилаб-тилаб, шукр, сизни омон топдим.

Уясидан айрилган қуш чирқирайди,
 Гар кўрмасам юраккинам зирқирайди.
 Овозингиз эшитмасам, оҳ, озурда
 Кўнглимдан шеър эмас, қонлар сирқирайди.

Соғинчимни шеърга солдим, қўшиқ бўлди,
 Қорақизга Оқйигити ошиқ бўлди.
 Эртақларга эртақ тутди муҳаббатим,
 Севгингизга бағрим менинг бешик бўлди.

Маломатнинг тош қўлини боғладингиз,
 Нохуш юрсам, келиб кўнглим чоғладингиз.

Фариб дунё, голиб дунё сиз бўлсангиз,
 Фанимларнинг қора дилин доғладингиз.

Жонингизга жойланди, ёр, муҳаббатим,
 Кўксингизда ойланди, ёр, муҳаббатим.
 Мен сиғинган ишққа сиз ҳам сиғинасиз,
 Бир Худога айланди, ёр, муҳаббатим.

Энди мени ташлаб йироқ кетолмассиз...

* * *

Нигоҳлар тўқнашди, қалблар тўқнашди,
 Онгимда чақнади чақмоқ, гулдурак.
 Диллар бир-бирини унсиз йўқлашди,
 Топишди юраклар, топишди тилак.

Беҳушдай беҳиштга йиқилган жонни
 Ором аллалайди, юзда табассум.
 Зумда тарк айлади соғинчлар танни,
 Армон суратидан узилди кўзим.

Нигоҳлар тўқнашди, чақинлар аро
 Ёнаётган аёл — кўнгил куладир.
 Қисмат, кул, ҳижрон, кул, ғам — мотамсаро,
 Бағрим бўшлиқлари куйга тўладир.

Нигоҳлар тўқнашди, тўқнашди ҳислар,
 Сўзсиз, таржимонсиз тиллашдик икков.
 Бир нурли қўшиққа айландик бизлар,
 Ҳеч ким йўлимизга қура олмас ғов.

* * *

Мунис нигоҳингиз эркалар, суяр,
 Беҳадик чўмилгум нур ёмғирида.
 Жафонинг киприксиз кўзлари куяр,
 Оташ югуради жон томиримда.

Энтикиб кетади доғ босган бағир,
 Ҳайқиради орзу, бўғриққан ҳавас.
 Алвидо ғам, салом, эй нурли тақдир,
 Жиққа ҳўл кўксимни силар пок нафас.

Қайғунинг қирқ қават осмонин тешиб,
 Юрагимга бўйлар меҳру муҳаббат.
 Юзингизга ёққан зиёдан эшиб,
 Сочларим учига пилик тақар бахт.

Борлигим яшартган ҳаёт суви — ишқ
 Сиз-ку, мўрт умримнинг таянч нуқтаси.
 Мени уйғотади ҳар тонг ҳур қўшиқ,
 Тутдим ҳайрат отин олтин нўхтасин.

Мунис нигоҳингиз эркалар, суяр,
 Силкинар туйғумнинг заррин кокили.
 Жафонинг киприксиз кўзлари куяр,
 Ястанар дилимда вафонинг йўли...

* * *

Қора лайлақларни ҳайдадинг,
 Хўп сийладинг бир кўнгли камни.
 Қаергадир сингиб кетди мунг,
 Юзида нур кўрдим ноламнинг.

Анор донасидай тизилиб,
 Қирмиз ҳислар табассум қилди.

Фам — харсангтош тушди узилиб,
Қалбга меҳринг чироқлар илди.

Сен туфайли етишдим бахтга,
Қадр тожин бошимга кийдим.
Ошно этдинг чин муҳаббатга.
Сен туфайли севилдим, суйдим.

Сен туфайли дил мулки обод,
Топиб бердинг ўзимга ўзим.
Фубор суртмас юзимга ҳаёт.
Адашгирмас энди ўз изим,

Сочин ювар шеърим зиёда,
Ифтихорим, сен — таянч тоғим.
Соф булоқсан, жирканч дунёда
Сувинг ичиб қўқарар боғим.

Ҳаётимга хуш келдинг кириб,
Гуллар, нурлар йўлдошим бу кун.
Қўлингни бер, қўзимга суриб,
Таҳсин айтай борлигинг учун.

* * *

Иккаламиз аразлашдик,
Иккаламиз уришдик.
На сўзлашдик, на хушлашдик,
Ҳар куни юз кўришдик.

— Кетинг, сиздан мен воз кечдим,
Суймаганга суйкалмам.
Ерга қараб қолдингиз жим,
Бошингизни айлаб ҳам.

— Энди мени севмайсанми?...
 Ўксик нидо таралди.
 Оҳ, покдилим, сиз деб жонни
 Бермоқ учун яралдим.

Иккаламиз аразлашдик,
 Аразлар ҳам бор бўлсин.
 Биз учрашдик, биз юзлашдик,
 Аллоҳ энди ёр бўлсин.

Энди бизни айирмасин,
 Изингизда из бўлай.
 Ишқ гулин ёв қайирмасин,
 Асрагучи кўз бўлай.

Иккаламиз аразлашдик...

* * *

Ажал келса жонлар қасдида,
 Тоҳир-Зухро каби ўлмаймиз.
 Яшамаймиз бир том остида,
 Гарчи биз ҳеч бирга бўлмаймиз.
 Кетиш лозим бўлса, мен кетай,
 Фоний дунё дардларин олиб
 Сенсиз ҳаёт ҳаётмас, нетай,
 Не қиламан мен бунда қолиб?
 Кун кўрсанг-да мендан йироқда,
 Бахт, қайгунгдан огоҳман, огоҳ.
 Жоним мудом ҳадик титроқда,
 Йўқотмоқдан қўрқаман ногоҳ.
 Мен сизга бахт беролмадим деб,
 Куюнма кўп, асра ўзингни.
 Муҳаббатинг ҳаётимга зеб,
 Қўшиқ қилдим юрак сўзимни.

Курмасанг ҳам Тожмаҳал мен-чун,
 Мумтоз мисол севолдим, ёрим.
 Дуо айлаб яшайман кун-тун,
 Энг олий бахт дунёда боринг.

* * *

Кечиринг...кечиринг, ташвиш орттирсам,
 Чақмоқдай чақнасам, сизни кўрган он.
 Кечиринг... дард аробасин торттирса,
 Мунгли нигоҳимдан ёғилган армон.
 Бедор кечаларда суратингиз, ёр,
 Хаёлингиз ҳамроҳ адоғсиз кундуз.
 Мен, бу — боғингизга кеч келган баҳор,
 Осмонингизда бир адашган юлдуз.
 Меҳри дарё, сўзи ширин, асалим,
 Бу дунёнинг тенгсиз неъматини, бахтим.
 Кечиринг...
 Сизни кутиш... кутиш, улуғ хизматим,
 Сизсиз Аллоҳ зарга кўмса, суюнмам.
 Сиз деб яшамоқлик қутлуғ қисматим,
 Севмоқлик, ёнмоқлик ҳақим, куюнмам.
 Кечиринг...
 Чақмоқдай чақнасам сизни кўрган он.

* * *

Сизни кўрсам, бахтдан куламан,
 Яшаради қаримсиқ дунё.
 Юракдан ғам гулин юламан,
 Қароғимни силайди зиё.

Сизни кўрсам, бағримни эзган,
 Мискин ўйлар тоғи йиқилар.
 Лабларимда, тилда қўшиқ шан,
 Вужудимни севинчлар силар.

Сизни кўрсам, дарднинг оловли,
 Тилларининг сўнар ёлқини.
 Изтиробнинг қишли, қировли
 Туни тугаб, отар бахт куни.

Сизни кўрсам, тўполончи бир
 Қизалоққа айлангум гоҳи.
 Муҳаббатим тутолмасдан сир,
 Чақнаб кетар ўтлиғ нигоҳим.

* * *

Кўзингизда ҳорғин нур ҳоким,
 Сочингизда эл гами — қиров.
 Изтиробни аллалайман жим,
 Юрагимни ютади олов.
 Термуламан йўлларга интиқ,
 Йўллар кетар мандан йироқлаб.
 Излай-излай ҳаётдан мантиқ,
 Сизни топди, севгим, сўроқлаб.
 Алпомишни ўқийман гоҳо,
 Алп келбатлим, сўзингиз қўмсаб.
 Афсоналар тўқийман ҳатто,
 Қақшаганда соғинчдан асаб.
 Юрт ўчоғи оловин ёқиб,
 Ҳамдард бўлиб катта-кичикка.
 Кун-тунингиз ўтар тутақиб,
 Сизга жуда меҳрим ичиккан.
 Азобимдан воқиф эмассиз,
 Вақтингиз йўқ кўнглим овлашга.
 Отлантириб умидни дил-қиз
 Садоқатдан тузади лашкар.
 Кута-кута севгим дафъатан,
 Айланди ёр икки кўзимга.
 Сочингизни оқартган Ватан —
 Муҳаббатин босдим кўксимга.

* * *

Сизни нурдан яратган Эгам,
 Сизни дурдан яратган Эгам,
 Офтобим сиз, хазинам тенгсиз,
 Бахтлиларнинг бахтлиси мен ҳам.

Меҳрингизнинг жонбахш атрини
 Тўйиб-тўйиб ҳидлайман хушқол.
 Ҳар томчиси топти қадрини,
 Кўз ёшларим бўлмади увол.

Сизни нурдан яратган Эгам,
 Саховатдан кўйлак кийдирган.
 Кўзингизга кўзим тушган дам,
 Оч юракни ишққа тўйдирган.

Баҳоримсиз, кўкрак қафасин,
 Ҳур қўшиқлар жаранги йиртгай.
 Муҳаббатнинг ёруғ нафасин
 Икки кўнгил энтикиб ютгай.

* * *

Меҳрибон, ўт нигоҳингизни
 Соғинаман кўрмасам бирпас.
 Макон тутдим паноҳингизни,
 О, Тангридан бахт тиламам, бас,

Нолимайман, қисматим — ёруғ,
 Ҳар дақиқа қувонч ҳамроҳим.
 Сиз-ла ўтган ҳар нафас қутлуғ,
 Дардкашим — сиз, тўкилар оҳим.

Сизни севиб, танидим ўзни,
 Яйдоқ қалбга яшиллик қайтди.

Зерикарли, серёмғир кузни
Унутиб дил алёрлар айтди.

Бу дунёнинг ўткинчи ғами
Ўтиб кетди дардимни олиб.
Тўлди кемтик дилимнинг ками,
Сизни севдим, умидим ғолиб.

Ҳақиқатни англадим — гафлат
Уйқусидан уйғотди соф ҳис.
Борлигингиз энг катта давлат,
Ҳақнинг олий инояти — сиз.

* * *

“Нега йиғладингиз?”

Дил энтикди меҳрибонликдан.
Саховатли беҳудуд денгиз,
Беназирсиз одамжонликда.
Ёмонликка қафанлар бичиб,
Эзгуликни ўрайсиз гулга.
Дўстга сўнгги қўйлакни ечиб-
Бериб, елка тоблайсиз қунга.
Халқ дардини дардим деб куйган,
Мард ўғлонсиз, алпомиш келбат.
Ўз элини, тилини суйган,
Сизни севар , улуғлар албат.
Сизни севар қушлар, булбуллар,
Бурда нонни кўрасиз баҳам.
Меҳрингиздан унади гуллар,
Баҳра олар ҳатто мутгаҳам.
Хушбўй ҳиддан айланар бошим,
Юрагимда гуллар ишқ — дарахт.
Бу кун севинч маъсум йўлдошим,
Қучоғида ардоқлайди бахт.

“Нега йиғладингиз?”
Порлаган нур ёш эмас, лахча чўғ,
Кўзларимда бор суратингиз.
Менинг йиғламоққа ҳақим йўқ.

* * *

Келдингиз...
Қоп-қора ҳижобин ечди тун.
Шуъладан қамашди кўзларим.
Тилимдан қочдилар сиз учун
Занжирбанд айлаган сўзларим.
Йўқотдим ўзимни, сўзимни,
Бахтми бу?
Ё сароб алдамчи?
Келдингиз...

КУЗ ҚЎШИҒИ

(туркум)

1.

Куз — кўнглимнинг кенгликларида
Ичиккан соғинчга ўхшайди.
Умримнинг кечмаган мингликларида
Кечиккан севинчга ўхшайди.

Чақмоқлари чақнаб ёритар
Туннинг қора қучоқларини.
Намчил ҳаво хуш бўй таратар
Ёмғир силар дудоқларимни .

Ўйчан кузга ўхшайди олам,
Ҳаётнинг сарҳисобидир куз.
Кузда орзу-армон мужассам,
Кузда маҳзун шеърга дўнар сўз.

2.

Камалак жилоси туюлар ғариб ,
Олам турланади, минг тусда жаҳон.
Олтин куз ҳуснига бўёқ ахтариб,
Рассомлар девона, шоирлар ҳайрон.
Ҳайратлар тўкилар қароғларимдан,
Кузнинг тимсолини бўларми қуйлаб?
Ёмғирнинг майда тиш тароқларидан
Сеҳрли бир шивир ёғилар ўйнаб.
Кузнинг таровати, боқсам, бўлакдир,
Гоҳ маҳзун, гоҳ шодон туйғуларим ҳам.
Чақмоқлар ёритган осмон —юракдир,
Орзулар, армонлар, бахту андуҳ жам.
Камалак жилоси туюлар ғариб.....

3.

Кузги боғлар синглимдир
 Сирлашаман субҳидам.
 Дардманд менинг кўнглимдир,
 Дардин айтар хазон ҳам.

Тиниққан, соф сувларга ,
 Юзим чайгим келади.
 Дил тўлар ғулувларга,
 Секин сукут кулади.
 Телбадай қаҳ-қаҳ уриб,
 Гоҳо гулдурак ўтар.
 Осмонни гариб кўриб,
 Чақин чақнаб юпатар.

Ёмғир ёғади сим-сим,
 Сир айтиб шоир қизга.
 Таскин берар руҳга ким
 Кузги боғлардан ўзга?!

Кузги боғлар —синглимдир....

АЙТИШУВ

(Оналар гурунги)

Бу гурунг иштирокчиларидан беш киши оламдан ўтди. Афсус... Шу жумладан онажоним ҳам бизни ташлаб кетдилар. Аммо ёзилган шеър, эзгу истакларию, сўзлари қолди.

Биринчи аёл — Хурсанд она:

Ерда қолмас ҳеч сўзим,
Битта тилим, дилимда.
Элнинг онаси ўзим,
Ёғли чўмич қўлимда.
Энг аввало мен ургум
Нишолдага қошиқни.
Отим Хурсанд, хуш кўргум
Тўй-тантана, қўшиқни.

Иккинчи аёл — Мушаррам она:

Бунча баланддан келманг
Бизни сийланг, опажон.
Бу даврага бир қаранг,
Ҳар бир аёл бир жаҳон.
Мени Мушаррам дерлар,
Ҳар сўзи ширин, болман.
Ёзилса арзир шеърлар
Хўп келишган аёлман.

Учинчи аёл — Муқаддам она:

Қараб ўнгу чапига
Сўзни айтинг, эгачи.
Иш топмаса, гапига

Чега солар чегачи.
 Менга ҳам навбат беринг,
 Айтар ширин сўзим бор.
 Муаллимман, юзмас, минг
 Доно ўғил-қизим бор.
 Шу қишлоқнинг боласин
 Саводини чиқардим.
 Бойчечагу лоласин,
 Энг аввал мен тақардим.
 Муқаддам номим оқлаб,
 Тикдим ҳар дилга бир туг.
 Ўзбекнинг дилин поклаб
 Ҳар куним бўлди қутлуг.

Тўртинчи аёл — Зумрад она:

Қишлоқда йўқ бегона,
 Ҳамма қариндошимдир.
 Ҳар болага мен — Она,
 Ҳар бири қўлдошимдир.
 Кўзим нуруни бердим,
 Қалам тутдим қўлига.
 Дилим қўруни бердим,
 Меҳрим тўқдим йўлига.
 Ўқувчимга ўргатдим
 Чин инсонлик аъмолин.
 Энди чин дурга ботдим,
 Кўриб бахту камолин.
 Дарахтлар мева тутар,
 Гул юз очар жилмайиб.
 Кўчалар тўлиб кетар,
 Улар юрса солланиб.

Бешинчи аёл — Турсунтош она:

Дардимиздир ўзбекнинг дарди,
 Пахта экдик, қир-адир, боғда.
 Меҳнат қилиб сочлар оқарди,

Роҳат топдик қариган чоғда.
 Дастурхонни безаб нон билан,
 Тўкар қутлуғ неъматларини.
 Шукроналик — табаррук ўлан.
 Ҳақ қўллайди ёшу қарини.
 Ҳар тонг офтоб борлиқни қучар,
 Рози бўлсин Аллоҳ ҳам биздан.
 Кўнглим қониб-қониб сув ичар,
 Ҳузурижон суҳбатингиздан.
 Дастурхонга тортар бўлсак ош,
 Дўсту ёрон шодланар бирга.
 Ўзбегимга доим эгиб бош,
 Турсунтошлар чиқарган тўрга.

Олтинчи аёл — Ойша она:

Расулуллоҳ завжасининг
 Ёдлаб муборак номин,
 Ота-онам севмиш мени,
 Элу юрт бермиш омин.
 Ойша онам исмин олиб,
 Ой билан мен эллашдим.
 Пахтазорда марду ғолиб
 Чеварлар-ла беллашдим.
 Умрим бўйи шу қишлоқнинг
 Тупроқ йўлин йўл билдим.
 Бугдойидан, ҳув, йироқнинг
 Юрт сомонин мўл билдим.
 Бошда қиров, юзда юз ажин,
 Ўтди умрим, ҳаёт — елдирим.
 Ёшлигимни эслаб мен бу кун,
 Ортга солдим қайта кўз қирим.
 Кунлар келди ҳур, дориломон,
 Ўзбекка ўз эрки мангу ёр.
 Шу кунларга етишдик омон,
 Айтишайлик, дўстларим, алёр.

Еттинчи аёл — Ҳалима она:

Уйимга келса бемор,
 Аввал ширин сўз тутдим.
 Эл-юрт дарди-ла бедор
 Оппоқ тонгларни кутдим.
 Меҳнат нони мулойим,
 Заҳматнинг бор сафоси.
 Кам қилмади Худойим,
 Асрар кўпнинг дуоси.
 Насиб айласа роҳат
 Сиз-ла ичгум бол, дўстлар.
 Даврангизда ҳаммавақт,
 Ҳалима хушҳол, дўстлар.

Саккизинчи аёл — Муяссар она:

Сув келса симирдим бир ўзим,
 Она бўлдим укаларимга.
 Бир кўзим нам, кулди бир кўзим,
 Ота бўлдим укаларимга.
 Бир кам дунё камин яшириб
 Яшар экан боши тош инсон.
 Ҳар қадамда бераркан фириб,
 Фоний дунё, дунёи ёлғон.
 Дилкаш дугона-сиз, айтгум сир,
 Сиз — онам, сиз — опам, сиз — синглим.
 Дийдорлашмоқ, оҳ, қандай хузур!
 Сизни кўрсам шодланар кўнглим.
 Роҳат эрур дўстлар суҳбати,
 О, бу онлар гўзал, фараҳбахш.
 Енгиллашар оғир қисматим
 Юрагимга овунч солар нақш.
 Муяссар айласин сизни Ҳақ,
 Кексаликнинг гаштини сурунг.
 Ўзбекойимларин севар халқ,
 Давраларни тўлдириб юрунг.

Тўққизинчи аёл — Эркатош она:

Эрка бўлдим, тош бўлдим,
 Элга кўмакдош бўлдим.
 Дўст йиғласа, йиғладим,
 Дард чекса, дарддош бўлдим.
 Меҳрим тутдим, нон тутдим,
 Яхшидан имон кутдим.
 Оллоҳ иноятлидир,
 Ҳар тонгни омон кутдим.
 Омон-омон кунларга,
 Етдик ҳумоюнларга.
 Ҳаққа сано, саловат,
 Айтайлик оқ тунларда.

Ўнинчи аёл — Фароғат она:

Меҳнат келтиради бахт
 Меҳнат қиламан кун-тун.
 Роҳат топар фароғат,
 Насиб айласа бир кун.
 Қовуштириб қўлимни
 Ўтиролма бир жойда.
 Меҳнат очар йўлимни,
 Гул ўстираман ойда.
 Хоҳ ишонинг, ишонманг,
 Михчагарнинг бойиман.
 Мақтаняпти деманг-ку,
 Камтар Ўзбекойимман.

Ўн биринчи аёл — Хадича она:

Ҳар бирингиз бир томирим,
 Ҳар бирингиз жонимсиз.
 Сизга айтгум кўнгил сири,
 Биродарим, шонимсиз.
 Кексаларга имон берсин,
 Ёшларга инсоф, тавфиқ.

Юртга тинчлик, бахт, нон берсин,
 Худойим бўлсин рафиқ.
 Хадича онамизнинг
 Руҳи мудом қўлласин.
 Асрасин боламизни,
 Ҳидоятга йўлласин.
 Фисқу фасод бандаларин
 Кўр бўлсин икки кўзи.
 Яхшиларнинг умри узун,
 Мўл бўлсин ризқи рўзи.
 Шу ўтирган ўрнимиз ҳеч
 Йўқолмасин, дўстларим.
 Яхши ният тиланг бу кеч,
 Ғам қолмасин, дўстларим.
 Хуш келдингиз уйимизга,
 Яхши ният бор бўлсин.
 Кўз тегмасин бўйингизга,
 Аллоҳ ҳамроҳ, ёр бўлсин,
 Сафимизда хатоликни
 Кўргузмасин худойим.
 Бахш айласин атоликни
 Сизга оппоқ дуойим.

* * *

Ишқ ёйидан руҳим йўқ эди,
 Тақдир кулар билмадим кимдан?
 Учрашмасак бу дард йўқ эди,
 Бир ўксик ўй кечар кўнглимдан.

Яхши бўлар эди кўрмасам,
 Сизни севмасайдим, куймасдим.
 Шунчалар чекмасдим қайғу, ғам,
 Бунча оғриқ ҳиссин туймасдим.

Азизим, соғинчга тўлди дил,
 Соғиниб-соғиниб сўлди дил,
 Мени ҳеч кўргингиз келмасми?
 Ҳижронда минг пора бўлди дил.

Йўл йироқми ё қалб ораси?
 Самарқанддан қийинми чиқмоқ?
 Ёш қоқлайди кўзим қорасин,
 Юрагимда чақнайди чақмоқ.

Ишқ ёйидан Туркой ўқ еди,
 Тақдир кулар, билмадим, кимдан?
 Учрашмасак бу дард йўқ эди,
 Бир ўксик ўй кечар кўнглимдан...

* * *

Кўнглимда дарди ишқ, дарди муҳаббат,
 Боши берк кўчада турибман ёлғиз.
 Менга азоб берар баъзан бешафқат,
 Сизни юрагимга эга қилган ҳис.

Соғинсам кўзларим кулмай қўярлар,
 Жисму жоним оғрир, гангийди бошим.
 Оҳ, нега бунчалар сизни суярлар?
 Қароғларимми ё ганим, кундошим?

Дилимни ўғирлаб кетган булбуллар,
 Балки, чаҳ-чаҳ уриб уйғотар сизни.
 Балки, сиз томонга элтгувчи йўллар
 Бир кун бирлаштирар тақдиримизни.

Қалбимни ўртайди ҳасрату ҳавас,
 Умид-орзуларим полапон қушдай.
 Учолмас, ишончим осмонлари паст,
 Сизни хотирлайман бир ширин тушдай.

Уйғонмоқ, яшамоқ сизсиз кўп оғир,
 Ашкимни ичади бўзахўр байтим.
 Боши берк кўчада туриб мунтазир,
 Севгимни шивирлаб ёмғирга айтдим.

Кўнглимда дарди ишқ, дарди муҳаббат... .

* * *

Биз нега учрашдик?... Юракда санчиқ,
 Кўнгилда изтироб, кўзларимда ёш.
 Жоним, ҳижрон майи бунчалар аччиқ,
 Висолга элтарми чидам ва бардош?

Соғина-соғина бермасманми жон,
 Ногоҳ тўхтамасми юрак фарёдим?!
 Ҳар нафас хаёлим учар сиз томон,
 Ҳар нафас онгимда Самарқанд ёди.
 Мени чўчитарди номсиз бир туйғу,
 Бир хавотир туюб олис кетгандим.
 Биз қайта учрашдик ё тақдирми бу?
 Кўрқаман, қолмасми ҳисларим етим?

Оҳ, нега учрашдик, учрашдик нега?
 Сизнинг томонларда эсмасми шамол?
 Келиш хабарини етказмас менга
 Ёким осмонингиз тарк этмиш ҳилол?

Кечалар йиғлайман термулиб ойга,
 Эвоҳ, нечун сизга кўнгил боғладим?
 Деманг: “Менсиз яшаш осон Туркойга...”
 Соғинч оловида бағрим доғладим.

Биз нега учрашдик?...

* * *

Кўзингизда эртамни кўрдим,
Меҳрингизга меҳрим топинди.
Сўзингизда эртамни кўрдим,
Умидим зар рўмол ёпинди.

Муҳаббат — энг одил мунажжим,
Фол кўрар оқ моҳтоб кечада.
Оқ ёғдулар — сирдош эгачим,
Бахт кезади, бахт — боғ кўчада.

Ишончининг ям-яшил чодирин
Юракка тикдингиз, тикландим.
Кўксимга саъвалар қурди ин,
Хазондин гул бўлдим, кўркландим.

Қалб — бўзтўрғай, бўзлатди, холам,
Бўзлай-бўзлай топдим тилини.
Бу кун кўзга сурдим хотиржам,
Садоқатнинг қадоқ қўлини.

Кўзингизда эртамни кўрдим...

ИҚРОР

Рости, севишимни тан олмай юрдим,
 Туйғум сўнсин дедим, аммо сўнмади.
 Сендан олисларда яшаб ҳам кўрдим,
 Кўзларим кўрмаса сени кулмади.

Ўз-ўзимни алдаб тунлари бедор,
 Сен ҳақда ўйладим, севгимдан тониб.
 Соғинчларимга бу юрак бўлди тор,
 Сирлашдим шеър билан йиғлаб, қувониб.

Неча бор чорлади сен томон йўллар,
 Бўйсунмадим кўнгил измига бир бор.
 Қўлимдан тутмаса билдим, бу қўллар,
 Бахт боғига қадам қўёлмам зинҳор.

Сен барин унутиб яшарсан менсиз,
 Мен мағрур бошимни эгдим, дил кўнди.
 Билдим, яшолмайман бас, ортиқ сенсиз,
 Ҳаётим эканинг тан олгум энди...

* * *

Бошинг тошдан бўлсин, илоҳим,
 Олтин бўлсин ушласанг тупроқ.
 Асрасин, ёр, ўзи Аллоҳим,
 Лабларимда дуоғўй титроқ.

Таним ўғирлайди ғам қуши,
 Руҳим кетар тентираб менсиз.
 Бу дунёнинг майда ташвиши
 Улғаяди тоғ янглиғ сенсиз.

Сен бор бўлсанг... Ҳаққа юз тутгум,
 Сен гурурим, имоним, шоним.
 Жон-жонимга ботса-да кутгум
 Айрилиқнинг темир товони.
 Жоним фидо қадду бастинга,
 Офтоб хижил тортар сен қулсанг.
 Қалам тутгум мангу дастимга,
 Бахтга бека бўлгум, сен бўлсанг.

Сени дерман, очиқдир кўзим,
 Айтиб ўлгум сўнг бор исмингни.
 Қурбонига айланай ўзим,
 Бир лаҳзалик табассумингнинг.

Бошинг тошдан бўлсин, илоҳим...

* * *

Қадам товушингиз олисдан туйгум,
 Юрагимни бир-бир босиб келасиз.
 Бахтнинг қаршисида довдираб тургум,
 Кўнглимга жавоҳир сочиб куласиз.

Вужудингизга ҳеч сифмайди гайрат,
 ”Жаҳу-жаҳу”, дея ўйин тушасиз.
 Кўзим осмонида чақнаган ҳайрат,
 Мен сиғиб-сифмаган ёруғ гўша-сиз.

Сизга тикиламан, юракка қийин,
 Сўнгсиз соғинч тиглар, севинчим йиглар.
 Бир лаҳза, ўн лаҳза, юз лаҳза кейин...
 Айрилиқ... о, қайсар айрилиқ йўқлар.

Яна кутиш... кутиш... умидлар бедор,
 Суратлар — соф ҳаво, қисилса нафас.

”Жаху-жаху”, дея ўйин тушинг, ёр,
Қулоғимга сирға бўлсин ўтлиғ сас.

Ҳижрон ҳужрасидан сукутни ҳайдаб,
Мунглиғ юрагимга ҳарорат кирсин.
Кўзларим олдидан булутни ҳайдаб,
Шу қувноқ чеҳрангиз чарақлаб турсин.

Кўнгилу кўз бирдай қувонган онлар,
Ёдин ёдлаб ёлғиз яшайман сизсиз.
”Жаху-жаху”, дея ўйнанг, ёр, жонлар
Айрилиқ шамолин ҳис этмасин, ҳис!

* * *

Сени бир кўрмасам кулмайди кўнгил,
Сени бир кўрмасам тўлмайди кўнгил.
Иложсиз муҳаббат юм-юм йиғлайди,
Сенсиз бахт ифорин билмайди кўнгил.

Сени бир кўрмасам, нетай, кўзимга
Оёқлари ботар соғинч қушларин.
Ҳуд-беҳуд юраман келмай ўзимга,
Сени бир кўрмасам учар қушларим.

Сени бир кўрмасам, кўрмасам кунда,
Соғинаман жуда, соғингум, эркам.
Ҳаётимга кирдинг сўрамай мендан,
Изн сўрмай кирди қалбга ёруғ ғам.

Шунчаки яшардим бахтсиз ва ёлғиз,
Шунчаки кулардим йиғламаслик-чун.
Тақдир ҳазилими, бу қандайин ҳис?
Ўлган туйғуларга жон битди бу кун.

Сени бир кўрмасам кулмайди кўнгил...

ЎША КУН КЕЛГУНЧА

Сабру бардош қилдим беморлик чоғи,
Дард берган Худойим берди шифосин.
Ишонгум, гуллагай умид чорбоғим,
Бир кун бахт сочади кўкдан упасин.

Ўша кун келгунча чидашим керак,
Сиздан кўнгил узсам, узилмасми жон?
Муҳаббат ўлса гар, ёрилар юрак,
Бундай айрилиққа кўнар қай инсон?!

Заҳросин ишқида девона Қамбар,
Айтинг, сиз севадиз мени қанчалар?!
Ҳадя этманг дур, жавоҳир, мушк-анбар,
Меҳрингиз боғидан тутинг гунчалар.

Майсага дўнарни дилдаги яро,
Сиз ёқдан эсайдиди баҳор шамоли.
Кўз кўрмас, қўл етмас манзиллар аро
Лайлак қор мисоли тўзғир хаёлим.

Мўъжиза рўй бериб ўчар дил доғи,
Юриб кетганимдек дардларни енгиб.
Бир кун гуллагайдир умидим боғи,
Келасиз... илоҳий зиёга сингиб.

Ўша кун келгунча чидашим керак...

СЕН ҲАҚИНГДА ҲЙЛАМАЙ ҚҲЙСАМ

Соғинчингда қуймоқдами бахт?
 Борлигингни туймоқдами бахт?
 О, севгилим, топиб-йўқотиб,
 Умид билан суймоқдами бахт?

Воҳ, қўрқаман ярам битмасми?
 Севги дарди ҳеч ҳам кетмасми?
 Аллоҳимга қилсам илтижо,
 Қўк тоқига нолам етмасми?

Сени кўрмай кўзларим кулмас,
 Сенсизликда сўзларим кулмас.
 Йўллар узун, узундир ҳижрон,
 Васлинг тилаб бўзларим сўлмас.

Сен ҳақингда ҳйламай қўйсам,
 Ишқ мадҳини қуйламай қўйсам.
 Мен ўзимни қандай топаман,
 Юрагимга бўйламай қўйсам?!

* * *

Сен кел, ё мен ёнингда кетай,
 Урмоқдами кўксингда юрак?
 Изларингни соғинса, нетай,
 Оппоқ қорга бурканган йўлак?

Йўлларингда термулди кўнгил,
 Нигоҳларим толиқса қараб.
 Қул бозорда мен — сотилган қул,
 Қулдорим сен, бандиман, ё Раб!

Нега қўйдинг қалбимга тузоқ?
 Жудо этдинг соҳир тонгимдан.
 Тошкент йўли шунчами узоқ?
 Оғриқли ўй кечар онгимдан.

Биз учрашдик, учрашмоқ тақдир,
 Сен унда зор, мен бунда, мардим.
 Бундай яшаб бўлмайди, ахир!
 Абгор айлар муҳаббат дарди.

* * *

Сени қўмсаб йиғладим кун-тун,
 Уйда, автобусда, метрода.
 Севгим этди юрагимни хун,
 Мени ташлаб кетди ирода.

Дилга тушган чўғдан кўрққулик,
 Ўчмоқ қайда, ловулар баттар.
 Соғинч сўзанаси қирқ гулик,
 Ишқ дарахтин ҳиди муаттар.

На кўз ёши, на ҳижрон тоши,
 Ўчиролгай ёнғинни дилдан.
 Дардинг менинг содиқ йўлдошим,
 Адашмайман зулматда йўлдан.

Дилинг дилим англамас бу кун,
 Мендан ётсирайди тилагинг.
 Нима қилай ёнмоғинг учун,
 Эрта қаридими юрагинг?

Тунни сенга кўрмасман раво,
 Доим бағринг ёритсин офтоб.
 Сенинг билан сернур, бебаҳо,
 Ёзуғимга битилган китоб.

СЕНИ ЭСЛАГАНДА

Сени элаганда кўзларим кулар,
 Ҳаяжонга тўлар бутун борлигим.
 Сени элаганда сўзларим кулар,
 Қандай бахт дунёда омон борлигинг!

Қалбимни ўртамас қайғули ўйлар,
 Соғиниб йиғласам, айт, нима бўпти?
 Юрагим... юрагим ҳур кўшиқ куйлар,
 Зўр кўшиқ, нур кўшиқ бағримни ўпди.

Сени ўйлаганда ёришар туним,
 Кунларим файзобод, фараҳли кечар.
 Сени ўйлаганда юришар қоним,
 Вужудимдан оғриқ, дард, армон қочар.

Сени элаганда кулар кўзларим...

* * *

Ёнимда турсанг ҳам, йироқ кетсанг ҳам,
 Мудом муҳаббатдан киприкларим нам.
 Бу қандай изтироб, бу қандай толе?
 Сени соғинаман, кўрсам, кўрмасам.

Сени соғинаман, кўнгилдан ҳасрат,
 Кўзларимдан ҳайрат тўкилар ашк-ла.
 Ўлдирар... ўлдирар меҳримни нафрат,
 Бир куни ўламан мен севиб рашк-ла.
 Сени соғинаман, эй дўсту ағёр,
 Сени севгувчи бу юракка оғир.
 Сени соғинаман, соғинчим сағир...
 Бағримга ёғади олча рангли қор.

Сени соғинаман...

СЕНСИЗЛИК

Сенинг дардинг кўтариб юрмоқ
 Юрагимга қилар оғирлик.
 Пинҳон йиғлаб, пинҳон чеккум оҳ,
 Фамгузорим, кўзларим шўрлик.

Кулмоқ азоб қайғунгни ютиб,
 Сочларимга илашди оқлар.
 Чорраҳада бахтимни кутиб,
 Қариб қолдим, қариди оҳлар.

Ҳаётимнинг кузи бор фақат,
 Ёзин ёвуз ёлғизлик ютди.
 О, қишига қилолма тоқат,
 “Сенсизлик”дан мен безиб кетдим.

* * *

Сенсиз кўндим кўнгил измига,
 “Ёр-ёр” ўтар эшигим четлаб.
 Меҳринг олган қалбим хасмига,
 Ўзга ишққа боқмас дил бетлаб.

Қайга элтар тақдир тулпори,
 Билмам, қайга бошлар бу ғурур?
 Тарк этмас ҳеч ўжар, тўпори
 Умидимни қишлоқча сурур.

Алам қолар лабини тишлаб,
 Жилмаяман боқиб расминга.
 Муқаддас ҳис кўлимдан ушлаб,
 Дарс беради вафодан менга.

Муҳаббатим юз бурмас мандан,
 Азобнинг оқ гулларин тердим.
 Кечолмадим, севгимдан, сендан,
 Юрагимни мен шеърга бердим.

Сенсиз кўндим кўнгил измига...

* * *

Қўлингизга босиб намчил юзини,
 Йиғлаётган қизни юпатмоқ қийин.
 Дардга боғлаб берган буткул ўзини,
 Фамингизда далли бўлмоғи тайин.
 Сўлгин чехрасига муҳрланган мунг,
 Қайғудан кўпайган манглайда ажин.
 Ўрганиб йиғлайди, фарёдлари чўнг,
 Кўксига бўзтўрғай қўйиб олган ин.
 Юпанч сўз излайсиз, ачқимтир қийноқ,
 Димоғни куйдирар, сим-сим оғрир қалб.
 Ноёб сўз излайсиз ўпичдай қайноқ,
 Қизнинг хаёлини этмоқ учун жалб.
 ”Йиғлама, ҳаммаси яхши бўлади,
 Мен тирик эканман, жоним, бўл бардам.
 Ҳали юракдаги орзунг кулади,
 Мен сенга бўлгумдир ҳар ерда ҳамдам.
 Мен ҳам сени ўйлаб юргум йўлимда,
 Олдинда ҳали кўп ёруғ кунлар бор,
 Сиқилма, асрасин Аллоҳ ўлимдан,
 Ҳаётдан яшайлик бўлиб умидвор.
 Бу ҳижрон ўткинчи, ўтар карвондай
 Оғир гам остида қолган тун ўтар.
 Шеър ёзмоғинг керак ҳар куни тинмай,
 Дардларинг чин дўстинг, бағрингни кўтар!
 О, бунча эгмагин бу мағрур бошни,
 Демагин: ”Сен ҳам бир ёт, мутгаҳам-да”.
 Тушин, аритардим кўзингдан ёшни,

Мажбурият тоғи бордир елкамда.
 Айрилиқ қадами оғир, толмайсан,
 Тутинсанг бардош-ла эгачи-сингил.
 Биламан, сен менсиз яшай олмайсан,
 Мен ҳам узолмайман мехрингдан кўнгил...”
 Кўз ёш ювган юзга кафтингиз босиб,
 Кўпчиган нигоҳни тутмоқ бўласиз.
 Юракни ҳижроннинг дорига осиб,
 Йиғламаслик учунми ё куласиз?
 Азобдан озган руҳ фарёди кескин,
 ”Яшагим келмайди, яшолмам сизсиз”.
 Юпанч ожиз, юрак топмайди таскин,
 Кўксингизга бошин босиб йиғлар қиз.

* * *

Шум айрилиқ тантана қилди,
 Ҳижрон куйи кўп бўлди маҳзун.
 Сиз йўқ. Йўқликка дил йиқилди,
 Мени ташлаб кетди ёруғ кун.

Чексиз азоб, бепоён оғриқ
 Саҳросида адашди кўнгил.
 Дард дарахтин япроғи сариқ,
 Хазонрезлик — сиз келмас бир йўл.

Сиз йўқ, куз бор, муз бор, ё Раббим!
 Борлик-йўқлик аро саргардон —
 Бир шарпадай ўтаяпман жим,
 Фамим ортсам, пасаяр осмон.

Соғинч — жуда катта жойнамоз,
 Дил тиз чўкиб, йиғлаб урар бош.
 Бу юк буюк, ер кўтаролмас,
 Ер ёрилар, эрир тоғу тош...

Юрак танхо саждагох асли,
 Юрак ишққа қиблагох танхо.
 Муҳаббатда айрилиқ фасли
 Сизни мендан этолмас жудо.

Сизу мени айлаган илҳақ
 Бахт бир куни кулади, эркам.
 Дили кўрга дуч этмасин ҳақ,
 Кўзи кўрга ошни этса ҳам.

* * *

Тиловат айлади юрагим,
 Золим ишқ пойига чўкиб тиз.
 Онгимга, дилимга, тилимга,
 Руҳимга сиз ҳоким, сиз ҳоким,

Эҳ сиз, эҳ, сиз нега билмайсиз
 Мени суйганлардан қочдим-эй?
 Мен деб куйганлардан қочдим-эй,
 Паноҳ сўраб хаёлингиздан,
 Қаро тунлар фоллар очдим-эй.

Эҳ сиз, эҳ, сиз нега билмайсиз?

Наҳот, мени унутса кўклам!
 Наҳот, фақат меникидир ғам?
 Кўксим тилиб расмингиз чизар,
 Муҳаббатим — маъюс маликам.

Эҳ сиз, эҳ, сиз нега билмайсиз?

* * *

Журъатим етмайди кўнглим очмоққа,
 Севаман демоққа сиғмайди ҳадинг.
 Кўкнинг никоҳ суви йўқдир ичмоққа,
 Йиғлайман, сен ичга ютасан дардинг.

Нега биз учрашдик, асрори надур?
 Билмам, энди сенсиз яшайман қандай?
 Билмам, муҳаббатнинг баҳори надур?
 О, қишининг қаҳри чалаётир най.

Хаёлингдан топган овунчларимни
 Қучиб олға юргум, қайта олмасман.
 Дилингни хун қилган соғинчларингни
 Мени кўрганингда айта олмассан.

Лаблардаги кулгу, сохта табассум, —
 Йиғлаётган қалбга тортилган парда.
 Юрак андуҳларни ютган сирли хум,
 Уйғонмоқ кулфатми, бахтми саҳарда?

Қулоқ солмам куйган қалб овозига,
 Эвоҳ, зулмкор сен ёки мен ўзим?!
 Киприклар соябон ўтлиг розига
 Унсиз сўзлашолмас кўзинг-ла кўзим.

Ухламоқ истаги ширин туюлар,
 Ухласам... ухласам... совиса қоним.
 Кўнгилу кўзимдан жола қуйилар
 Оҳ, сени мен бунча соғиндим, жоним!

Журъатим етмайди...

* * *

Тиланчининг очиқ кафтидай
 Титроқ юрагимни очдим, ёр.
 Бир сўз айтинг, бир сўз, мен кетай,
 Ёки қолай, жим турманг зинҳор.

“Борса келмас йўли” бор ортда,
 Қайтсам тирик келмасман қайтиб.
 Сиз бор, бахт бор, ҳаёт бор олдда,
 Олиб қолинг бир сўзни айтиб.

Бир сўз, ҳур сўз, нур сўз — муҳаббат,
 Сиз кўнглимда танҳо чироқчи.
 Сизсиз яшамоққа йўқ тоқат,
 Дилим ўғирлаган қароқчим.

* * *

Умид отин ерга тегмасин ёли,
 Кетманг, юрагимга тушириб чега.
 Бир куни тутмасми ишқнинг уволи,
 Кўнгил эшигини очмайсиз нега?

Тошми ё одамсиз, оҳ, кимсиз ўзи?!
 Номингизни айтиб туйғум берар жон.
 Фурбатда сарғаяр муродим юзи,
 Жафо юрти экан жуда бепоён.

Азоб бешигига белаб кечамни,
 Жудоликнинг қора сочин санайман.
 Соғинч лашкарлари босар кўчамни,
 Алпомишим, сиздан қандай тонаё мен?

Минг битта тиканзор довондан ошгум,
 Хаёл этагидан тутиб тонггача.
 Гоҳ тиниб, гоҳида уммондай тошгум,
 Нур кирмас юракка сизсиз бир парча.

Сизсиз бахту қувонч кирмас, уйимни
 Ўзиники қилган туси йўқ кулфат.
 Қуриган оғочлар тинглар қуйимни,
 Сувсиз дарёлар-ла қураман суҳбат.

Кўнгил эшигини очмайсиз менга...

СЕВГИ ЁРЛИГИ

”Мен сизни севмайман, севмам”, дейди қиз,
 Тилига эрк берар кишанлаб дилин.
 Алам ридосини кийган дайди ҳис,
 Шиддат-ла юлади ирода гулин.

Ҳижрон қуюнидан кўз очмас кўнгил,
 Исёнкор руҳ бемор, соф туйғу бетоб.
 Суюкли қулдорин жафосига қул,
 Армонига подшоҳ бўлмоқ не азоб?!

Дард дарахти илдиз ёйган кўксида,
 Орзулари сароб, ишонч уйи ғайб.
 На юлдуз, на қуёш, ой бор кўкида,
 Нур излаб толиққан йўлчидами айб?

”Мен сизни севмайман, севмам”, дейди қиз,
 Мағрур кўзларида ялтирайди нам.
 Муҳаббат қошида ким чўкмаган тиз,
 Кимларнинг бошини ишқ этмаган ҳам?

“Мен сизни... мен сизни... ёмон кўраман
 Арзирли одамни севмоқлик керак.
 Қонига белансин, ханжар ураман,
 Сизни дегувчи бу ярамас юрак.

“Менинг “мен”лигимни беринг қайтариб...“
 Гўдакдай йиғлайди титраб борлиғи.
 Шунчалар буюк-ей, шунчалар ғариб,
 Юракка битилган севги ёрлиғи.

* * *

Истасанг бахт беришинг мумкин,
 Қутқармоғинг мумкин бу ғамдан.
 Кўз ёшимга боқасан мискин,
 “Юрагим тош” дейсан аламдан.

Кечиккан ишқ — қонхўр жаллодим,
 Хонумоним кўйдирди, нетай?
 Сени тунлар қийнайди ёдим,
 Кипригингга уйқу индирмай.

Аросатда телбаланган руҳ,
 Боши берк йўл устида тилак.
 Умрим менинг жуда узун уҳ,
 Бол пари синган қуш-юрак.

Жавоб изла муҳаббатимга,
 Ичимдагин топ демай бир кун.
 Қуръа ташла шум қисматимга,
 Истасанг бахт беришинг мумкин.

МУҲАББАТ

Яшайман садоқат сулҳини бузмай,
 Ҳамдамим, маҳрамим ўзингсан фақат.
 Умидли дунёдан қўнглимни узмай
 Кетма, мени ташлаб кетма, муҳаббат.

Ер-кўк орасида саргардон сўроқ,
 Наҳотки, бахт менга нораво, Аллоҳ?!
 Жайронкўз булоқдай қалбда қайнар оҳ,
 Кетма, мени ташлаб кетма, муҳаббат.

Севгимда собитман, жафони оз эт,
 Кулдиргин, куйдиргин, ишва-ю, ноз эт.
 Мен билан мангу қол, баҳорим ёз эт,
 Кетма, мени ташлаб кетма, муҳаббат.

Вафо не билмаслар тошлар отар-ей,
 Йўлингда узилган бошлар ётар-ей.
 Қароғимда ёшлар қатор-қатор-ей,
 Кетма, мени ташлаб кетма, муҳаббат.

Ёлгончи дунёда рост деб тутганим,
 Сен менинг севгилим, ёлғиз кутганим.
 Ҳаётим чироғи, кўзга суртганим,
 Кетма, мени ташлаб кетма, муҳаббат.

* * *

Мен сенга эътиқод қўйиб яшайман,
 Мен сени соғиниб яшайман, дўстим.
 Мен сенга талпиниб, суйиб яшайман,
 Меҳрингга сиғиниб яшайман, дўстим.

Севмоқни ўргандим сендан ҳар нафас,
 Заминни, осмонни, она Туронни.
 Севмоқни ўргандим сендан ҳар нафас,
 Аллоҳни, Расулни, улуғ Қуръонни.

Ториққан дилимнинг тори узилса,
 Кенгайдим, сен билан кенгашиб, дўстим.
 Мен томон изтироб қўли чўзилса,
 Меҳринг сочим силар энгашиб, дўстим.

Сен бор экансанки, эгилмас бошим,
 Сен бор экансанки, қўшиғим авжли.
 Мен севиб яшайман, порлар қуёшим,
 Ҳаётим денгизи ложувард, мавжли.

Мен сенга эътиқод қўйиб яшайман,
 Мен сени соғиниб яшайман, дўстим.

* * *

Мен куну тун ҳолсиз мудрайман,
 Ухлайман қўзимни кенг очиб.
 Яланғоч руҳимни судрайман,
 Хаёлингни ёмғирга сочиб.

Чўқир дилни аламзада қуш,
 Оғриқ ўтмас, во ажаб, жондан.

Кўзим очиқ, кўраяпман туш,
Сесканмайман оловранг қондан.

Вужудим бир каттакон бўшлиқ,
Оёқларим қайга шошар, уҳ?
Жилмаяман, аммо лабим йўқ,
Лабларимни еб қўйган андуҳ.

Сўзларимни ўғирлаб кетган
Оёқ етмас жойга қарғалар.
Ҳисларимни оч оғриқ ютган,
Қалб сукутдан тақмиш сирғалар.

Сен келмас ул йўллар жодугар,
Нигоҳимни ололма юлиб.
Нурларини кўксига йиғар,
Қорачиғим жоду-ла тилиб.

Юрагимни йўргақлар ҳасрат,
Олиб кетмиш сендан йироққа.
Мен куну тун мудрайман фақат,
Дил банди ишқ қўйган тузоққа.

* * *

“Сени ўйлаб эзилар қалбим,
Вафодан кўп кўргиздим жафо...”
Ўкинч нечун? Бу бахтдир балким,
Суйганига дард берар Худо.

Хаёлингиз, о, қандай роҳат,
Борлигингиз учун ташаккур.
Азоблардан топдим фароғат,
Ёрдир севмоқ толейи, шукр.

Севмаган-ла яшаб ўттиз йил,
Ўтин бўлган аёллар сероб.

Ғамингизсиз бўлар жисмим гил,
Сиздан кечсам бор умрим сароб.

Насиҳатдан битган қулогим,
Овозингиз илғаб очилар.
Куйлай бошлар кўнглим булоғи,
Бахт юртидан келур совчилар.

Қалин учун қалбни сўрайман,
Меҳр юборинг қўшиб бир тизим.
Сизни мудом омон кўрай ман,
Суюнчига садаға кўзим.

* * *

Хаёлимнинг осмонларида
Асраганим, ойим, офтобим.
Сенсиз ҳижрон бўстонларида,
Судралар руҳ, йўқ кўзда хобим.

Шеърдан кўнгил қолди, қўл ишдан,
Тирикликдан кечдим мен бу кун.
Сабрим ёғочлари қамишдан,
Соғинчларим чинордай дуркун.

Сенсиз ҳаво ололмас ўпкам,
Сенсиз сўниқ кўзим нурлари.
Кипригимда ялтирайди нам,
Қорачиғим тўкар дурларин.

Юрагингни болиш айлагин,
Соф туйғулар толса қўйсин бош.
Оғриқ ўпган тилим найласин,
Эриб кетсин бўғзимдаги тош.

Сен ёнимда бўлсанг серзарда
 Юзин мендан ўгиради дард.
 Қалб қасрига даркормас парда,
 Ойналарин меҳринг билан арт!

* * *

Умрим китобида ёлғизлик расми
 Кўнгилга қул бўлдим, ишққа банди дил.
 Кечиб, бўлолмадим ўзганинг хасми,
 Юракда ўсди, ёр, муҳаббат — тошгул.
 Умрим китобида ёлғизлик расми.

“Тенгинг топ”, дейдилар, йиғлайман яккаш,
 Сенсиз ҳаёт зулмат, кўмирдан қора.
 Ўлсам топилмасми битта ҳассакаш,
 Бир ҳовуч тупроқни ташловчи, ё Раб?!
 “Тенгинг топ”, дейдилар, йиғлайман яккаш.

Йўлдош изламайман, яшолмам сенсиз,
 Тўрт томон катта йўл, йўлда йўқ йўлим.
 Қалб тинсиз йиғлайди, инграйман унсиз,
 Ҳижрон кунларидан тотлироқ ўлим.
 Йўлдош изламайман, яшолмам сенсиз.

Афсун ўқимайди ўлсам муҳаббат,
 Кўнглим йиғламайди, руҳим олар дам.
 Суягимга сингиб кетар ишқ у вақт,
 Мени унутади балки шунда ғам,
 Афсун ўқимайди ўлсам муҳаббат.

О, сени севишим одамларга айт,
 Кечиккан ишқ эди дегин фарзанди.
 Оллоҳ ёзуғимни ёзаётган пайт,
 Қора тун эканми, юрагим ёнди?
 О, сени севишим одамларга айт!

АЛДАМЧИ ДУНЁ

Эркакни ташвишга қориб-да қўяр,
 Аёлни гўдакка айлайди банди.
 Истаса эркалар, истаса суяр,
 Бу дунё бир судхўр, бир очкўз анди.

Қўйининг ризқи мўл, бўриси ҳам тўқ,
 Шерлари пойига чоҳ қазар шоқол.
 Булбул тилин тишлар, қарға куйлар шўх,
 Зағизгонлар тоққа ҳоқон, оқсоқол.

Мағрур кўксин очиб нокас дўқига,
 Бургутлар ҳақиқат излайди ердан.
 Қони билан битар дардин чўққига,
 Огоҳ Ҳақ тошларга чирмашган сирдан.

Алдамчи, бебақо бу дунёдан қоч,
 Гуноҳнинг етти қат тўни ялтирар.
 Кўчаларда изғирин номус яланғоч,
 Кўзларингни юмсанг, кўксингга кирар.

Ботирлар эртақдан чиқа олмайди,
 Тоҳирлар оқади дарёда ҳануз.
 Ҳижрон дарахтини йиқа олмайди,
 Йиғлайди, баҳор ҳам алданган ҳур қиз.
 Муҳаббат, қошимга келдинг не учун?
 Илон авровчидай аврайсан кўнглим.
 Алдайди, алдайди бу дунёи дун,
 Алдайсан, алдовга қулоқ солгум жим.

Алдайди, алдайди, алдамчи бахт ҳам,
 Қайғулар кўзида қотган ёш ростдир.
 Менинг бир лаҳзалик дийдорга, эркам,
 Алданиб яшашим ҳаётга хосдир.

МЕНГА БАХТ ТИЛАМАНГ

Менга бахт тиламанг, ўзга ёр билан,
Сиз бермаган бахтни бермас Худо ҳам.
Сиз севмаган қизни унутган ўлан,
Сиз севмаган қизнинг кўнгли ярим, кам.

Кунчиқардан чиққан йўловчи — туйғу
Офтоб нурларидан чачвон ёпинар.
Сиз ҳақда ўйлайман тунлар беуйқу,
О, қайсар юрагим ишққа топинар.

Зулмат ютган кеча нафаси оғир,
Оғир ҳансирайди ҳаво, нур бетоб.
Қисмат — шўр олмами, бунчалар тахир?
Бунчалар хушчеҳра қонхўр изтироб?

Менга бахт тиламанг, кетайин чўкиб,
Армон дарёсига ташлангу қочинг!
Сиз севмаган қизнинг ғамига бўкиб,
Жон берсин минг йиллик соғинч, азоб, мунг.

Узун-узун ўйга боғланмоқ нечун?
Узун-узун дардга дор тикмоқ вақти.
Кумушни ўлдирган Зайнаб эмас, кин,
Сувда оқиб кетган Зухронинг бахти.
Шоҳсанам қисмати айрилиқ, алам,
Не ажаб, Туркойнинг туни-да ойсиз.
Сиз бермаган бахтни бермас Худо ҳам,
Бахтинг сурати — сиз, сийрати ҳам — сиз.

ЖУДОЛИК

(туркум)

I

Фирт етимлик тоши тушди бошимизга,
 Кўзимизнинг ёши тушди ошимизга.
 Уюм тупроқ қучоғимиз куйдирганди,
 Бандалик бардоши тушди қошимизга.

Аммам дейди: “Охирати бўлсин обод,
 Худойимнинг иродаси, болажоним”.
 Қасрингизнинг эшиги берк, чекиб фарёд,
 Йўқлаб келсак очилмайди, онажоним.

“Ота-она ўлмоқ — мерос...” дейди кимдир,
 Сизсизликда гаму ситамга бандимиз.
 Жим йиғлаймиз, юрак — дарё, юпанч қумдир,
 Жудоликнинг юки оғир, дол қаддимиз.

II

Оҳ, гафлатда қолдим, яшайсиз дея,
 Хом суг эмган банда бўларкан гофил.
 Афсус-надоматдан кўкайим куяр,
 Қалбимни аёвсиз эзар ёвуз фил.

Оёқларим оғриб ётдим мен гумроҳ,
 Бораман-да, дедим ўзимга келсам.
 Йўлга чиқмасмидим эмаклаб, эвоҳ,
 Тезда паймонангиз тўлишин билсам.

Дийдор қиёматга қолди, ё Худо!

Юмуқ кўзларингиз кўриб эгдим бош.
 “Онажон, мен келдим” бердингиз садо...
 Туташ киприклардан сизди томчи ёш.

Сўнгсиз соғинчимда сўлган фариштам,
 Овозим эшитиб кулган фариштам.
 Бир бор қучолмайин кўзларин юмган,
 Омонлигим тилаб ўлган фариштам.

Ич-ичдан ўртаниб, юрагим куйиб,
 Йиғлаяпман бу кун қучиб армонни.
 Сизни соғинтирдим, соғиниб, суюб,
 Кечиринг, мен бахти қаро нодонни.

Оҳ, гафлатда қолдим яшайсиз дея...

III

Соғинганда, онажоним, сиғмай қолгум дунёларга,
 Томиримда юрмас қоним, алданмас дил хулёларга.
 Кўзларимнинг ашкин ичиб қайғуларим кўтарар бош,
 Қани, армон тўла кўнгил дардин тўксам дарёларга.
 Сизсизликда, онажоним, сиғмай қолдим дунёларга.

Жаннатмонанд боғли ҳовлин кезаман изингиз излаб,
 Жисмим аро жон йиғлайди онажон деб, сизни излаб.
 Ёлғон дунё ичра ёлғиз етим қолдик мангу бўзлаб,
 Қани, армон тўла кўнгил дардин тўксам дарёларга.
 Сизсизликда, онажоним, сиғмай қолдим дунёларга.

Жон болам, жоним болам деб, кўп чекдингиз зиён-заҳмат,
 Жонталош ётиб ҳам мени ўйладингиз сўнгги фурсат.
 Юрагимнинг қонин ичиб ўкинчларим ростлайди қад,
 Қани, армон тўла кўнгил дардин тўксам дарёларга.

Сизсизликда, онажоним, сифмай қолдим дунёларга.
 “Қисмат” дея атайдилар ота-она ўлмоғини,
 Аё Тангрим, кўз ёш ювмас жудоликнинг бу доғини.
 Кеча-кундуз синглим гирён, қонмайди ичиб оғуни,

Қани, армон тўла қўнгил дардин тўксам дарёларга.
 Сизсизликда, онажоним, сифмай қолдим дунёларга.
 Айрилиқнинг тигларига энди кўксим қалқон, она,
 Юрагимда айтилмаган дил розларим вулқон, она.

Шаҳодатни юпатолмай бағрим қонга тўлган, она,
 Жисми жоним ютган андуҳ, дил бегона зиёларга,
 Сизсизликда, онажоним, сифмай қолдим дунёларга.
 Хувиллаган юрак билан хувиллаган уйга боқдим,

Дуо ўқиб руҳингизга, таскин дарёсида оқдим.
 Ўчмас асло чироғингиз синглим билан йиғлаб ёқдим.
 Қани, армон тўла қўнгил дардин тўксам дарёларга.
 Сизсизликда онажоним, сифмай қолдим дунёларга.

Боқий дунё жаннатлари пойингизда пойандоздир,
 Дадам билан Сайёрахон сизга ҳамроҳ ҳам ҳамроздир.
 Фоний дунёда сизсизлик — изтироб кўп, севинч оздир,
 Қани, армон тўла қўнгил дардин тўксам дарёларга.
 Сизсизликда, онажоним, сифмай қолдим дунёларга.

IV

Мен қишлоққа қандай қайтаман?
 Юрагимда оғриқ туйғу бор.
 Мен қишлоққа қандай қайтаман?
 Унда сиз йўқ, унда қайғу бор.

О, биладан меҳрига қўшиб,
 Синглим менга тутар жонини.

Йиғлағай дил ўйинга тушиб,
Тил сўзломас қалб армонини.

Мен таътилга чиқиб, қишлоққа
Қайтишимни кутардингиз зор.
Икки кўзим дўнар булоққа,
Сиз йўқ уйга қайтишим душвор.

Онажоним, сизсизлик қулфат,
Бағрим соғинч ўти ёқади.
Қелганида мен қайтар фурсат,
Йўлимга ким интиқ боқади.

Сизсиз менинг киприкларим нам,
Сизсиз эгик бу мағрур бошим.
Шоир қизим деб севган онам,
Сиздек мени соғинади ким?

V

Кўнглимда бир соғинч йиғлайди, она!
Кўнглимда бир ўкинч йиғлайди, она!
Куламан, баҳорнинг нафасин туйсам,
Куламан, сизни мен соғиниб, куйсам.

Йиғлаб яшаб бўлмас, жудолик оғир,
Майсаларга дўниб пойингиз ўпмоқ.
Менга армон бўлиб қолдингиз, она,
Энди мушкул ишдир соғинсам топмоқ.

Аммо ҳар баҳорда кўк бичак ёпсам,
Пидона баракни тугаман йиғлаб,
Синглимдан, опамдан исингиз топсам,
Куламан, келишса сиздайин йўқлаб...

Кўнглимда бир соғинч йиғлайди, она!

VI

Кетди ташлаб давлатбошим,
Тахтим, бахтим ҳам дилдошим.
Кўзларимдан оқар ёшим,
Дуогўйимдан айрилдим.

Онажон, деб тилим куяр,
Юрагиму кўнглим куяр.
Жоним, деб соғиниб суяр
Дуогўйимдан айрилдим.

Келар дунё, кетар дунё,
Нетай, огу тутар дунё,
Жисму жоним ўртар видо,
Дуогўйимдан айрилдим.

Ярим кўнглим бутун бўлмас,
Ёнсам, куйсам, тутун бўлмас.
Ҳеч ким мангу устун бўлмас,
Дуогўйимдан айрилдим.

Дуо айлаб қўлин очган,
Йўлда юрсам йўлим очган.
Куёшдай қалб нурын сочган,
Дуогўйимдан айрилдим.

Гўдакни ҳам сизлагувчи,
Қуш ўлса-да бўзлагувчи.
Эзгуликни излагувчи
Дуогўйимдан айрилдим.

Чирқирар қалб, нолам — қушмас,
Бу жудолик они тушмас.
Нечун осмон қулаб тушмас?
Дуогўйимдан айрилдим.

VII

“Омон баҳорга етдик
 Кўп яшайдилар онам...”
 Дея гафлатда қотдик,
 Ажал экан муттаҳам.

Йигирманчи март куни
 Сиз-ла гаплашдим сўнг бор.
 Тоғдай соғинч юкини
 Кўтаролмай дил абгор...

Гўшакнинг у ёғида
 Сиз йиғладингиз, она.
 Мен эса бу ёғида,
 Ўлим келди пинҳона.

Беш кундан сўнг топширдим
 Совуқ тупроқ қаърига.
 Сизга етмас товушим,
 Ўт туташди бағримга.

Онажон, десам ҳар он
 Жоним, дер эдингиз-ку!
 Жонингиз дили вайрон,
 Ерга бош қўйдингиз-ку.
 Отилади бўғзимдан
 «Онажон», деб ўкинч сўз.
 Жавоб истаб кўзимдан
 Қуйилади шўр денгиз....

ОЧИЛТОШ АММАМ ХОТИРАСИГА

Аммажон!

Дадажоним қадин букиб кетдингиз,
Онажоним ашкин тўкиб кетдингиз.
Биз унда ҳали гўр бола эдик-да,
Мурғак тасаввурга сингиб кетдингиз.

Фоний дунё экан бевафо, нетай,
Дадам, онам кетди, на илож кўнмай?!
Юрагим соғинчга едирдим йўқлаб,
Кўзим гулобини тўкканда тинмай.

Юрак фарёдини эшитмас ҳеч ким,
Сизларни эласам ўқинар кўнглим.
Майдонсой қирларин кезсам сар-сари,
Ичимдаги соғинч тўкилар балким.....

Балки... енгил тортар жудолик юки,
Дашт шамолига дард айтсам тиз чўкиб
Зиёга чўмилиб қирларда ётсам,
Қорамайиз каби офтобга тўйиб.

Аммажон!

* * *

Хосият аммамга

Тоғамдан ёдгорларим,
Дея қучиб йиғлайсиз.
Жон нисор этиб бизга,
Кўнглимизни йўқлайсиз.

Аммажоним, меҳрингиз
Нонингиздай беминнат.
Майдонсойнинг майизи
Каби қорадир қисмат.

Биз етимчалардан ҳол-
Аҳвол сўраб куясиз.
Тилингиздан томар бол,
«Ойнанай» деб суясиз.

Даштликларга хос шева
Сўзингизда сеҳр бор.
Амма, худди онамдай,
Сиз ҳам содда, хокисор.

Меҳридарё аёлсиз,
Гина қилмайсиз асло.
Келасиз, бормасак биз,
Фаришта мисол гоҳо.

Сиз-ла ғариб кўнглимиз,
Уйимизга файз тўлар.
Ота-онамиз руҳи
Кўқдан мўралаб кулар.

Онамдай дилкаш, дардкаш,
Бағрингизни соғиндим.
Аммажоним, сизга шеър
Ёзиб кўнглим овунди...

**БЕКАФАН КЎМИЛДИМ
ҒАМИНГГА СЕНИНГ**

(туркум)

Бу кун чил-чил синди дил — сеҳрли най,
Бу кун остин-устун бўлди жаҳоним.
Мен унсиз додлагум, элга сездирмай,
Мен унсиз йиғлашни ўргандим, жоним.

Бахт билан бахтсизлик орасида дор,
Муаллақ осилиб турибди умрим.
Маҳкумман, ёлғизлик пешонамда бор,
Умид гулзорини бу кун босмиш чим.

Бу кун йўлим туташ тошга, тошлоққа,
Эътиқод қўйганим сиз-да бегона.
Ахир, ёна-ёна ёндошдим ҳаққа,
Мен унсиз йиғлашни ўргандим, мана.

Тунларнинг қоп-қора кўзин тирналаб,
Бир зиё излайди сўқир соғинчлар.
Афтодаҳол таним ҳорғин елкалаб,
Тонг-ла йўлга чиқар йўлсиз овунчлар.

Кўзим юмиб, гуноҳ бўлса-да, баъзан
Қулоқ осгум ажал қўнғироғига.
На тирик, на ўлик, улкан сояман,
Руҳим ботиб ётар қуланг оғуга.

Бу кун чил-чил синди дил — сеҳрли най.

II

Букун совурилди кўкка тилагим,
 Бу тун ботиб кетди кўкимдаги ой.
 Қора булут босган осмон — юрагим,
 Ҳаётим — селдан сўнг лойқаланган сой.

Вайрон бўлди бобомерос ишқ тахти,
 Ўзим ёниб, ўзим ўчдим мен сенсиз.
 Танҳолик тоғидан изладим бахтим,
 Ўз қувончинг билан яшадинг менсиз.
 Мен сени севаман ҳаётдан ортиқ,
 Тортиқ айласанг-да мангу армонни.
 Умрингнинг лаҳзасин этсайдинг тортиқ,
 Фидо айлар эдим сен учун жонни.

Биз энди бегона... мурувват кутмам,
 Ўргандим кўз ёшни ичга ютмоққа.
 Изимдан термулма, қўлимдан тутма,
 Куч топдим кўриб-да кўрмай ўтмоққа.

Соғинчдан сўзлама, ишонади ким?
 Мен энди ишонмам чину рўёнга.
 Қалбингга сиғмадим, сиғмади севгим,
 Сиғмади дардларим дардсиз дунёнга.

III

Хор бўлдим хокисор туробинг бўлиб,
 Тош дийданг куйдирган шўр обинг бўлиб,
 Яшаш учун виждон азобинг бўлиб,
 Ўлмоғим шарт энди, кул, қотилим, кул.

Арзимадинг севгим, тўккан ёшимга,
 Жафо солдинг, афсус, эгган бошимга,
 Билиб оғу қўшдинг ичган ошимга,
 Ўлмоғим шарт энди, кул, қотилим, кул.

Қизиқ дунё экан, бедилни севдим,
 Беюрак, бетилак, бир қулни севдим.
 Жонимни олгувчи қотилни севдим,
 Ўлмоғим шарт энди, кул, қотилим, кул.

Севмаган, қуймаган юраклар куйсин,
 Ерларга тегмаган кураклар куйсин,
 Туркойни тилган шўр тилаклар куйсин,
 Ўлмоғим шарт энди, кул, қотилим, кул.

Нокасинг қўлида сўлади гунча,
 Қалбимда қолдирди армон-тугунча.
 Субутсиз ёрни деб йиғлаб юргунча,
 Ўлмоғим шарт энди, кул, қотилим, кул.

Сўзи йўқ, ўзи йўқ, кўзи йўқ банда,
 Бағрим қон айладинг, жон кетди тандан,
 Ҳеч нима тиламай ўтаман сандан,
 Ўлмоғим шарт энди, кул, қотилим, кул.
 Худодан ўзгага дардимни айтмам,
 Қайт дема, бас, энди ортимга қайтмам,
 Мен унут кўшиқман, мен унут байтман,
 Ўлмоғим шарт энди, кул, қотилим, кул...

IV

Дўстларим риёкор, алдамчи сиз ҳам,
 Итдаги вафо йўқ инсонда, толдим.
 Йиғладим, сукутга чўмди бор олам,
 Тилсиз муҳаббат-ла мен танҳо қолдим.

Кимгаки дилимни очсам отди тош,
 Фақат уқубатим ташлаб кетмади.
 Кулдим, тугаганда кўзимдаги ёш,
 Сизни унутмоққа қурбим етмади.

Ишончимни тутдим каламушларга,
 Орзумни комига тортди шўр денгиз.
 Умидим айланди олақушларга,
 Баҳорим алдади, алдагандай сиз.

Хатолардан мени изламанг энди,
 Самоларга боқманг излаб юлдузим.
 Тирикман, лек менинг руҳ ойнам синди,
 Ўзимни тополмай юрибман ўзим.

Дўстларим риёкор, алдамчи сиз ҳам. . .

V

Мен сиздан воз кечдим, суйиб воз кечдим,
 Додларни бўғзимда унсиз бўғизлаб.
 Мен сиздан воз кечдим, куйиб воз кечдим,
 Чарчадим қалбингиз ичра чўғ излаб.

Хаётим қоронғу, нурсиз бир йўлак,
 Адашдим бахт излаб пою-пиёда.
 Дардингиз бўлакча, завқингиз бўлак,
 Яшайсиз ўзга бир мовий дунёда.

Йўл бўйи йиғладим уйга келгунча,
 Қўшилиб йиғлади менга табиат.
 Жуфтдир қурт-қумурсқа, жуфтдир гул-гунча,
 Фақат мен ёлғизман, мен ёлғиз фақат.

Талпина-талпина сизга, толди дил,
 Толейим паст экан, нетай, аслида.
 Армонга ойкелин бўлиб қолди дил,
 Қартайдим севилмай, севги фаслида.

Оддий ҳақиқатни англаб титрадим,
 Кечишингиз мумкин мендан ҳар лаҳза.

Тонишингиз мумкин сўздан, ё Раббим!
Бўй чўзди ўртада кўринмас пахса.

Мен сиздан воз кечдим...

VI

Сен мени юпатма, энди керакмас,
Қаршилиқ қилмагин дил ўкиригига.
Мен букун қўрқмасдан оёқ босгумдир
Омонат турган шу ишқ кўпригига.

Мен сен деб юргандим, билсанг сен дея...
Мени ташлаб кетдинг бунда ёлғизлаб.
Кўзларимга қўйди изтироб уя,
Туйғуларим толди тўрғайдек бўзлаб.

Севги саҳросида изғитдинг мени,
Дил тугунин тугиб-туғиб йиғлайман.
Тўзон каби тўздим, тўзғитдинг мени,
Айтиб-айтиб, тўйиб-тўйиб йиғлайман.

Сени бир кўрмоқни бахт деб кўнгандим,
Холи эди фаслим ёмғирли куздан.
Меҳринг тафтин сезиб-сезмай унгандим,
Бу кун нигоҳинг тош, юрагинг муздан.

Шаҳарда ризқимнинг паймони тўлди,
Кетарман бош олиб сен йўқ қишлоққа.
Юпатма, қўй, мени, юпанчим ўлди,
Қоришиб кетайин қора тупроққа.

Сен мени юпатма, юпатсин Аллоҳ,
Миннатли нондан шўр шапалоқ ширин.
Ишқсиз юрагингдан изламам паноҳ,
Энди ўлдирса-да, гаминг ўлдирсин.

VII

Мен кетарман, кетар оҳлар,
 Кетар муқаддас гуноҳлар.
 Тош қасрингда яшолмайман,
 Ютар мени тош нигоҳлар.
 Мен кетарман.

Бир шарпага дўндим сенсиз,
 Шум қисматга қўндим сенсиз,
 Бозиллаган ишқ ўчоғин
 Ашким билан кўмдим сенсиз.
 Мен кетарман.

Бу дунёда ишим йўқдир,
 Менга маҳтал кишим йўқдир,
 Тош юракнинг тошларини
 Чайнарга тош тишим йўқдир.
 Мен кетарман.

Қаноатни қантардим кўп,
 Кўзларимга қадалди чўп.
 Қаро тун-ла, қаро умрим
 Бекинмачоқ ўйнади хўп.
 Мен кетарман.

Мен кетарман хаёлингнинг
 Кўчаларин ҳувуллатиб.
 Жавоби йўқ саволингни
 Кетар Қорақиз уйғотиб.
 Мен кетарман...

VIII

Табассуминг садақа айлаб,
 Кулган кўзларинг-ла қарама.
 Дил кўзгусин кетавер лойлаб,

Оғиримда энди ярама.
 Шафқат тожин ўзгаларга тут,
 Мехрингни бер ўзга қизларга.
 Вайрон юрак қасри бўлмас бут,
 Қарамайман кулган кўзларга.
 Кўзлама, бас, мен юрар йўлни,
 Кўпригига ўт қўйган ўзинг.
 Уринма, қўй, ранжиган дилни
 Доғларини юволмас сўзинг.
 Энди кемтик бу қўнгил тўлмас,
 Ишонч тоғи нураб, кул бўлди.
 Сенга тушган кўзларим кулмас,
 Умид отлиғ гўдагим ўлди.
 Мунглаз минглаб уялар қурган
 Қароғимдан излама ол нур.
 Мендан офтоб юзини бурган,
 Энди сен ҳам мудом нари юр.
 Яхшилигинг қайтсин Худодан,
 Юрагимни очмайман сенга.
 Тўн кийдириб ўзинг жафодан,
 Вафо талаб қилурсан нега?

IX

Энди сенга термулмоқ ҳаром,
 Энди сени оғир эсламоқ.
 Сендан шамол келтирса пайғом,
 Юрагимда чақнамас чақмоқ.
 Мискин ўйлар, мискин хаёллар
 Кўзларимни тўлдирар ёшга.
 Туйгуларим — бева аёллар,
 Тикилолмас мағрур қуёшга.
 Томиримда бир фарёд оқар,
 Алам бордир суякларимда.
 Энди сенга нафратим боқар,
 Армон мизғир иякларимда.

Бармоқларим учида йиғлар
 Андуҳлардан қочган сўнгги нур.
 Мени бугун момо тун йўқлар,
 Ўчиб борар кўксимдаги кўр.
 Жазирада қоврилган кўкат,
 Хазонрезги битта япроқ-дил.
 Тўхтамай ўт, йўқ бунда бекат,
 Ўзга дилдан излагин манзил.
 Ўзга қалбни тутгин ошиён,
 Менинг севгим ўзимга керак.
 Сенга ўхшаб яшолмам, инон,
 Ўзим алдаб беишқ, беюрак.

X

Юрагимни титганими
 Ёки оғу тутганими,
 Бегонадай ўтганими —
 Нега келдинг, нега келдинг?

Сени дилдан қуволмадим,
 Ишқ кўйлагин юволмадим,
 Севилдингу севолмадинг,
 Нега келдинг, нега келдинг?
 Гуноҳ ўтди юзим шилиб,
 Савоб ўтди кўзим тилиб.
 Муҳаббат юлдузин юлиб
 Нега келдинг, нега келдинг?

Юрагимга қадалган тиг,
 Тилагимга қадалган тиг,
 Меҳринг менга аталгани йўқ,
 Нега келдинг, нега келдинг?

Дардларимни бўлишмасман,
 Энди ойдай тўлишмасман.

Сенинг билан кулишмасман
Нега келдинг, нега келдинг?

Журъатингни қуртлар ейди,
Кечолмас дил, онг «кеч» дейди.
Севгим мени бетиф сўйди,
Нега келдинг, нега келдинг?

Сен бермаган бахт йиғласин,
Вафо, севги, аҳд йиғласин.
Мени фақат Ҳақ йўқласин
Нега келдинг, нега келдинг?

XI

Кўзингизга боқиб, сизни топмадим,
Юзингизга боқиб, сизни топмадим.
Бу дам сиздан излаб сизни топмадим,
Сиздан айрилганим ростга ўхшайдур.
Ўсибсиз... ўсибсиз... етинг муродга,
Омад дарвозасин кенг очар мардга.
Тилимни едирдим бетил фарёдга,
Сиздан айрилганим ростга ўхшайдур.

Бир келиб ҳолимни сўрмаган ёрим,
Оёгин остини кўрмаган ёрим,
Меҳр кўчасидан юрмаган ёрим,
Сиздан айрилганим ростга ўхшайдур.

Тугёнли ҳисларни силтаб, чарчадим,
Юракни, тилакни алдаб, чарчадим,
Тош қалбдан муҳаббат тилаб чарчадим,
Сиздан айрилганим ростга ўхшайдур.

Армонни ардоқлаб, зор-зор йиғладим,
Сизни деб гоҳ жим, гоҳ ошкор йиғладим.

Бевафо дунёдан оёқ йиғмадим,
Сиздан айрилганим ростга ўхшайдур.

Бу фалак бошимдан сочди қумларни,
Аллоҳ ёрлақади нуқул шумларни,
Бир яйраб қулмадим, қучдим чимларни,
Сиздан айрилганим ростга ўхшайдур.

ХII

Кетдинг.

Ўланлар диёри хувуллаб қолди,
Кўйингда гадомен, адодир юрак,
Сабрим оғочлари саргайди, толдим,
Йўлингга бош қўйиб қон қусди тилак.
Кўксимни куйдириб армон юз очди,
Тонгнинг оқ рўмоли доғлиқ, ёр, доғлиқ.
Ажални чорладим, ўлим ҳам қочди,
Ҳассос туйғуларим қўзлари боғлиқ.

Сен-ла кетди баҳор, сен-ла кетди бахт,
Сен-ла кетди мунис кўйларим менинг.
Энди мудраяпман оғриқдан карахт,
Ташлаб кетди орзу, ўйларим менинг.

Нимадир ичимда узилди бугун,
Қолди кўзда ёш-у, кўнгилда дардинг.
Юракда қирқ чандиқ, қирқ мингга тугун,
Севмасанг, кўнглимни титиб нетардинг?!
Оргингдан эргашди бўзлаб жон қуши,
Сояга айландим, парчаландим, уҳ...
Жисмим — бўшлиқ, мени тарк этган ҳушим,
Борлиқ-йўқлик аро саргардон оч руҳ
Кетдинг..
Ўланлар диёри хувиллаб қолди.

XIII

Ҳаммаси тугади... ҳаммаси тамом...
 Қорачигим тирнаб ўтди қаро тун.
 Қулаб тушди ишонч — муқаддас эҳром,
 Эвоҳ, сени таний олмадим бу кун.
 Ўзгарибсан жуда, сўрамам имдод,
 Сўнг бор юм-юм йиғлаб кетдим ёнингдан
 Бўғзим йиртди номсиз, телба бир фарёд,
 Майли, унут мени, чиқар ёдингдан.
 Сен Тангридан тилаб-тилаб топганим,
 Сени қарғамасман, тош ҳам отмасман.
 Сенга бўлолгайман на дўст, на ғаним,
 Ўлсам ўламану, сени сотмасман.
 Изинг қўмсаб узун йўлларим толар,
 Энтикиб-энтикиб жон берар тилак.
 Кўкка ҳаволанган қўлларим толар,
 Сен Тангри тоғ янглиғ улуғвор, юксак.
 Сени севмоқ эди улуғ саодат,
 Сени севмоқ эди буюк лавозим.
 Нечун бағритошлик, нечун бу нафрат?!
 Нечун менга кўрдинг жафони лозим?
 Ҳаётдан ҳам афзал кўрганим сенсан,
 Танимас бегона нигоҳинг мени.
 Ҳаммаси тугади... тирикман гарчанд,
 Бекафан кўмилдим ғамингга сенинг.

XIV

Бу кун мен орзуйим дарахтин йиқиб,
 Хотиралар кўзин ўяман бир-бир.
 Исмингни юракдан чиқаргум сиқиб,
 Сен ҳам мени унут, шу аъло таъбир.

Кўнгил она бўлсин бир ҳовуч кулга,
 Ўт қўйгум, кечмишим йўқ, этсин олов.

Энди кўз тикмайман сен келар йўлга,
 Меҳрим ришталарин узгум беаёв.
 Энди умидларим чопмас ортингдан,
 Қўргошиндай оғир ўйларим басир.
 Саратонда сувсиз сўлган гул — менман,
 Юрак — бевақт поймол этилган қаср.
 Чарх урар изғирин, еру кўк бўм-бўш,
 Қалбим ҳам ҳувиллар эгасиз уйдаи.
 Муҳаббат — қаноти қирқилган оққуш,
 Муҳаббат — биз ногоҳ синдирган қўш най.

XV

Тинди дилнинг сирли садолари ҳам,
 Хиёнат дунёси тортди комига.
 Юрак дардларини куйлолмас қалам,
 Оғу солдинг нечун севги жомига?

Мени не кўйларга солдинг, бағритош,
 Хаёлларим учин айладинг тугун.
 Кўнгил кўзгусига ногоҳ тегди тош,
 Пароканда ўйлар қулиман бу кун.

Қулиб-кулолмайман, дилим толдирдинг,
 Йиғлай десам, кўзим ёшлари қурир.
 Шундай бир аянчли ҳолда қолдирдинг,
 На қалбда севинч бор, на ғам, на сурур.

Туйғу беланчаги тебранмас энди,
 Севгим офтоби ҳам таратмас шуъла.
 Эзгу орзуларим қаноти синди,
 Ишқ китоби қолди ўқилмай чала...

ХИЁНАТДАН СЎНГ

I

Муҳаббат осилди нафрат дорига,
Садоқат саройи тупроққа дўнди.
Қулоқ солмай қўйдим ҳасрат, зорига,
Кўнгил йиғлай-йиғлай фироққа кўнди.

Ажабки ўлмадим хиёнатдан сўнг,
Фоний дунё гами чўкди кўзимга.
Ришталар узилди, қалбда қолди мунг,
Кулдим... лошинг кўмиб яланг кўксимга.

Бахт излаб мен йўлга чиқмадим қайта,
Севмоқ азоблигин бир севиб билдим.
Гуноҳми, савобми бу ишим, қайдам?..
Ёлғиз уйнинг ёлғиз келини бўлдим.

Қадримга етмадинг , туйғум этдинг хор,
Покиза ҳисларим бўлдилар увол.
Келдинг ҳаётимни тарк этгач баҳор,
Келдинг... муҳаббатим топганда завол.

Тиланчи эмасман, эмасман гадо,
Севги садақамас қилгани нисор.
Энди кеч, мендан кеч, мангу алвидо,
То қиёмат сен-ла кўришмам, дилдор.

II

Узун тун йиғладим, йиғладим узун кун,
Кўёш ҳам юзига пардалар тортди.

Ой беркинди , юлдузлар сўқирдир бу тун,
Алдандим нурли деб зулматнинг орти.

О, нечун шафқатсиз, ишқсиз қисматим,
Бахтим адашгандир қай бир кўчада?
Ичимга оқади кўз ёшим сим-сим,
Оқ қоғозга қора савол кўчади.

Узун тун йиғладим...

III

Сени ўлган дедим сўраганларга
Ва маънос жилайдим ашкимни ютиб.
Меҳр йўрагига ўраганларга
Яшашимни айтдим, кўкдан бахт кутиб.

Сени ўлган дедим, кимдир ачинди,
Тасалли берди ким ширин сўз билан.
Тирик ўлмоқликка сен ўзинг кўндинг,
Тирик кўймоқликка рози бўлдим мен.

Бошқа на чора бор хиёнатга, айт,
Оёқ ости бўлди минг йиллик қадр.
Муҳаббат биз учун унутилган байт,
Кўксимиз қабристон, юраклар — қабр.

Сени ўлган дедим...

IV

Муҳаббат йўқ! Нафрат уйғонди,
Исён қилди букилган орим.
Ҳаётдан ҳам ортиқ суйгандим,
Сенга фидо этгандим борим.

Увол меҳрим, увол кўз ёшим,
Садоқат ҳайф дили сўқирга.
Эгилгани қолди қиз бошим,
Киприкларим санчилди ерга.

Қалб кўзгуси бўлмас экан кўз,
Кўзлар кўзларимни алдашди.
Иблис тўнин ўпган кўр мисол,
Кимлигингни билмай адашдим.

Дил ўғриси, ағёр экансан,
Хато қилдим, дўст деб ишондим,
Юрагимга ботган тикансан,
Муҳаббат йўқ! Нафрат уйғонди.

Ширин сўзлар, ўтлиғ нигоҳлар
Қармоғига илинмас дилим.
Ҳавас бошқа, ишқ бошқа, оҳлар
Энди этмас бағрим минг тилим.

Росту рўё иккиси бир тус,
Фирром ўйинчидир бу дунё.
Тополмадим кўнглимдайин дўст,
Қалбимдай қалб борлиги ҳулё.

Унутилдинг ёдимдан мангу,
Унутилган ён дафтар янглиғ.
Ёниб-ёниб сўнди соф туйғу,
Энди ҳижрон оғриқлари йўқ.

Муҳаббатдан сўз очсалар жим,
Маъюсгина қўйдим жилмайиб.
Юрагимга киролмас ҳеч ким,
Содда у қиз — мен бўлдим ғойиб.

V

Билмам, қачон хато қилдим,
 Сени учратганимдами?
 Севиб севилмаганимдами,
 Билмам, қачон хато қилдим?

Нечун сенга жим ишондим?
 Оҳ, нега боғладим кўнгил?
 Юрагимда ўкинч йиғлар,
 Нечун сенга жим ишондим?

Муҳаббатнинг кўр кўзлари,
 Гуноҳкор ким? Сен, мен ёки ишқ?
 Афсус, кўрмас дил ўғрисин
 Муҳаббатнинг кўр кўзлари.

Мен қаерда хато қилдим?
 Бахтим сароб, севгим сароб.
 Умрим заволи саволлар,
 Мен қаерда хато қилдим?
 Хато келдимми дунёга?
 Кўкда Аллоҳ ёлғиз фақат.
 Ман ерда танҳоман нечун?
 Хато келдимми дунёга?

Саволим бор, жавобим йўқ,
 Ҳаёт аччиқ, ҳаёт ширин.
 Билолмадим яшаш сирин,
 Саволим бор, жавобим йўқ...

Билмам қачон хато қилдим!

VI

Кўксимдан тўкилди куй синиб,
Ит каби ҳайдадинг олдиндан.
Юракнинг амрига бўйсуниб,
Соядай эргашдим ортингдан.

Бенаво бу кўнгил кулмайди,
Бесафо кунларим йилга тенг.
Қалбимда бир гул бор — сўлмайди,
Лек умрим тап-тақир чўлга тенг.

О, билсанг, кўзлари мунгли қиз
Бир оғиз сўзингга қул эди.
Йўллармас, айридир кўнглимиз,
Айт, дилинг хоҳиши шулмиди?

Ортингдан бормасман, бормасман,
Севгим қасри вайрона бу кун.
Ғуруримга дор тиккан ағёр,
Ёш тўкмайман энди сен учун.

VII

Ёлғонларинг бўлди-ку шаён,
Кўз ёшимга арзимаган, дўст.
Мен суйгандек, суймасинг аён,
Мангу унутмоққа шайсан, дўст.

Йиллар аро йўқолган кунлар,
Тунлар сонсиз, саноқсиз андуҳ.
Кўзга кўринмовчи кукунлар
Залворидан парчаланар руҳ.

Юрагимдан кечиб, тўрт ёққа
Югураман...йўл кўринмайди.

Таянаман қамиш таёққа,
Асо бұлар құл кўринмайди.

Дунё — рўё... юмиб кўзимни
Бешинчи ёқ томон бораман.
Осмон... осмон...эшит сўзимни,
Дил дардимни сенга ёраман.

Жим-жит олам, коинот жим-жит,
Сукут сақлар муҳаббат, нафрат.
Унутганни демишлар унут,
Бунчалар ҳам хор, ҳақир шафқат!

VIII

Тушларимга кирасан нега?
Сенга йўқ жой дилимда маним.
Бўлолмаيمان қалбингга эга,
Кўнгил уздим, кўнгил уз, фаним.

Юпанч излаб боқмам расмингга,
Унутмоқ-чун ёқдим барини.
Тилим сажда қилмас исмингга,
Йиртиб отдим ишқ дафтарини.

Бурда-бурда бўлган юракка
Туйғуларим кафан бичдилар.
Кишан солдим орзу-тилакка
Умидларим оғу ичдилар.

Бизлар энди бегона, ҳеч ким,
Бизлар бўлдик мангу етти ёт.
Соғинчларим жон уздилар жим,
Менсизликка кўнгин умрбод.

Тушларимга кирасан нега?

IX

Сўзларимга ишонар дема,
 Ишончимни ўлдириб бўлдинг.
 Сувга чўкса денгизда кема,
 Қутқармоққа ким шимарар енг?
 Паймонаси тўлган кетади,
 Балиқларга кўпаяр емиш.
 Тортган азобларим етади,
 Мени сендан айирди миш-миш.
 Менинг юрагимда муҳаббат,
 Сенинг юрагингда кўркув бор.
 Гина қилмам, берма зарра бахт,
 Тилақдан ҳам майлига қув, ёр!
 Сенга бино қўйган эдим-да,
 Таянч тоғим дея топиниб.
 У кун тондинг мендан, ёдимда,
 Кукун бўлди қалб ойнам синиб.

Сўзларимга ишонар дема...

X

Аллаладим ёмғирни, қорни,
 Кўкламга зор кўкайим куюк.
 Қизгандинг-а мендан баҳорни,
 Суйиб сени бўлмадим суюк.

Умрим қиши ҳеч бўлмади соб,
 Неча баҳор турналар қайтди.
 Кўзларимда қариди азоб,
 Армон ҳазин қўшиғин айтди.

Мен сеники бўллоймай ўтдим,
 Тилимда тош қотди алвидо.

Бор умримни сенга бахш этдим,
Бир кунингни кўрмадинг раво.

XI

Агар кунинг битиб бир куни,
Боқий дунёга рихлат қилсанг.
Йиғламайман гамингда сенинг
Кўз ёшларим қуриган билсанг.

Юрак-бағрим эзилиб битган,
Кўнгил куйиб-куйиб бўлган кул.
Ишқ саройи бузилиб кетган,
Суратим бут, сийратим чил-чил.

Тиригингда куйдим, куйинг
Хазонига айланди умрим.
Сенга аза тутсин суюгинг,
Мен ортингдан қараб қолгум жим.

Йиғламайман , йиғламам зинҳор,
Бегонадай тутгум ўзимни.
Тирикликда мени этдинг хор,
Нечун ёшлай сен деб кўзимни?

Ҳеч бир инсон икки бор ўлмас,
Кўксимда бир қабринг бор, етар!
Рихлат қилсанг парвомга келмас,
Сенсиз оппоқ тонгларим отар.

XII

Қалб боғингдан ишқ гулин териб
Юрган ўзга, мен айро тушдим.
Юрагимни ёр, сенга бериб,
Ёзғизлик-ла йиғлаб топишдим.

Ёстигимни бўяб ташлади
 Кўзим сиёҳлари тўкилиб.
 Дил яраси тун-кун ошлади,
 Қалбим ғамдан кетди букилиб.

Ёлғизликка қалбсиз, тилаксиз
 Вужудимни топширдим совуқ.
 Яшаш оғир сенсиз, юраксиз,
 Тилаклардан энди маъни йўқ.

Энди ёниб-ёниб бўлгум кул,
 Севгим —чақмоқ урган бир дарахт.
 Не дилларни синдириб чил-чил,
 Яшаяпман азобдан карахт.

Қайраб толар тўмтоқ тишларин
 Танга санчиб дард — кекса йўлбарс.
 Ўлдирдинг соф руҳим қушларин,
 Тош ҳайкалга айландим абас.

ХШ

Айтадиган гапим йўқ менинг,
 Ичим бўм-бўш, нигоҳим бўм-бўш.
 Ҳасратимнинг кенгаяр эни,
 Вайрона — дил, изгироб — бойқуш.

Сенда юрак, кўнгил йўқ, билдим,
 Муҳаббатдан қилдинг минг ҳазар.
 Кўксингдаги тошга топиндим,
 Томиримга ёйилди заҳар.

Кўзим бўлди кун-кеча мироб,
 Жикқа ҳўл тан айларми сафо?
 Фоний дунё жафоси сероб,
 Туркой, бекор истарсан вафо?

Дилим сенда, синдирдинг ўйнаб,
Афу этдим минг бор, энди кеч.
Муҳаббатнинг уволин ўйлаб,
Қўрқдингми, айт? Кечирмайман ҳеч.

Кечиримни Аллоҳдан сўра!
Мен бир банда ожиз, нотавон.
Кўз ёшимни кулгимга ўраб,
Гоҳо қулман, гоҳ шоҳ, гоҳ султон.

XIV

Ёлғизгина илинжим эди
Сизни севмоқ, кўрмоқ, қувонмоқ.
Бир кам дунё уни кўп кўрди,
Юпанчимдан айрилдим бу чоқ.

“Бардош керак”... бардошим тошми?
Тўзди кузги япроқдай сабрим.
Қайга уриб қайроқлай бошни,
Йиғлаб турса топталган қадрим.

Бегойим бу кўнгил, беги йўқ,
Шоҳи йўқ салтанат юрагим.
Тошйўллар — ҳижронбоғ чеки йўқ,
Тошгулга айланди тилагим.

СЕВ МЕНИ

Ҳар айтган сўзингга бўлсанг ҳукмрон,
Ишончдан тиклолсанг муқаддас шаҳар.
Дилинг ойнаси тил эса ҳар қачон,
Суврат ва сийратинг бир бўлса агар
Сев мени, сев.

Ҳазиллашиб тутма ҳаргиз билакни,
Шунчаки суймоқдан ўзингни тий, дўст.
Шунчаки куймоқдан асра юракни,
Жонинг қақшаб севмасанг, қўй, дўст.

Ич-ичингдан севсанг, кел, мени йўқлаб,
Сўзинг, кўзинг, ўзинг соғинчдан толсанг.
Боримдан қувонсанг, йўғимда йиғлаб,
Ўлсам ўлигимга эга чиқолсанг.
Сев мени, сев.

* * *

Гадонинг душмани гадо, дейдилар,
Шоирнинг ғаними шоирдир, ё Раб!
Бу қавм бир-бирин тирик ейдилар,
Оёқдан қоқарлар дўстни-дўст яйраб.

Гадо Аллоҳ берган озини еса,
Санъаткор санъатин, созини деса,
Шоир ўз қалами, сўзини деса,
Зоғлар ўлармиди, булбуллар сайраб?

Ота ўғит айтса, ўлар дил кеки,
“Бу Ватан сеники, бу ер сеники,
Бу гиёҳ, бу тоғ-тош, мавжуддир неки...”
Гўдак остонадан чиқмас тиг қайраб.

Сув, тупроқ қоришса, гишт бўлар, элим,
Беш бармоқ бирлашса мушт бўлар, элим.
Юрт тинч бўлса, кўнгил хуш бўлар, элим,
Оёқдан қоқмаса бек-бекни яйраб,
Зоғлар ўлармиди, булбуллар сайраб?

Амаким Эргаиш ТҰХТАЕВГА

Дерлар чаён ишидир чақиш,
Заҳар солиш дўсту-душманга.
Ўз танига урар экан ниш,
Гар санчмаса ўзга бир танга.

Қўйнингизда асрайсиз илон,
Дўст деб топганингиз ағёр.
Тўрт томонда сотилар имон,
Бешинчи ёқ — осмон улуғвор.

Арш аълодан тиланг нажотни,
Қодир Ҳаққа ҳаммаси аён.
Илонлари бор одамзотнинг,
Меҳробларда изғийдир чаён.

Писиб ётиб пинҳон урар ниш,
Садоқатни айлаб юзниқоб.
Тушса инсон бошига ташвиш,
Чин дўст кўзин тарк айлағай хоб.

Қўйнингизда асрайсиз илон,
Айри тилин чиқариб чақар.
“Эҳтиёт бўл!” ҳайқиргум нолон,
Имон уйин имонсиз ёқар.

Чирқирайди юрагим ғамдан,
Зирқирайди аламдан жисмим.
Киприкларим эгилган намдан,
Хавотирда унутдим исмим.

ЎЗИМГА

Ой бўлиб ойдинлик таратолмадинг,
Бахт қасрин бир ўзинг яратолмадинг.
Оҳ, нечун бегойим бўлиб бир Бекни
Севдингу ўзингга қаратолмадинг?

О, қайғу, о, қайғу, таъми бўғзингда,
Бири кам дунёнинг ками ўзингда.
Сен кулиб яшайсан, акс этар аммо,
Тунгги шабнамларнинг нами кўзингда.

Кўнглингнинг ғамбода бобини очма,
Ишққа топиндингми, жабридан қочма.
Мангу ёлғизлик бор экан қисматда,
Булутдай ашқингни кўзингдан сочма.

Йиғлама! Йиғлама! Йиғиларинг хордир,
Жабру жафо жонинг азобга қорди.
Билмам, куйладингми, бўзладингми, айт?
Ўзинг ўз-ўзингга кўнглингни ёрдинг.
Сенинг кўз ёшларинг дарёдир, Туркой,
Шеърларинг бир дардли дунёдир, Туркой.
Уни кимдир англа, кимдир тушунмас,
Рост ҳисларинг ётга ҳулёдир, Туркой.

Ой бўлиб, ойдинлик таратолмадинг...

ГУЛЛАЁТГАН ҒАМ

I

Қорачиғларимда гуллаётир ғам,
 Қўзларимга боқманг, айтиб сир-асрор.
 Хиёнат майига майлим йўқ ҳеч ҳам,
 Муҳаббат водийсин кезмагум такрор.

Шоҳ кўнглим гадога дўнди сиз сабаб,
 Юрагим топталган лолақизғалдоқ.
 Тилагим видога қўнди сиз сабаб,
 Гуллаётган ғамга термулай қандоқ?

Қалб кўзгусин дардлар минг бор лойлади,
 Мен борман, мен йўқман, топмам ўзимни.
 Севгим мазорига тумор айладим
 Гуллаётган ғамлар ютган кўзимни.

II

Бекор мени йўқлаб уйга келибсан,
 Қишлоққа кетдим-ку, мен сендан кечиб.
 Энди соғинибсан, қадрим билибсан,
 Кечикдинг... ўлдим ишқ оғусин ичиб.

Энди на ҳожатдир менга бахт, севинч,
 Тиламас тилагим сендан ҳеч нима.
 Изтироб шаробин сен ҳам ёлғиз ич.
 Чўкиб кетган номинг қўйилган кема.

Кўзинг қирғоғидан тошса-да ёшинг,
 Юрагингга томса, дунё бўлса тор.
 Сен мени йўқлама, бўлма дилдошинг,
 Юрагим юртини босиб ётар қор.

О, кўнгил очишга жононлар сероб,
Кечир, дўст, менсиз ўтказ бахт тунин.
Сеники бўлмам, орзулар сароб,
Сайроқ зарғалдоқлар тарк этган инин.

III

Мендан қочдинг, таъқиб этмадим,
Зим-зиё тун чўкди ичимга.
Севиб муродимга етмадим,
Сенсизликни айтмам ҳеч кимга

Туйғусидан ор қилган номард,
Менсизликда сен ютмайсан хун.
Юрагимга мезбон бўлди дард,
Ҳасратимни тингламади кун.
Қочдинг, бекинмачоқ ўйнадик,
Кўзларимни боғлади армон.
Чил-чил синди кўнгил ойнадек,
Боғични мен ечолмай ҳайрон.

Асли мени севганмидинг, айт?
Ё шунчаки дил хушлик қилдинг?
Лабларимда музлаб қолди байт,
Қочиб қайси қавакда ўлдинг?

О, билмадим, ниятинг недир,
Ёлғонингга ишондим нечун?
Юрагингни қарғага едир,
Юрагимда жой йўқ сен учун.

Манқурт мисол унутсам эди,
Хотиралар ўчсайди абад,
Бўғар гоҳи хиёнат ҳиди,
Муҳаббатим ўлдирар нафрат.

IV

Тушларимда кўрайин сени,
 Мангу қисмат ҳижронда бори.
 Йўлларимиз туташмас бизнинг,
 Диллар айри, айри оҳ, зори.

Ишқ дардига бўлдим мубтало,
 Асал дея оғулар ютдим.
 Мўъжизага инондим, илло,
 Бахт юзини мендан беркитди.
 Орзуларим — тўкилган шудринг,
 Сингиб кетди кўнгил қаърига.
 Бир ўтинчим, тушимга киринг,
 Тушлар қалқон соғинч қаҳрига.

Тушларимда кўрайин сизни,
 Қўзим бир кўл, қайгулар мироб.
 Қалб кучоқлар совимас музни,
 Умидларим бир ҳовуч туроб.

Армон — тундан қора оламдир,
 Вужудимни ўртар аччиқ ўй.
 “Чўли ироқ” балки ноламдир,
 Нега бунча шафқатсиз бу куй?

Ё бўғзимда тош қотган уним,
 Ёлғизлигим кўшиғи маҳзун.
 Куним нурсиз, ойсиздир туним,
 Тонгга омон етмоғим учун.

Тушларимга киринг...

V

Қулаб ётар муҳаббат тахти,
 Бўғиқ нола тирнар ичимни.

Пешонамга сизмаган бахтим,
Багрин бутун айладинг кимни?

Севгим — жаллод, тўкади қоним,
Соғинч — ҳижрон ботар кўксимга.
Яна қанча яшайман, жоним,
Дил фарёдин жойлаб кўзимга?

Юрагимда балқсайди офтоб,
Нигоҳингга сингиб кетсайдим.
Доғда қолса эди изтироб,
Сўнги дамда сенга етсайдим.

Қулаб ётар муҳаббат тахти...

VI

Юрагингдан зое изладимми нур,
Вафо истаб сендан қилдимми хато?
Наҳот, наҳот.... кўнглинг кўзи бўлса кўр?
Кўнғироқ қилишга вақтинг йўқ ҳатто.

Бутун умр менга вақтинг етмайди,
Сен доимо бандсан, ишга содиқсан.
Дўст ачинар, душман кулар, битмайди —
Кўнғилда минг яра, борсан-у, йўқсан.

Сенга кўнғил бериб, қул бўлдим дилга,
Яйраб ўйнамадим, кўксим тигладим.
Сен лойиқ топмадинг бир дона гулга,
Байрамларда ёлғиз ўксиб йиғладим.

Вақт топардинг севсанг, чиндан соғинсанг,
Кўнғироқ қилардинг, топардинг имкон.
Йўқлаб келиш малол эрса, оғринсанг,
Соғинганинг ёлғон, севганинг ёлғон!

Юрагингдан зое изладимми нур?

СЎЗНИ СИЗЛАМОҚНИ СИЗДАН ЎРГАНДИМ

Икром ОТАМУРОДга

Юм-юм йиғламоқни куздан ўргандим,
Унсиз бўзламоқни кўздан ўргандим.
Сўзга юкинди дил, юксалдим, устоз,
Сўзни сизламоқни сиздан ўргандим.

Ҳар миллат ўзлигин тилида асрар,
Ватанга меҳрини дилида асрар.
Сўзнинг қудратидан дунёга келган
Достону ўланин “кангтуда” асрар.

Юракдан илоҳий ишқ олди-ю жой,
Соҳир туйғуларга банд бўлди Туркой,
Умри давомида сўз излар шоир,
Билмам, нени топдим, нени бердим бой.

Юракда, тилакда вайроналиғ бор,
Бўғзимда, сўзимда девоналиғ бор.
Шоирлик — телбалик эмиш, ё Раббим!
Кўзимда, ўзимда ҳайроналиғ бор.

Устоз сизга доим эътиқод улфат,
Сўзни сизлаб яшаш, о, нақадар бахт?!
Шоирни ўлдирса ўлдиради сўз,
Шоирни ўлдирар на дард, на кулфат.

Юм-юм йиғламоқни куздан ўргандим,
Унсиз бўзламоқни кўздан ўргандим.
Сўзга юкинди дил, юксалдим, устоз,
Сўзни сизламоқни сиздан ўргандим.

* * *

Халал берманг менга, бир йиғлаб олай,
Тонгсиз кунларимга тутайин мотам.
Баҳорсиз, чечаксиз, куйсиз дил, нетай,
Ўкраб йиғлаяпти юрагим бу дам?

Бу дам тўкилмоқда тилагим тутдай,
Бу дам орзуларим, севгим ҳам сароб.
Шаббода сукутда, сукутда сурнай,
Ишқ тахтин шаҳзодам айлади хароб.

Менга халал берманг, чалмас чанқовуз,
Мискин туйғуларим нурсиз, бефараҳ.
Вужудим — қақраган, сувсиз бир ҳовуз,
Умид ўрмонзори кўксиз, бедарахт.

Менга халал берманг, бир йиғлаб олай,
Селобга айланиб тўкилсин дардим.
Фамим билан бирга мен танҳо қолай,
Юпанч истамайди хўрланган қалбим.

* * *

*Хатирчилик фермер
Баҳром ака ЭШНИЁЗОВга*

Саховатдан сўз очилган он,
Китобимни қучаман хушхон.
Сизни ёдлаб айтгум ташаккур,
Шу бахт учун қуллуқ, оғажон!

Мардларга хос кўрсатиб химмат,
Камтаринсиз, қилмайсиз миннат.

Шеърларимга абадий ҳаёт
Бахш этдингиз, умримга зийнат.

Савлат тўқар орзум умидвор,
Ўн тўрт йилга «Кечиккан баҳор».
Ҳаётимни гулга буркади,
Оға, сиздан тоғдай қарзим бор.

Миннатсиз ош тошсиз бўлади,
Кулган нигоҳ ёшсиз бўлади.
Эзгуликни ихтиёр этган
Инсон ой, қуёш юз бўлади.

Нур таралар кўнглидан доим,
Сиздайларни сийлар худойим.
Бахтдан қулиб яшанг умрбод,
Оға, йўлдош бўлсин дуойим!

Саховатдан сўз очилган он,
Сизни ёдлаб айтгум ташаккур...

* * *

Саволлар сиртмоғи бўғзимга ботар,
Юрагим йиғлайди оҳ уриб беҳол.
Гуноҳми, савобми тонгни уйғотар,
Қай бири иқболдир, қай бири завол?

Эй инсон, пойинг-ла ерни урасан,
Тепкилайсан лойдай одам шахсини.
Ойнага термулсанг нени кўрасан,
Ўз аксингми ё дунё аксини?

Қуриб борар ҳар кун эзгулик — булоқ,
Ўғирлик, фаҳш базми чиқмиш авжига.

Хиёнат дарёсин сувларига боқ,
Ор-номус оқади унинг мавжида.

Эркаларнинг бели белбоғсизми ё,
Ярим яланғочлик қизларга зебми?
Оғудан сармастлик, ғарбона сафо
Йигитлик шаънига муносиб сепми?

Ҳаёсиз кўзларга бегона йиғи,
Таъмага чўзилган гуноҳкор қўллар.
Шайтоннинг илкида голиблик туғи,
Муҳаббатдан сўзлар риёкор тиллар.

Кўнгиллар яланг дашт, юраклар саҳро,
Тоҳиру Зухролар севгиси сароб.
Икки эшик аро, икки қалб аро,
Муқаддас ишқ хордир, садоқат туроб.

Ўткинчи дунёдан бир кун ўтасан,
Ёниб битар умринг мисоли бир шам.
Қуллигинг унутиб даъво этасан
Ақли қосир банда Худоликни ҳам.

Эй инсон, кўз очиқ, юрарсан кўрдай,
Ватанни ағёрга берарсан хатлаб.
Неки бор муқаддас, топтайсан бирдай,
Имонсизлик бўлса, наҳотки, матлаб?

Севинасан яна ботиб гуноҳга,
Ҳеч ким кўрмади, деб ёвуз ишингни.
Хиёнат қиласан, отасан чоҳга,
Сирина сотасан севган кишингнинг.

Осийлик, қабоҳат содиқ йўлдошинг,
Дўст дўстни алдайди боқиб кўзига.

Нечун дўлдай ёғмас қаҳрининг тоши,
Осмон пардами ё Аллоҳ юзига?

Саволлар сиртмоғи бўғзимга ботар.

МУНОЖОТ

I

Кузги ёмғирларга йўғрилай, Тангрим,
Кўзимдан ёгилсин қонли жолалар.
Ортиқ чидолмайман, не тилай, Тангрим?
Баргрезонга дўнсин ўтлиг ноалар.
Кузнинг тароватин ҳис қилмас юрак,
Илон каби аврар кўнглимни алам.
Бу кун маҳзунликка ошнодир тилак,
Кулгуларим синиқ, синиқдим мен ҳам.
Гоҳо ёлғизликка беролмасдан тоб,
Йўл юраман йиғлаб, кўпчийди йўллар.
Умримни сарҳисоб қилиб бобма-боб,
Изтироб чекаман, лабларим чўллар.
Руҳимни кўтармоқ юмушдир мушкул,
Муҳаббат кўмилган тобут — вужудим.
Йиғламаслик учун сотиб олгум гул,
Ўз-ўзимни алдаб, токай яшай жим?
Соғинчнинг қўлидан чиқдим сирғалиб,
Овунчининг кўйлагин йиртиб отди дард.
Бир мўъжиза кутиб воҳ, қолдим қараб,
Худойим! Ёмғирга айланмоғим шарт!
Орзу, умидларим тўкилди дурдай,
Саробдир кўрганим, сароб тутганим.
Ёгила олмасам агарки дурдай,
Ёмғирдай ёгилай, ишончим хароб...
Бу армон, бу нафрат ўлдирар мени,
Иродам емрилди, сабрим чилпарчин.

Ҳаётимни барбод қилган севгини
Унутмоққа борми ўзга бир чора?
Кузги ёмғирларга йўғрилай, Танграм...

II

Ёлғизлигим гуноҳми, Аллоҳ,
Ёзуғимдан қаёққа қочай?
Қайнар армон булоғи, э воҳ,
Дардли дилим мен кимга очай?

Вайронага айланган кўнгил —
Булбулидан айрилган бир боғ.
Ёзмай сўлди япроғин ишқ гул,
Юрак — парчаланиб кетган тоғ.

Ҳасрат ўти кўкариб ётар,
Кўрмас кўзлар қалбим харобин.
Умидимни мард йўқ уйғотар,
Ҳаёт тутар аччиқ шаробин.

Таъналардан чиқмаган бошим
Саждагоҳга босиб покландим.
Шабнам каби тоза кўз ёшим,
Тўкиб-тўкиб бир кун хоклангум.

Шунда қолар тилини тишлаб
Тили узун, ақли қосир ёв.
Ё Худойим! Кўнгилни хушлаб,
Яшамоққа юрак бермас дов.

Эътиқод иймон сойида
Суздим, қулди ҳатто дўстларим.
Садоқатнинг тош саройида
Тошга дўнди соҳир ҳисларим.

Вафо истаб муҳаббат юртин
 Чангларига чайдим юзимни.
 Ҳаёт оғу тутар мен учун,
 Сен ҳам тингламайсан бўзимни.

III

Аллоҳ, нечун мен сени эмас,
 Севдим хиёнаткор бандангни?
 Солдинг қалбга муҳаббат, ҳавас,
 Ёндим, куйдим, кўр ҳоли тангни.

Ойнинг ўттизи ҳам қоронғу,
 Ишқ осмони сербулут нечун?
 Мен ютоқиб ичганим оғу,
 Насиба деб тутганим кукун.

Мен сенимас, севдим бандангни,
 Юрагимда армонлар уйғоқ.
 Оҳ, унутдим мен мовий рангни,
 Вужудимни эзар қора доғ.

Мен сенимас, бандангни севдим,
 У қулдору, мен қулман, Аллоҳ.
 Кўз ёшимни ичаяпман жим,
 Ҳар бир босган қадамим гуноҳ.

Яратгувчим, қўлла ҳар нафас,
 Сендан сўргум бош уриб нажот.
 Омон сақла, ёмонимни, бас,
 Йиғлаб сенга қилгум муножот.

Она Турон кенгликларини
 Тутиб турсин ўктам овози.
 Бу ўлканинг энликларида
 Узун бўлсин умрининг ёзи.

Ишқ банданга мукофотингми?
 Бир инсондай севдим, севилдим.
 Кўнглим равшан этган ёдингми?
 Саждадан сўнг нурда ювилдим.

Бир банданга мени банд этиб,
 Ўзинг солдинг дилга оташ, чўғ.
 Мен кечайин севгимдан нетиб?
 Бағрим куйиб севдим, кечмоқ йўқ.

Кўзларимга олам бўлса тор,
 Дунё бир кам яралган , дедим.
 Минг азобга бўлдим гирифтор,
 Мен сенимас, бандангни севдим.

Сени дея тунлар йиғласам,
 Ёдинг билан ўтса кунларим,
 Ишқинг билан чекканимда ғам,
 Мен жаннатий бўлардим балким.

Обод айла икки жаҳоним,
 Гуноҳларим кечиргил ўзинг.
 Лозим бўлса ол, майли, жоним,
 “Аллоҳ, Аллоҳ” энг сўнгги сўзим.

IV

Дилбар, даркашимсан, содиқ дилкашим,
 Ягона суянчим , юпанчим ўзинг.
 Иноятинг қўли артади ёшим,
 Имдод бергувчим сен, ишончим — сўзинг.
 Майсадай мулойим тортади кўнглим,
 Қисматимга қулман — бир итоатгўй.
 Бири кам дунёнинг сирин билар ким?
 Бунчалар оғриқли ҳаёт отлиқ куй?

Муҳаббат, вафонинг қиймати надур,
 Умрим хазон бўлди топмай жавобин?

Хасдан хор инсондир, хасдан хор қадр,
Таъмагир пуллайди бунда савобин.

Ё Аллоҳ, номардга айлама дучор,
Дўстга зор, душманга хор этма мени.
Азобу изтироб, ҳижрон доғи бор,
Кўксимда авайлаб асрагум сени.
Саҳарлар ёдингга уйғондим, шукр,
Битмас ишқ яраси қийнамай қўйди.
Чин дилдан сифингум, кўксим тўла нур,
Мен сени, Тангрим, о, юракдан суйдим!

V

Кунлар ўтаверар бир-бирин қувлаб,
Ойлар ойсиз туним ютар ютоқиб.
Яшарканман гоҳ шод, гоҳ кўзим сувлаб,
Сендан имдод кутдим самога боқиб.

Елдириш елларга алданар умрим,
Армон майсалари ботар кўзимга.
Номид шайтон, деб юпандим, Тангрим,
Қўл етмас бахт озор берса сўзимга.

Шунчаки яшамоқ келганди малол,
Кенгайиб кетади дардим ўраси.
Ўкинсам осмоним тарк айлар ҳилол,
Тилимда тош қотар севги сураси.

Адашгум сарсари ишқ дашти аро,
Туйгум силсиласи бағримга сиғмас.
Ёлғиз девонадек жим, мотамсаро
Кетаётган ўзга, мен ўзим — менмас.

Ё Аллоҳ, мен нечун бандангни суйдим?
Асабий изтироб чимчир жонимни.
Кўнгул кулин қучиб кўкайим қуйди.
Соғинчга ичирдим юрак қонимни.

VI

Аллоҳ, қисматимга ёлғизлик ҳакам,
 Юрагимга эга чиққан дард буюк.
 Ёзуғим китобин ўқиб кўзда нам,
 Куйиб кул бўлди дил, суймасни суйиб.

Соғиниб яшадим гўдак товушин,
 Гоҳ-гоҳ армон йиғлар ёқамдан тутиб.
 Мен кутиб қаридим қайтмас бахт қушин,
 Умр оқар дарё, оқдим қон ютиб

Аллоҳ, қисматимга ёлғизлик ҳакам...

VII

Нолимайман ҳуснимдан ҳеч,
 Чирой бердинг бекаму кўст.
 Аммо ёрим эмас, ҳар кеч
 Дард эркалар кўз ёшим, дўст.

Қалб йиғлайди, юрак кулмас,
 Ғам селоби қоним бузар.
 “Бир буюмсан керак бўлмас...”
 Сим-сим оғриқ жоним эзар.

Ўйга ботгум тундай қора,
 Кўзгуга гоҳ тикиб кўзим.
 Севганим-ла йўлим айро,
 Бардош бергин, бергин тўзим.

Аллоҳ, Аллоҳ, оҳим тингла,
 Сендан бўлак яқиним йўқ.
 Тошшаҳарда қолдим мунг-ла,
 Бир осмонман, чақиним йўқ.

Ёлғиз уйим чироққа зор,
 Ёритолмас шомимни шам,
 Юрагимда бир қўшиқ бор,
 Ҳеч ким тушунмайди, айтсам.

Оҳ, севгимни сўндираман.
 Бахт узоқда, ҳусним —оғу
 Бас, кўзгуни синдираман,
 Синсин, синиқ кўнглимдай у.

VIII

Тоғда кийик ётмасму,
 Қун чиқса ой ботмасму?
 Нафси бало ҳар кимга
 Юрагини сотмасму?

Севги ўйинчоқми, ёр,
 Севги овунчоқми ёр?
 Ёлғон ёпинчиқми, ёр?
 Тоғда кийик ётмасму?

Ўтсам жоним тилимлаб,
 Ёйғловчим йўқ гулимлаб.
 Қуйлар бўлсам элимлаб,
 Бўғзим бўғган додмасму?

От изини босар той,
 Изсиз кетарми Туркой?
 Кўз ёшларим Каттасой,
 Аллоҳ, тонгим отмасму?

Орзу, бахтга тикдим дор,
 Умид уздим сендан, ёр,
 Зорга зор йўқ, оҳ, озор
 Тилимда тош қотмасму?

Хижронда ёнди таним,
 Дўст кулди, кулди ганим,
 Юракда асраганим,
 Ё Раб, етти ётмасму?
 Нафси бало ҳар кимга
 Юрагини сотмасму?

IX

Кўзим ёши қирмиз қондайин
 Гуссаларнинг ранги сим-сиёҳ.
 Кўнглим йиғлаб турса, қандайин
 Бахт ҳақида куйлайин, Аллоҳ.

Юрагимнинг ҳар уришида
 Минг-минг оғриқ , дардлар мужассам.
 Изтиробнинг салб юришидан
 Омонлик йўқ орзумга ҳеч ҳам .

Умидларим дўллар юлқиган
 Шафтолининг гулидай ҳақир.
 Севинч эмас, қайғу силқиган
 Руҳим бемор, ҳисларим тахир.

Лабларимда табассум йиғлар,
 Нурлар инграр нигоҳларимда.
 Сендан ўзга ким мени йўқлар,
 Аллоҳ, огоҳсан оҳларимдан.

Дўст тутганим бир банданг гофил,
 Хиёнатни қилмиш ихтиёр.
 Бахт қўшигин куйларми булбул,
 Гулзорини босиб ётса қор?

Кўзим ёши қирмиз қондайин...

X

Мен мўъжиза кутгум толедан,
 Бир кун келар шаҳзодам дея.
 Дуо қилар мунис волидам,
 Орзумга ғам сололмас соя.

Биламан, йўқ эртақдаги мард,
 Умидимдан айлама жудо.
 Янги йилда янгиланмас дард,
 Унутганни унутдим, Худо.

Суймаганни суймасман мен ҳам,
 Йиғламасман, куймасман зинҳор.
 Қуръонингдан юпанч изласам,
 Юрагимда гуллади баҳор.

Минг бир отинг айтиб покландим,
 Кўнглимдаю тилимда борсан.
 Шеърга солиб ёдинг, шодландим,
 Аллоҳ, Аллоҳ, мўъжизакорсан.

XI

Мажнунтолга айланиб бўлмас,
 Оқар сувлар оқизмас ғамим.
 Ичимдаги оловлар сўнмас,
 Сўниб борар ҳаётим шами.

Куюк тўла бағрим куйишар,
 Дил ноласин тингловчи дил йўқ.
 Армонимнинг тили уюшар,
 Кўнглим подшоҳ, содиқ бир қул йўқ.

Қалб дардини бўлмайти тўкиб,
 Кўз ёшларим кўксимни ювгай.

Мажнунтоллар бошини эгиб
 Ҳасратини сўзлайди сувга.

Мажнунтолдай эгик мағрур бош,
 Ёруғ кунинг борми ҳеч, ё Раб?
 Ой йиғлайди, ўкинар қуёш,
 Ҳисларимнинг ҳуснига қараб .

Муҳаббатми, азобми бердинг?
 Борлиқ ичар юрак оҳимни
 Кўзларимдан дурларни тердинг,
 Зулумотга қординг руҳимни.

XII

Умримнинг тонглари нурсиз, ё Худо!
 Йилларим йўқолур изсиз, фараҳсиз.
 Нечун умидимдан айладинг жудо?
 Кўнглим кўчалари яланг, дарахтсиз.

Тузалмас бир дардга мубтало этдинг,
 На алам, на қувонч, сурур беролмас.
 Муҳаббат юртидан бош олиб кетдим,
 Қалбимга ўзга бир туйғу киролмас.

Ишқпараст юракдан безиди жоним,
 Дилда йўқ бевафо дилдошга майл.
 Оғу ича-ича совиди қоним,
 Йилларим йўқолур изсиз шу зайл.

Кунларим ўтади бўлиб ҳайрона,
 Тунларда ҳеч нарса айламас тақдим.
 Вафо салтанати хароб, вайрона,
 Хиёнат илкида жон берди бахтим.

XIII

Аллоҳ, Аллоҳ, тонгим йўқдир,
 На жарангу бонгим йўқдир.
 Тўрт ён чопдим, чангим йўқдир,
 Қорақизни тоқ яратдинг,
 Дунёни жумбоқ яратдинг.

Оёғимдан тутар йўллар,
 Тўрт ёғимдан тутар қўллар.
 Тилим қуриб, руҳим чўллар,
 Дунёни жумбоқ яратдинг,
 Армонли гулбоғ яратдинг.

Муҳаммадга уммат дилим,
 Садоқатга чиммат дилим.
 Менга-чи, беҳиммат, гулим,
 Армонли гулбоғ яратдинг,
 Саботдан зўр тоғ яратдинг.

Кўзим ювар шабнам манинг,
 Дўстим кўпу ҳамдам қани?
 Сирлашувга маҳрам қани,
 Саботдан зўр тоғ яратдинг,
 Дунёни жумбоқ яратдинг.

Қалам бердинг, алам бердинг,
 Тугёнли бир олам бердинг,
 Кемтик кўнглим кемтиги чўнг,
 Муҳтарамни тоғ яратдинг,
 Армонли гулбоғ яратдинг.

Кечиккан ишқ китобини,
 Ёздим айрилиқ бобини.
 Ичдим оғриқ шаробини,
 Саботдан зўр тоғ яратдинг,
 Дунёни жумбоқ яратдинг.

Оқ йигитнинг зори бўлдим,
 Йигит бошин қори бўлдим.
 Яқин эдим, нари бўлдим,
 Армонли гулбоғ яратдинг,
 Қорақизни тоқ яратдинг.

XIV

Нега яшаяпсан? Сўроқ кўп аччиқ,
 Ўзимни тергайман гоҳида ўзим.
 Не учун изтироб қасри ланг очиқ,
 Бахт саройи ёпиқ, ким тинглар бўзим?

Кимсасиз оролга тушиб қолган дил
 Тобора ўзини борар унутиб.
 Энди, юрагимдан бошлангувчи йўл
 Мени ҳеч юракка қўймасми элтиб?!

Нега яшаяпсан?... Яширин бўрон
 Ҳаётимни айлар остину устин.
 Сўроғим бежавоб, сукутда сурон,
 Ё Аллоҳ, томирда гоҳо музлар хун.

Совуқ ўй-хаёлим олиб қочади,
 Ортимдан юргувчи болам йўқ менинг.
 Тўрт ён боқсам армон кучоқ очади,
 Бешинчи ёқ — осмон, нолам — чўғ менинг.

XV

Кулиб юргум шўх-шодон бирдай,
 Бахтсизлигим ким ҳам илғайди.
 Кўксимдаги армоним қирдай,
 Кўнглим йиғлар, кўнглим йиғлайди.

Кулиб юргум қувнаб ҳамиша,
Кулса эди, кўнглим кулсайди.
Йиғламоққа қилгум андиша,
Юракни юпатиб бўлсайди.

Бахти бутун аёлдай маъсум
Ҳам бахтиёр кўрингум кўзга.
Ҳеч ким билмас, билмайди ҳеч ким,
Дил оғриғим ўзимдан ўзга.

Умид — умрим барги хазони,
Орзуларим изтироби чўнг.
Ухлатмайди азоб азони,
Ёзғизликда тан маҳрагим мунг.

Кулиб ичгум ҳаёт шаробин,
Йўқса мени ўлдиради ғам.
Беркитмоқ-чун бағрим харобин,
Яна қанча қон ютгум, Эгам?

Ишқ ўлими — бу қандай жазо?
Ич-этимни ер қора қайғу.
Айтолмадим дардга алвидо,
Азадор қалб, азадор туйғу.

Аё, Тангрим, бардош бўлур ун,
Мангу кулиб яшашим қийин.
Мен булутга айланиб бир кун,
Очиқ-ошкор йиғлашим тайин.

XVI

Саждагоҳга қўйганча бошим,
Сенга қилгум тунлар илтижо.
Кўзларимда шашқатор ёшим,
Севганимга журъат бер, Худо.

Ёстиғимнинг ярми бўш нечун?
 Жуфт яратдинг қуш-қуртни ҳатто.
 Ёлғиз бормай ул қиёмат кун,
 Севганимга журъат бер, Худо.

Орзулар-ла лиммо-лим бағир,
 Бахтга қандай айтай алвидо?!
 Кечиккан ишқ шароби тахир,
 Севганимга журъат бер, Худо.

Ўзинг солдинг қалбимга оташ,
 Ишқ йўлида бу жоним фидо.
 Улуғ толе — севилиб яшаш,
 Севганимга журъат бер, Худо.

Гўдак қучиб алла айтмаса,
 Аёл-аёллиги чўнг хато.
 Юрагимда дард инграр, байтмас,
 Севганимга журъат бер, Худо.

XVII

Яхшиликка яхшилик йўқми?
 Бандаларинг бунча нобакор?
 Юрагимга солибон чўғни,
 Бошим узра тикламишсан дор.

Такаббурлик билмадим нима,
 Мени содда яратдинг, Тангрим.
 Тоза кўнглим қоплади туман,
 Нуқул муғомбирга алдандим.

Жазо йўқми риёкорга ҳеч?
 Доим улар ошиғи олчи.
 Кўз бойлағич боғичини еч,

Содда дилим бўлолмас фолчи.
 Болам тенги дарс берди бу дам,
 Муғомбирлик, такаббурликдан.
 Соддадиллик азоб лек, Эгам,
 Ўзинг асра, қалби кўрликдан!

XVIII

Йўловчиман адашган чўлда,
 Тўрт томонда ялтирар сароб.
 Қум тоғлари уюлган йўлдан
 Кетаяпман, дил уйим хароб.

Қўл чўзаман, юксалар осмон,
 Юлдузлардан тилолма паноҳ.
 Умидимни қайтиб бер, армон,
 Бунча жазо не учун, Аллоҳ?

Севмоқ гуноҳ эса, айт, нечун
 Бу оташни солдинг юракка?
 Соғинч этди жигаримни хун,
 Дард ботмоқда яланг кўкракка.

Дод демоққа ҳолим йўқ, фалак,
 Илинжимга илиниб турар.
 Бу не азоб, жисми минг бўлак,
 Руҳим чўлда адашиб юрар.

САМОЛАРГА ТУТАШДИ КҮНГИЛ

Аллоҳ, бу не кароматингдур?
Юрагимда очилди бир гул.
Севги дардин қудрати чўнгдур,
Самоларга туташди кўнгил.

Гоҳо йиғлаб, гоҳо шодумон,
Бир қўшиқни куйлаётир дил.
Ҳижрон, висол бир тиниқ уммон,
Бахтдан эртак сўйлаётир дил.

Ғамларимнинг лабида бор бол,
Юрагимда очилди бир гул.
Учиб юргум ҳумоқуш мисол,
Самоларга туташди кўнгил.

* * *

Умрим хазон — йўлакда ётган,
Амри вожиб, Аллоҳдан қисмат.
Бир осмон — қалб қуёши ботган,
Ашкимга бўккан хат — муҳаббат.

Бўёқларин туси билинмас,
Энди ўқий олмайсан уни.
Қармоғинга кўнглим илинмас,
Энди таний олмайсан мени.

Мен бу — менмас, ишонувчи ул,
Содагина Муҳтарам ўлган.
Бир сояман, ортиқ бўлмама кул,
Асир этмас нигоҳинг кулган.

Юрагимдан ишқинг суғуриб,
 Ҳаётимдан номинг ўчириб,
 Орзу, умид, бахтдан юз буриб,
 Кўзимга мунг майин ичирдим.

Унутганни унутмоқ учун,
 Жаҳаннамнинг азобин тортдим.
 Нега келдинг... айт, келдинг нечун?
 Муддаонг не? Саволга ботдим.

Ўзингники бўлмаган кимса
 Учун куймоқ, билдим, нодонлик.
 Вужудимни ғам-ғусса кўмса,
 Худойимдан сўрдим омонлик.

Ҳар кўргулик Ҳақдан бегумон,
 Деб ўзимга бердим тасалли.
 Ёзуғимга келтирдим имон,
 Ором топди руҳим-да далли.

Андуҳ таъмин унутдим буткул,
 Ўтди қанча серфайз кунларим.
 Озодликда ухладим юз йил,
 Сенсиз — дардсиз ўтди тунларим.

* * *

Нигоҳимни хоб босди, ё Раб,
 Барҳам топди девоналигим.
 Файласуфга айландим, ажаб,
 Англаган кун бегоналигинг.

Ипак кўнглим тошга айланди,
 Ишончу ишқ ўлгач, сен ўлдинг.
 Эҳ, саволга тилим бойланди,
 Нега келдинг... айт, нега келдинг?

Ўйладингки, гаҳ десанг, сенинг
 Қушча қўнар кафтингга яна.
 Дон емасин унутдинг унинг
 Тузоқ тутган қўлдан бегона.

Кул ичидан чўғ излама, бас,
 Ёниб бўлдим, кавлама дилим.
 Алвидо айт, севганингга, бас,
 Йўлларингдан айродир йўлим.

* * *

Бахтдан кулса эди юрагим,
 Ҳаётимга қайтсайди баҳор.
 Толеим паст, юксак тилагим,
 Кулмасмидим, бўлса ихтиёр?

Атиргулдай очилмасмидим,
 Ўзим яратдимми қисматни?
 Кўксимга сўз санчилмасмиди
 Танҳолигим эслатмоқ шартми?

Танбеҳ берар дўст, ағёр нечун?
 Ёлғизлигим мавзудир долзарб.
 Ўз ёғимга қоврилдим беун,
 Мен ҳам одам, менда-да бор қалб.

Кўнгил синиб сочилиб кетса,
 Тўзғиб битса бинафшадай ҳис.
 Муҳаббатга дил аза тутса,
 Қариб қолар ҳатто пари қиз.

Ёлғизликда яшашми осон,
 Ким ёзугин ўқий олибди?
 Қисматига ҳоким қай инсон?
 Аллоҳ билгувчидир, голибдир.

Эшитгум жим чучмал дашномни,
Тангри хукмин ўзгартитарар ким?
Хатоларга, гурурга ошно,
Гўр ёшликни кўмсайди кўнгил.

Қайтар дунё, талаба чоғда
Ишқ оташи бағрим ёқмади.
Мени севиб, севилмай доғда
Кўз ёш тўккан мардга боқмадим.

Номардга дил бериб адашдим,
Кечиролмам энди ўзимни.
Жон дўстларим гоҳо алдашди,
Туз сепдилар тилиб кўксимни.
Кўкайимни куйдирар савол,
Туғилдимми ё бахти қаро?
Тақдир азал топмоқми завол
Барг-хазондай бу очун аро.

Бахтдан кулса эди юрагим,
Ҳаётимга қайтсайди баҳор...

ОНА НАСИҲАТИ

Қувончим — қалдирғочим,
Қанотинг қайрилмагай.
Давлатим, тахту тожим,
Сендан жон айрилмагай.

Қўнглимга султон қизим,
Уйимга меҳмон қизим.
Розиман оқ сутимга,
Ёр бўлсин Раҳмон, қизим.

Қайтармадим раъйингни,
Силаб сочинг ўстирдим.
Узатилган жойингнинг
Мезбонларин дўст кўрдим.

Орзунг бўлсин мустажоб,
Қўл очиб қилдим дуо.
Онани сийлаганни
Сийлайди қодир Худо.

Қайнона ҳам онадир,
Оқ сутидай меҳри оқ.
Куйсанг куйиб ёнадир,
Бағри пахтадай юмшоқ.

Минг ўргилар қошингда,
Бир бора боқсанг кулиб.
Тилла сочар бошингдан
Салом берсанг букилиб.

Келин саломи гўзал,
Ибо-ҳаёси билан.

Шоирлар ёзмиш газал,
Бахшилар айтмиш ўлан.

Қайнотангнинг ўзи бек,
Ўзбекона сўзи бек.
Қўлига сув қуй, чой тут
Ҳориб келса, қизидек.

Қўни-қўшни, қариндош,
Қайинларга бўл дилдош.
Ўчоғига олов ёқ,
Тўйларида бўлиб бош.

Иззатингни берма бой,
Доим ширин сўзли бўл.
Бешик тузай, безаб той,
Қизим, ўғил-қизли бўл.

Ҳар тўқисда бир айб бор,
Гиналарни тез унут.
Алпомишдай ёринг бор,
Гулим, бахтинг бўлсин бут.
Тандирларни тўлдириб,
Ширмой нонлар ёп, қизим.
Тушган хонадонингдан
Ўз ўрнингни топ, қизим.

ҲАЗРАТИ АЁЛ

Ҳаё маликаси — ҳазрати аёл,
 Ой ҳам хижил торгар ҳуснингни кўриб.
 Баҳорой титрайди рашк қилиб хиёл,
 Сен солланиб юрсанг, сочингни ўриб.

Босган изларингдан гул, лола унар,
 Гулларга гулдаста йўллаган аёл.
 Беҳишт ифорини кўнгил соғинар,
 Дунёни тўлдириб гуллаган аёл!

II

Гул гўзал, гулдан гўзал, мулки жавоҳирдир аёл,
 Уйда эр шоҳ эрса гар, вазиру навкардир аёл.
 Ла илаҳа денг, боқиб қўйса сизни ўлдирур,
 Асли тозами гавҳар, соф бир гавҳардир аёл.
 Нозигим денг, севинг уни, етинг меҳрининг қадрига,
 Дош беринг гоҳ эркалигу, ноз-истигно, жабрига.
 Онадир у, тоғ ушалар тан бериб тош сабрига,
 Маккадир, Мадинадир, Ҳаққа сарвардир аёл,
 Гул гўзал, гулдан гўзал, мулки жавоҳирдир аёл.

ҒАМ ҚУЛИГА АЙЛАНГАН ВУЖУД

(туркум)

I

Севги ўлимига қўнмас дил,
 Қўз ёшимга чўмилар бахтим.
 Ёна-ёна умрим бўлди кул,
 Оқизоқлар оқизди вақтим.

Азоб жуда, жуда ҳам азоб,
 Ўз юрагинг суғуриб олмоқ.
 Ишқ ўлими билан ўлим топ,
 Кўнглим, бизга равомас қолмоқ.

Этак силтаб кетай дунёдан,
 Изим излаб бўзласин армон.
 Вафо ўлди, тўйдим жафодан,
 Томиримни қирқ, қизил исён.

Қора олов айбнома битар,
 Дилни бўяб қора қонига.
 Бас, шунчалар куйганим етар,
 Руҳим, учгин Аллоҳ ёнига.

II

Сен ҳақингда ўйламай қўйдим,
 Ақлим хира, карахтдир бошим.
 Юрагимда бир бўшлиқ туйдим,
 Йиғлай-йиғлай қуриди ёшим.

Тиламасман сени кўрмоқни,
 Суратингни силамас лабим.

Тушиб кетиб кўлидан шоҳнинг
Чил-чил синган гавҳартош — қалбим.

Мени энди тутмас сўроққа,
Хаёлингни йўқлаб бормасман.
Орзуларим кўмдим тупроққа,
Умидларга ортиқ ёрмасман.

Сароб — севги, туйғулар — қумлоқ,
Сариқ саҳро ҳувиллаган дил.
Ажаб, мени ўлдирмас фироқ,
Яшайпман беишқ, бекўнгил.

Меҳринг қумсаб ёнмайди жоним,
Ҳузурингга шошилмас юрак.
Бўм-бўш бағрим, музлаган қоним,
Тирик ўлмоқ шу бўлса керак.

Сен ҳақингда ўйламай қўйдим.

III

На қабринг бор, на қабртошинг,
Бошим уриб йиғлайин десам.
Юрагимни кўмди кўз ёшим,
Юрагим йўқ, йўқман ўзим ҳам.

Ғам кўлига айланган вужуд,
Андуҳ — балиқ, қилтиғи ханжар.
Ўз қонингга белан-у, унут...
Унут унутганни, ич заҳар.
О, тирилмас ўлган диёнат,
Йўқсан, наҳот, қисматим, золим.
Кечдим сендан, қилдинг хиёнат,
Вафо ўлди сочи қирқ толим.

Кўнгил — вайрон этилган Каъба,
 Меҳробин дард илони ялар.
 Тиклолмайди энди минг тавба,
 Чегалама, дард изи қолар.

Орзум боғи — қуюк гултепа,
 Ишонч тоғи — зоғларга макон.
 Умид уздим, буюк култепа —
 Руҳсиз жисмим судралар бу он.

Юрак тобут гариб севгимга,
 Кўз ёшларим ҳарир дуркафан.
 На тириксан, на ўлик, кимга
 Дардим айтиб, дардкаш бўлай ман?

На қабринг бор, на қабртошинг...

IV

Бир қотилсан ёвузкор,
 Кўзинг тиғ, сўзинг пайкон.
 Жаллодин севди минг бор,
 Телба дилга йўқ фармон.

Дединг:
 — Қарзим борми айт?
 Мендан умидингни уз!...
 Пойинг остида у пайт,
 Пайҳон бўлди тоза ҳис.

Чопдинг шеърим — нурумни,
 Жарга йиқилди юрак.
 Қиймаладинг, руҳимнинг
 Қотили сен, сен бешак.

Умидимнинг қотили,

Туйғумнинг қотили — сен.
 Бошқа сўзга йўқ тилим,
 Севгимнинг қотили сен.

Зўр қотилсан ёвузкор,
 Энди кел, ўлдир мени.
 Энди тириклик бекор,
 Энди кечирмам сени.

V

Сени асло соғинмадим, йўқ,йўқ,
 Тушларимга кириб не қилурсан,айт?
 Озмиди азобим, сўзинг отган ўқ,
 Кўнглимда тош қотди айтилмаган байт.

Қумсамайман сени, чиқдинг ёдимдан,
 Соғинса соғинди юрагим ёлғиз.
 Вафо йўқ, севги йўқ, мозорим чимдан,
 Ўлган... ўлган... сени севган ўшал қиз.
 Мен — ўша мен эмас, сен — ўша сенмас,
 Биз бошқа одамга айландик бугун.
 Дилимда сен учун жой йўқдир абас,
 Дилингдан тўк сен ҳам муҳаббат юкин.

Сени асло соғинмадим....

VI

Алам захрин ютмайман, бўлди,
 Изтиробга очмайман қучоқ.
 Умид сўлди, ишончим ўлди,
 Дил ўртамас соғинчу фироқ.

Ардоқлаган туйғуларимни
 Ялмоғизга едирдим йиғлаб.

Аччиқ армон, қайғуларимни
Юрагимдан сидирдим, йиғлаб.

О, англадим, суйганим бекор,
Яратганим мени йўқласин,
Хор этганни ўзи этсин хор,
Мени йиғлатган ҳам йиғласин.

Алам заҳрин ютмайман, бўлди...

VII

Сен севгингдан ор қиласан ,ор,
Яшайсан ўз соянгдан чўчиб.
Тонасан соф туйғунгдан минг бор,
Келолмайсан йўқласам учиб.

Қанотингни қирқар андиша,
Журъатингни ўлдирар қўрқув.
Юрагинг чўл, чўллаб ҳамиша,
Қониб бир дам ичолмайсан сув.

Мен —оҳуман, қувлар қисмат -ўқ,
Бир бошпана излаб топмадим.
Сен Отабек эмассан, йўқ,йўқ...
Мен Кумушмас,кўзим ёпмадим.

Мумкин мени айламоқ таҳқир,
Аро йўлда қолдирганинг бор.
Мен Зухромас, сен эмас Тоҳир,
Топинмайсан севгингга зинҳор.

На бир вафо, на имдод кутмам,
Ҳаётингда жой йўқ мен учун.
Боғингдаги бегона ўтман,
Титрамасдан юларсан бир кун.

IX

Мени йиғлатмайди энди ғамларинг ,
 Қувончдан ёрилмас ўйноқлаб юрак.
 Милтираб ёнади туйғум шамлари,
 Сокин кулдай қалбим, ғулув на керак?

Муҳаббат водийси топталган ҳар вақт,
 Замонлар қаъридан келади нола.
 Вафо қай кўнгилга қурса олтин тахт,
 Жафо тутар оғу тўла пиёла.
 Садоқат мулкида азоб шаҳаншоҳ,
 Қийнайди... куламан захрини ютиб.
 Оламни чайнайди бўритиш гуноҳ,
 Қаридим қирқ йил мен савобни кутиб.

Умидим хазонрез, орзум хазонрез,
 Йилларнинг тўзони учириб ўйнар.
 Мени йиғлатмайди изтироб бу кез,
 Ажаб, сени виждон оғриғи қийнар.

X

Кетдинг. Бир бошпана сўраб юракка,
 Ҳузурига бордим мунис хаёлнинг.
 Сигдириб яшайсан қандай тилакка
 Сенсиз, сен деб яшаётган аёлни?

Ўзинга ошиён айлаб йироқни,
 Кетдинг топшириб, ёр, ҳижрон — сайёдга.
 Кўтармоқ кўп оғир ёлғиз фироқни,
 Ҳеч қайтгим келмайди ноқис ҳаётга.

Хотирот денгизи сувсиз қолмайди,
 Чўкдим... чўкди тошга тўлиб кетган дил.

Мени сендан ҳеч ким тортиб олмайди,
Бунда сени мендан айирмас ҳеч гул.

XI

Унут мени, қилма қўнғироқ,
Мен ҳам инсон, табиати ўр.
Қўнғлим ортиқ қийнамас фироқ,
Менда-да бор, сендаги гурур.

Истаганча хўрладинг мени,
Хиёнатинг сўйладинг ошкор.
Юрагимдан суғуриб сени,
Кетолмадим олисларга, ёр.

Ахир бу тиг суякка етди,
Қўз ёшларим қуриди бу кун.
Қалбни олиб уз-о-оққа кетдим,
Сени мангу кўрмаслик учун.

Мени унут...

XII

Сен келдинг... ҳайдадим, қувладим,
Тошбағир, тошқаҳр ёв — сўзим.
Сен кетдинг... ёстигим сувладим,
Қаргадим ўзимни ўз-ўзим.

Сен мени кечирма... кечирма,
Севгимнинг бежавоб саволи.
Умидим бўлганда учирма,
Ўлдирдим... бўйнимда уволи.

Жаҳлимнинг жаҳдидан жудолик,
Қирлари дўппайди йўлимда.

Сен кетдинг... беҳуда фидолик,
 Аросат кишани дилимда.
 Сен келдинг... узрлар узди жон,
 Кўрмоқни ман этдим кўзимга.
 Сеники бўлолма ҳеч қачон,
 Сен “мен”и қайтиб бер ўзимга.

XIII

“Унут дединг, қисматингга кўн...”
 Кўксимга дард оғир бош қўйди.
 Ўз-ўзингни ўлдириб, нечун,
 Юрагимга қабртош қўйдинг?

Кетсанг изсиз, нишон қолдирмай,
 Кетгин энди, бу қандай азоб?
 Қабртошни тунга олдирмай,
 Кунга бермай борлигим бетоб.

Фуруримнинг баланд осмони,
 Топиб, топинганим сенмидинг?
 Жафо тигин санчдинг-а, жоним,
 Инграр кўзларимда тилсиз мунг.

XIV

Руҳимни қийнамас жавобсиз сўроқ,
 Аллоҳдан тиламай қўйдим дийдорни.
 Бу дам азоб бермас на ғам, на фироқ,
 Заҳри йўқ юракка ёғилган қорнинг.

Ташвишга солмайди югурик кунлар,
 Тонгларим отади шарафсиз, бефайз.
 Ойлаб қалам тутмам, ухлайман тунлар,
 Мени уйғотади на Лайли, на Қайс.

Чарчадим, кутмайман, узликди нолам,
 Бешафқат дунёдан тиламам сени.
 Безовта этмайди кўнглимни алам,
 Тириклар ичидан излама мени.

XV

Энди дардим айтайин кимга?
 Мен ўкиниб йиғласам, кулдинг.
 Қоронғулик чўқди ичимга,
 Юрагимда нимадир ўлди.

Ўчди кўксимдаги ҳарорат,
 Юз ўгирди муҳаббат сендан.
 Хоҳлаганча айла ҳақорат,
 Хоҳлаганча кулавер мендан.

Сенга ўхшаб артист эмасман,
 Кулсам кулдим юракдан тўлиб.
 Мен шунчаки ҳеч йиғламасман,
 Мен шунчаки севмасман кулиб.

XVI

Айт, севмасанг аввал, не учун
 Юрагимни айладинг банди?
 Дилда олиб муҳаббат юкин,
 Қай деворга бош урай энди?!
 Манзил тутай қай бир юракда,
 О, қай қалбдан тилайин меҳр?
 Сени асраб пинҳон тилакда,
 Йиғлаб яшаш қисмати офир.

Меҳринг тутиб ўзга дилларга,
 Нечун менга айлайсан ситам?
 Бошим қўйиб ўлсам йўлларга,
 Фамдан эрур тошу тупроқ ҳам.

Аммо сенинг тош юрагингинг,
 Тошларига сингдаи ёшим.
 Тиланчига бер тилагингни,
 Бас, кўйингда сўнди қўшим.

Сўнди дилда ҳарорат, ёлқин,
 Муҳаббатим — етим қиз тилсиз.
 Азоб қолди юракка яқин,
 Туйғуларим саргардон, йўлсиз.

Йўлсиз қолдим, йўлим йўқ, илло
 Хаёл отлиғ ҳамхонам бордир.
 Севгувчи ул кўнглим йўқ, Аллоҳ,
 Севгувчи ул юрагим мордир.

Заҳарланган севгим лоласин
 Лабга босиб уйғонгум саҳар.
 Оғу тўла ишқ пиёласин
 Сипқораман, жисмим тиниқар.

Оҳ, ўлмасман... ўлмасман, ҳайҳот!
 Тунга дўнди ёруғ жаҳоним.
 Наҳот, сенсиз яшайман, наҳот,
 Танимни тарк айлаган жоним?

XVII

Қўлингдаги қўғирчоқ бўлдим,
 Ўйнатдинг ҳар мақомга солиб.
 Таҳқирладинг, ҳар кун бир ўлдим —
 Қул менман-у, қулдорсан — ғолиб!

Мендан мени айирди кўзинг,
 Сени севиб ўзимдан тондим.
 Ростми, ёлғон ҳар айтган сўзинг,
 Қабул этдим, чин деб ишондим.

Юраги пок, самимий дея,
 Мен ишондим, топиндим сенга.
 Кўзларимга мунг қўйди уя,
 Ҳақоратдан тахт бердинг менга.

Сендан кечиб кета олмадим,
 Иродамдан ишқ келди устун.
 Энди тамом, сен-ла қолмагум,
 Мен “Мен”имга қайтарман бугун.

XVIII

Мен сен учун йўқман, тирик ўлганман,
 Шундай фараз қил-у, энди унутгин.
 Мен сени қалбимга кўмиб бўлганман,
 Мен сенга сақламам на гина, на кин.
 Кетавер, ортингдан эргашмас нолам,
 Йиғласам қадримга йиғлайман куйиб.
 Меҳру шафқатингга зормасман бу дам,
 Севилмадим сени юракдан севиб.

Менинг бу дунёда йўқдир илинжим,
 Ўлик тан, ўлик руҳ, яшайман тирик.
 Мени тинч қўй, унут, ёлғиз ўтинчим,
 Қурмоққа уринма қалбимга кўприк.

Энди бекфойдадир афсус, кечирим,
 Ишонч ўлди, йўқдир аввалги софлик.
 Сўзингдан, кўзингдан, ўзингдан оҳ ким,
 Кетмиш пок нафасу, нурли шаффофлик.

Мен сен учун йўқман...

БАХТ НЕЧУН КЕЧИКИБ КЕЛДИ-Я?

Бахт нечун кечикиб келди-я?
 Азобдан олурман ризқ — улги.
 Соғинчим ичкиб кетди-я,
 Лабларимда ярадор кулги.

Тахир жуда ишқ тутган шароб,
 Қалб қачон ҳижрондан арийди?
 Тунларимда йиғлар изтироб,
 Кунларим йўл пойлаб қарийди.

Остонамни ҳатлолмай дилгир,
 Сиз юарсиз дардни елкалаб.
 Ором қушларини тутиб ер
 Ичимни қутурган ит талаб.

Бахт — соҳилда қолган йўловчи,
 Кечикдик-ку, оҳ, кема қани?
 Янги даҳма тиклар ишқ — овчи,
 Кўксим қийма-қиймалаб манинг.

Бахт нечун кечикиб келди-я?

* * *

Сен мендан қарздорсан,
 Қочиб қутилдинг гўё.
 Худога арздорман,
 У дунёю, бу дунё.

Мени унутдинг, тондинг,
 Севгингдан ор қилдингми?

Жабринг ўтида ёндим,
Кулим кўриб кулдингми?

Кирдинг шеър, баётимга,
Кирдинг гул ҳаётимга.
Севмас экансан мени,
“Севаман” дединг нега?

Нега? Нега? Айт, нега?
Йигит сўзинг унутдинг.
Қўнглимга бўлгач эга,
Ўзинг бегона тутдинг.

Юрагингдан мен учун,
Тахт бермадинг, тахтим йўқ.
Кўтариб армон юкин,
Яшаяпман, бахтим йўқ.

Сен мендан қарздорсан,
Бахту тахту муҳаббат.
Худога арздорман,
Ажрига қилгин тоқат!

* * *

Бу кун чўп синса ҳам бошимда синар,
Қумлар-да сочилар устимдан менинг.
Эҳ, қачон бу фитна довули тинар,
Тонги борми ўзи тим қора туннинг?

Кўринган ўт эмас, кукуним аччиқ,
Оёғим остида бордир қудуқлар.
Қирқ жойдан тугилган тугуним очиқ,
Тингламайсиз мени, урасиз дўқлар.

Бу кун чўп синса-да бошимда синар,
Қайғу ўрмонида адашдим танҳо.

Бу кун кипригимга қонли ёш инар,
Алвидо, севгилим, севгим, алвидо.

Ишратга алишган жигар порасин
Фаҳшлар овлайди кўнглингиз бу кун,
Фамим бирлаштирди ер-кўк орасин,
Йўллар бирлашмаса, учрашдик нечун?!

* * *

Кўй, менга ёстиқдош излама зинҳор,
Севмасанг жим кетгин, тиф урмай жонга.
Мен сендан қиш куни сўрамасман қор,
Сен энди “ ҳеч ким” сан, “ ҳеч ким” ман сенга.
Нотаниш йўловчи, нотаниш кимса,
Ўткинчи фаслнинг ўткинчи ёзи.
Ачинма жисмимни туфроқлар кўмса,
Хазонга айланса кўнгили баёзи.
Маҳшар куни бўлиб гуноҳдан ҳоли,
Ёруғ юз-ла ҳаққа термулмоқ учун.
Мен осийнинг келиб сўрдингми ҳолим?!
Кўрқма, гуноҳимни тан олгум у кун.
Мен сенсиз яшайми, тирноқ керакмас,
Ҳаётимга кирма, кетай бенишон.
Гуноҳкор ўзимман, севган ўзим, бас...

ДАДАМДАН ЁДГОРЛАРИМ

Укажонларим Олимжон ва Комилжонларга

Дадамдан ёдгорларим,
Жигаримсиз, жонимсиз.
Оғирим енгил қилар
Ҳотам, паҳлавонимсиз.

Онам белига дармон,
Дийдасига нур бўлинг.
Қолмасин дилда армон,
Аҳил бўлинг, зўр бўлинг!

Сўнгги бурда нонингиз
Бўлишиб енг доимо.
Пок тутинг имонингиз,
Сизни қўлласин Худо.

Молу дунё ўткинчи,
Эр-йигит жўмард келур.
Яхшилар бўлмас кинчи,
Кечиримли, мард бўлур.

Раҳна солмасин ғаним,
Пайт пойлаб орангизга.
Орқа тоғларим маним,
Мудом тик қаранг кўзга.

Сиз юрсангиз керилиб,
Куй қўшилар қуйимга.
Гўё келар тирилиб,
Сиз-ла дадам уйимга.

Иккалангиз икки тоғ,
Таянчимсиз чарчамас.
Иккалангиз икки боғ,
Бол тутасиз чанқасам.

Дадажон, деб эркалаб,
Севаман иккингишни .
Аллоҳдан умр тилаб
Алқаб яшайман сизни.

АЁЛ МЕҲРИ — ИККИНЧИ ҚИБЛА

Фарида Усмонхўжа қизига

Фариштадек юракни поклаб,
Аллалайсиз кемтик кўнгилни.
Рангсиз тонгнинг чеҳрасин оқлаб,
Ишқ-ла ювиб юрасиз йўлни.
Дилингизнинг соф нафасини
Ашуладай сўзларда туйдим.
Униққан, нам қалб ҳавосини
Сиз қувдингиз, софландим, суйдим.
Меҳрингизнинг иссиқ тафтидан
Ором олар куйган бағрим ҳам.
Номозшомгул кулар кафтида,
Олдингизга келса қай одам.
Вафо мерос Момо ҳаводан,
Аёл қалбин англайсиз қалб-ла.
Гуноҳларни қувар дунёдан
Аёл меҳри — иккинчи Қибла.

* * *

Баъзан иккаламиз қоламиз якка,
Сўз йўқ, титкилаймиз шеърий китобни.
Шундай, мен жим, сен жим, унсиз юракка
Беркитиб яшаймиз ишқни- офтобни.

Журъат етишмас, ҳеч бахт кўпригига,
Қадам ташлаёлмай бошларимиз ҳам.
Шабнам бўлиб қўнар дард кипригимга,
Сен маъюс куласан, кулгинг кўзи нам.

Сукунатни қанча қувмай, қаргамай,
Тиг ушлаб туради ўртамизда шод.
Сўз йўқ, сен жим, мен жим, сўнаётган шамдай,
Мунгли нигоҳларда чарх урар фарёд.

ЁМҒИРЛАР ЁҒАДИ ЮРАККА

Ёмғирлар ёғади юракка гоҳо,
Умримнинг баҳори ўтди, келди куз.
Ҳар кеча кузатгум тунни мен танҳо,
Тонгни қарши олгум ҳар куни ёлғиз.

Дўстлар даврасида билинар камим,
Ғанимлар тиг урар қалбимга юз бор.
Менинг кўзим боғлаб шаҳаншоҳ ғамим,
Олиб кетди сиздан узоқларга, ёр.

Осмон никоҳининг сувимикан кам,
Менга бир томчиси эмасми раво?
Онамнинг оқарган сочларин ўрсам,
“Бахтинг очилсин” деб айлайди дуо.

Онам умидини узмас ҳаётдан,
Онам тилагида гуллайди эртам.
”Болам фарзанд кўрса...” деган ниятда
Бешикпўш бичади, мижжалари нам.

Атласу бахмалга тўла сандиққа,
Билмам, неча бора томган кўз ёши .
Ўйласам, кўксимда ҳоқон санчиққа,
Бориб урилади эгасиз бошим.

Кечолмадим сиздан, кўнглимни ёпдим,
Гул тутган қўлларни қайтардим кулиб.
Оҳ, нетай, мен сизни кечикиб топдим,
Кечиккан туйғудан айрилгум ўлиб.

СИЗНИ СЕВДИРАМАН...

Жаҳоннинг гўзал, гулюз моҳтобига
Сизни севдираман, бир қулман солиҳ.
Менинг йўлим олис, ўз китобига
Айри яшамоғим битгандир Холиқ.

Тутманг қўлларимдан, меҳрингиз асранг,
Адашиб келдим мен юракка, кечинг.
Адашиб келгандим дунёга, қаранг,
Адаштирди мени ҳатто кўзсиз мунг.

Менинг йўлим олис, йўлим қайдадир,
Армон юрагимни беркитди қайга?
Саволга осилиб ошаяпман қир,
Саволга осилиб етаман ойга.

Сизни севдираман ўзга қизларга,
Йигит бошингизнинг арисин қори.
Ошно бўлинг мудом ёруғ ҳисларга,
Узун бўлсин умрингизнинг баҳори.

Сизни севдираман хурларга йиглаб,
Аслида мен ўзим сиз-чун яралдим.
Сизни севиб-севиб, соғиниб, йўқлаб,
“Чўли ироқ” бўлиб кўкка таралдим.

Сизни севдираман...

ТАШЛАБ КЕТДИ ҚЎШИҚЛАРИМ

Ташлаб кетди қўшиқларим ҳам,
Мени ёддан чиқарди баҳор.
Ёмғир ёғар, ёғилади ғам,
Куз шамоли айтади алёр.

Булбулларим қайтмасми, Аллоҳ?
Сукунатнинг узилар жони.
Шовуллайди юрагимда оҳ,
Қарғайман бири кам дунёни.

Кўнгил қул бўлди ёна-ёна,
Бағрим қуйиб севганим ёлгон.
Сен деб йиғлаганим афсона,
Бахт ривоят, алпим, мендан тон.
Ҳаёт бизни айлади эрмак,
Қалбимизга ишқ расмин чизиб.
О, биламан, муҳаббат эртақ,
Яшайпман сендан дил узиб.

Ташлаб кетди қўшиқларим ҳам...

* * *

Қўшни уйнинг дарвозаси қўш қават,
Остонаси зардандир, тиллодандир.
Бахт изладим қўлимда бўм- бўш сават,
Кўнгли қаттиқ ёр, севмоқ Аллоҳдандир.

Қўшни уйнинг ҳовлисида чинор бор,
Чаҳ-чаҳ ургай булбуллару қумрилар.
Менинг эса дилимда тош минор бор,
Тош минорга боқиб умрим емрилар.

Кўшни уйнинг чироқлари ўчмайди,
 Хурлар соқчи, нурлар содиқ посбони.
 Қалбдан севги фироқлари кўчмайди,
 Йиғлаб суйдим қўл етмас бир дунёни.

ЁЗ ЁМҒИРИ

Ёз ёмғири, ёғма, кўнглим лиммо-лим,
 Тошаётир ҳижрон селлари дилдан .
 Ёдга солма ёрни, бир ёрки золим,
 Шивирлайсан нелар дея ёт тилда?

Изтироблар қувончимни ўғирлар,
 Ёрсиз кездим, ёлғиз боғ-хиёбонлар,
 Ёғаверди ... ёғаверди ёмғирлар,
 Тутгучи йўқ бошим узра соябон.

Ёз ёмғири, ёғаверма ичимга,
 Бир ёр ғама кўзу кўксим намлаган.
 Дард айтмадим мен дил ёриб ҳеч кимга,
 Чақмоқ ўти юрагимга жамланган.

Қийноқларнинг қайноқ қучоқларида
 Севгилимнинг хаёлига юкиндим.
 Куя-куя соғинч ўчоқларидан
 Омон чиқди Самандаркуш — бу кўнглим!

Ёз ёмғири ёғма...

ЖАННАТЛАРГА АЛИШМАЙМАН

Гумон — илон, заҳарлайди хаёлингизни,
 Гоҳ хўрлайсиз беҳаё деб аёлингизни.
 Меҳрингизни дариф тутиб тилайсиз меҳр,
 Билиб- билмай ранжитасиз аёлингизни.

Тил яраси юракларга тортар чуқур из,
 Оғуларга юзин чайиб отилса ўқ-сўз.
 Баҳорингиз ўғирлайди хазонрезги куз,
 Жавоби йўқ, афсус, ютган саволингизни.

Ёмғирларга юрагини тутиб жилмайган,
 Ўтинчини унсиз ичга ютиб жилмайган,
 Сиздан ширин сўзу меҳр кутиб жилмайган,
 Аёлингиз англари руҳий аҳволингизни.

Фарзандимнинг отаси деб, кечар гуноҳдан,
 Эр йигитнинг хатоси деб, кечар гуноҳдан,
 Жафонинг бор вафоси деб, кечар гуноҳдан,
 Ҳеч кўнглини топдингизми вафолингизнинг?

Уйингизнинг фариштаси, кўнглингиз тўқи,
 Кўзингиздан сўзингизни олар-ку ўқиб,
 Болангизга эртак айтар сиз ҳақда тўқиб,
 Аллалайди узун тунлар камолингизни.

Сизни севиб, сизга минг бор топингучи гул,
 Тош- сабрни рўмол айлаб ёпингучи гул,
 Қадри арзон, қалби осмон Момо Ҳавво ул,
 Жаннатларга алмашмайди жамолингизни...

СОДИҚ ДЎСТ

Дилкаш ва дардкаш шоир
укам *АЛИШЕР НАЗАР*га

Алишер Назар ким? У менинг укам!..
Некбин бир шуурли садо келади.
Тоза ҳаволарга тўлади ўпкам,
Юрагимда ёруғ сабо елади.

”Кечиккан баҳорим” ифорларини
Гулларга улашдинг, рақс тушди ранглар.
Дилларга улашдинг ашъорларимни
Соҳир туйғуларим мағрур жаранглар.

Менга кўп сахийлик қилди кўҳна Шош,
Содиқ дўстлар билан сийлади Эгам.
Бахтлиман, тонгларим ёритар қуёш,
Зулумотдан ҳоли кечаларим ҳам.

Ҳаммаси... ҳаммаси учун минг шукр,
Борлигингга шукр фоний дунёда.
Алишержон, ҳожи ота бўлиб юр!
Эзгу амалларинг бўлсин зиёда.

ЮРТ МАДҲИ

Тоғам Барно ҳожи Қурбоновга

Ҳожи оталари бор юрт, Хатирчим,
Ҳиммату саховат, эзгулик ўлмас.
Ҳожи оналари ёр юрт, Хатирчим,
Фарзандларинг сенинг беимон ўлмас.

Боғларинг бағридан аримас баҳор,
Булбуллар, қумрилар, саъвалар сайрар.
Ойна тусли булоқларинг беғубор,
Лангар тоғ кўксида жайронлар яйрар.

Киндик қоним томган жон бобо юртим.
Болалигим қолган кўчаларингда.
Сени юрагимга жо этган эдим.
Ой билан сирлашган кечаларингда.

Чигирткалар куйин чалади кўнглим,
Юлдузга термулиб ётсам, тун оғар.
Осмонинг ёритар тонги қуёш жим,
Булутларинг ерга ризку рўз соғар.

Дуо аримайди сўлгин лаблардан,
Элга бахт-саодат, тинчлик сўрайди.
Ватан меҳри балқар кўзу қалблардан,
Борлиқни осуда ҳаёт ўрайди.

Ҳожи оталари бор юрт, Хатирчим,
Ҳожи оналари ёр юрт, Хатирчим.

* * *

Синглим Шаҳодатга

Онам ўтгач ёруғ дунёдан
 Борлиқ, дунё хувиллаб қолди.
 Бўзлай-бўзлай бўзтўрғай мисол,
 Жудоликдан вужудим толди.
 Кўнглим изтиробга бўлди банд,
 Кўп ичикдим дўниб гўдакка.
 Оёқларим ногоҳ берди панд,
 Мен михландим юмшоқ тўшакка.
 Отасиз уй, онасиз ҳовли,
 Мени кутмас дея қисиндим.
 Чироқ ёқиқ, ўчоқ оловли,
 Меҳринг офтобида исиндим.
 Бошим узра бўлдинг парвона,
 Аста-аста турдим оёққа.
 Сен кутасан интиқ, яғонам,
 Қайтишимни она қишлоққа.
 Мен қўнғироқ қиламан кунда,
 Сўзлашмасам тинчим йўқолар.
 Хайрли тун тилайман тунда,
 Ҳол-аҳволинг сўрайман саҳар.
 Онамдай гоҳ сени эркалаб,
 ”Шодия тумиш” дегим келади.
 Йиғлашингдан қўрқаман эслаб,
 Эски дардинг янги бўлар деб.
 Юрагимни тирнар хавотир,
 Сен кулмасанг кулмайди кўнглим.
 Бахтиёр бўл, узоқ умр кўр,
 Илоҳа, соғ-омон юр, синглим!

ЧОРЛОВ

Қадрдоним Султонпошишога

Бемор вужудимни тоблаб қуёшга,
 Офтобдай меҳрингни қумсадим, дўстим.
 Саломат бормисан? Дил ёрдим тошга,
 Ёрилтош ёрилмас, сукут сақлар жим.
 Бойлик, шону шуҳрат ҳаммаси бекор,
 Агар ...агар танинг сиҳат бўлмаса.
 Кенга кенг дунё бу, бағри торга тор,
 Ҳаёт гули сўлмас, ният сўлмаса,
 Икки кўзинг кўрса, сўзласа тилинг,
 Оёқларинг билан чопқиллаб юрсанг.
 Қулоғинг эшитса, гул тутса кўлинг,
 Етти мучанг омон, бағри бут бўлсанг.
 Шоҳона қасрда яшамасанг ҳам,
 Киймасанг зар либос, тақмасанг-да дур.
 Ёруғ кунларинг кўп бўлса, қайғунг кам,
 Инсонга бундан-да ортиқ бахт йўқдур.
 Ёнимга кел, дўстим, чорладим аста,
 Жонинг соғ бўлсину умринг зиёда.
 Обод этсанг битта хаста кўнгилини,
 Жаннатга ноилсан икки дунёда.

Бемор вужудимни тоблаб қуёшга,
 Офтобдай меҳрингни соғиндим, дўстим...

ГУЛИМНИ ТИТМА

Жияним Гулшодахоннинг қўшиғи

Жисми жонинг ёниб севмасанг,
Гоҳ тошиб, гоҳ тиниб, севмасанг,
Ўзлигингдан тониб севмасанг,
Ёниқ-ёниқ дилни титма!

Ҳузуримга елмасанг қушдай,
Эсдан чиқсам бир зумлик тушдай,
Туйғунг йиғлаб чалолмаса най,
Тиниқ-тиниқ кўлимни титма!

Кўзим куйса, киприк бўлолмасанг,
Изим куйса, кўприк бўлолмасанг,
Суюгимга илик бўлолмасанг,
Илиқ-илиқ кулимни титма!

Менсиз отса висол тонглари,
Элитса ёт бахт оҳанглари.
Етмас бўлса ғамим чанглари,
Сариқ-сариқ гулимни титма!

УНУТОЛМАЙСАН

Шеър бўлиб кираман уйингга,
Шеър бўлиб кираман ўйингга,
Шеър бўлиб кираман куйингга,
Унутолмайсан.

Хаёл — мен, кўзингга кираман,
Савол — мен, сўзингга кираман,
Шамол — мен, изингдан юраман,
Унутолмайсан.

Аҳд — синмас, имонинг бўлгайман,
Дард — тинмас, азонинг бўлгайман,
Гард инмас осмонинг бўлгайман,
Унутолмайсан.

Қочмоғинг мумкинди кўзимдан,
Қочмоғинг мумкинди севгимдан,
Қочмоғинг мумкинди ўзингдан?
Унутолмайсан.

Қоронғу тунингга ойлангум,
Қақраган кўнглингга сойлангум,
Бир умр жонингга жойлангум,
Унутолмайсан.

ЮРАК ҲАҚИДА САККИЗ ШЕЪР

(беморликда ёзилган)

I

Юрагим, мен сени аямадим ҳеч,
Дард тоғин юкладим, ғамни юкладим.
Сени кам йўқлади бегубор севинч,
Изтироб тошидан каъба тикладим.

Метин қўрғон бўлдинг, армонларимни
Ўйиб-ўйиб ёздим, чидадинг, балли!
Ҳижрон сели ютди дармонларимни,
Сен-чи, чурқ этмадинг, мен бўлдим далли.

Андух гирдобига отдим беаёв,
Сени кўз ёшимга айладим ғарқоб.
Ғанимга меҳрингни бермагин, деддинг,
Мен кулоқ тутмадим зорингга у тоб.

Садоқат бошига тиллақош тақдим,
Қайноқ қонинг билан безадим яна.
Мен кўпларга этдим савобни тақдим,
Олийҳиммат бўлдим, қилмадинг гина.

Охири йиқилди кўксимга санчиқ,
Ҳавони ютоқиб ютди нафасим.
О, юрак, кечиргин, кечирим аччиқ,
Ачишиб оғрийди кўкрак қафасим.....

II

Нечун бежо урасан, юрак?
Дук... дук... тепиб куюк кўксимни.

Нечун ойсиз, юлдузсиз фалак?
Тун ютганми буюк тилсимни?

Ўз-ўзингча шошасан қайга?
Кўнглим айлаб хаста, беҳузур.
Шошма, тўйиб термулай ойга,
Йўқлик сари бир оз шошмай тур!

Бахт юзига тўйиб тикилмоқ,
Ҳали менга насиб этган йўқ.
Бир пиёла сувдай тўкилмоқ
Қисматда бор, вақти етган йўқ.

Шошма, юрак, шошилма бунча,
Мени севган бир йигит бор-ку.
Юрагида очилган гунча,
У ҳам мендай меҳрга зор-ку.

Ушатсин Ҳақ пок ниятимни,
Армон билан кетмай дунёдан.
Шошма, ёзай васиятимни,
Ўлсам, изласинлар зиёдан.

III

Юрак, сен у мени бунда
Йўқлагувчи топилмас.
Юз ўғирмиш офтоб, кун-да,
Чўғлагувчи топилмас.

Пар ёстиққа етди бошим,
Парлар ботди кўнгилга.
Сендан ўзга йўқ сирдошим,
Дилдош йўқ, дилгир дилга.

Кенг шаҳарнинг бағри тордир,
Тордир иссиқ уйим ҳам.

“Чечак Отам” менга зордир,
Интиқ, интизор онам.

Юрак, сену мени бунда
Шоҳ — ёлғизлик қамчилар.
Садоқат соябон, хунда
Рақс тушар соф томчилар.

Бир инсонга фидо бўлдик,
Ишқсизлар қолди-я лол.
Бирга йиғлаб, бирга кулдик,
Юрак, яшадик ҳалол.

Нима топсак бирга топдик,
Бахт, ғамни едик бўлиб.
Бир кам дунё камин ёпдик,
Гулнинг тиканин юлиб.

Кимга берсак қалб қўрини,
Чоҳлар қаздилар зимдан.
Фиску фасод — оч бўрини
Йўлладилар изимдан.

Сен чидадинг каму кўстга
Билмай озорлар бердим.
Не-не мени сотган дўстга
Сендан мозорлар бердим.

Сени роса қийнадим-а,
Аямадим мен нодон.
Мени кечир, қилмай гина,
Юрак, чин дўст, қадрдон.

IV

Юрак, сени парча гўшт деган
Кимсалар янглишар, сен буюк маъво.

Сенда тирилади қадимий ўлан,
Сен-да тиниқ тортар серғубор ҳаво.

Гоҳи дийдор сари отлангайдирсан,
Ҳуркак кўзларимга жасорат бериб.
Ҳаёт қасидасин ёдлайсан,
Азобнинг сертикан гулларин териб.

Шеър бўлиб оқади кўз ёшим,
Муҳаббат осмони ёришиб кетар.
Юрак, сенсан менинг қуёшим,
Сени нодон гўшт дея атар.

V

Нақадар шириндир ҳаёт каломи,
Тириклик қўшиғи гўзал нақадар.
Эй, Туркой, оғуға тўлди дил жоми,
Омонлик дарахти, юракни қутқар.

Дардчан юрагингга мадорларни йиғ,
Дармондори бўлсин беминнат қувонч.
Муаллақ осилиб қолсин қайғу — тиг,
Кўксингни қуёшнинг нурларига оч.

Тириклик қўшиғи, жарангларига
Наволанган кўнгил наволари хос.
Омонлик дарахтин кўк рангларига
Иситма ёрган ул лабларингни бос.

Кўзларингга қайтсин илоҳий нурлар,
Дор остидан қайтган баҳодир — умринг.
Ёғаетган қормас, ҳақ сочган дурлар
Насибанг — нохосда гапирворган гунг.

Нақадар шириндир ҳаёт каломи...

VI

Нечун бунча чўчийсан, юрак?
Увишасан, ўйнаб нетасан?
Тор келдими гамингга кўкрак,
Ичга тортиб, тортиб кетасан.

Сиқиласан, оҳ тортиб ахир
Бир оз енгил нафас оламан.
Қум ортилган карвондай оғир,
Дардни қучиб ўйга толаман.

Руҳим синиқ кўзгудай хира,
Умидларим кулга чўккан дур.
Қўлим ишга бормайди сира,
Қалбда қўр йўқ, кўзимда йўқ нур.

Нега бунча чўчийсан, юрак?
Омонлик бор, чақир баҳорни.
Нурин сочсин қирқта камалак,
Қайсар дилга қайтар оҳорни.

I

Олма отдим, ой бўлди,
 Кўз ёшларим сой бўлди.
 Кеча-кундуз йиғладим,
 Ёр келар йўл лой бўлди.

Тулпор туёғи — чақин,
 Кўнгил узоқ, йўл яқин.
 Тикилса ёр кўзимга,
 Юракка тушар ёлқин.

Келарми ё келмасми,
 Келар йўлни билмасми?
 Келар йўлига чиқсам,
 Эвоҳ, уят бўлмасми?

Шафтолини силкитдим,
 Бевафо ёрни кутдим.
 Шафтолидай тўкилган
 Умидни ўтга тутдим.
 Кўнгилда куюк ҳиди,
 Жонга жафо чўпчиди.
 Ёр юрмаган кўчалар
 Кўз ёшимдан кўпчиди.

II

Қарға қағ-қағ қилиб гоҳ,
 Чоғ эгармиш ўз кўнглин.
 Ўз кўнглим қиламан чоғ,
 Тутиб қарғанинг йўлин.

Йиғламайман, куймайман,
 Сангинг отавер, отсанг.

Согинмайман, суймайман,
 Сен бегона, сен ётсан.

Сарин эсган шаббода
 Хабар элтмайди мендан.
 Учраб қолсанг мабодо,
 Юз буриб кетгум сендан.

Топиб ёқса қаловин
 Ёнар эмиш ҳатто қор.
 Ўчган севги оловин
 Ёқолмайсан энди, ёр.

III

Очмайсан, ёр, кўнглингни
 Дилгир дардлар занглагай.
 Ким донишманд дилингни,
 Айт, мен каби англагай?

Ёғмаса ҳар юракдан
 Юракка гар ёғдулар,
 Чўкиб ўтлиг тилақдан
 Ичмоқ лозим орзулар.

Исми йўқ соф ҳисларим
 Сигинди, ёр, исмингга.
 Согинчингда кўзларим
 Айланди икки мингга.

Минг нигоҳда минг йўлдир,
 Ботмасин қароғингга.
 Келиб, ҳижронни ўлдир,
 Чидолмам фироғингга.

Дилим — қул, дилинг — қулдор,
 Меҳринг офтоб — исингум.

Пиёламан бир гулдор,
Ташлаб юборсанг, сингум.

Тутма кафтингда мени,
Юрагингга олиб бос.
Юракда асраб сени,
Зулматда қолдим холос.

IV

Сизу менинг орамизда
Қирқ мингга қўз қирқилди.
Икки дунё кечмам сиздан,
Ўжар севгим ўр қилди.

Сизу менинг орамизда
Ястанган ишқ чўли бор.
Юракларга борамиз-да,
Киролмаймиз, йўли тор.

Очилмасми юрак тоғи,
Тилимни тилса “сим-сим”?
Йўллар юрдим, йўқ адоғи
Ҳасрат ҳассаси синсин.

Алам тишлар қонли дилим,
Йиғлаб-йиғлаб қайтаман.
Сиз ютасиз азобни жим,
Дардим тунга айтаман.

Муҳаббатнинг оқ кўйлаги
Оҳларимга беланар.
Армоннинг чақмоқ элаги
Кўксим ичра эланар.

Бўғиламан соғинчнинг тош
Кўллари дор бўйнимда.

Солиб қўйди ҳижрон — кундош
Изтиробни қўйнимга.

Сиз юрасиз, юкингиз — зор,
Сотолмасдан ҳеч кимга.
Фамингизга мен харидор,
Зорни сотинг ўзимга.

Сизу менинг орамизда
Қирқ мингта кўз қирқилди...

V

Қорамағиз тунларнинг
Нигоҳлари тиниқди.
Олов ютган кунларни
Қарғаб армон синиқди.

Қалбимнинг сим тўрига
Лаб босиб севгим кулди.
Ҳижрон — кекса бўрига
Қари азоб ем бўлди.

Туйғум қизил ипакдан
Кўйлак кийиб олибдур.
Тош ёғса-да фалақдан,
Кечмам, севгим ғолибдур.

Кун оёғи толади,
Боши эгик жафонинг.
Юрагим дам олади
Куйга солиб вафони.

Айрилиқ айлайди дор
Толим-толим сочларин.
Кун-тун арралар озор
Сабримнинг оғочларин.

Эзилар дилимда дард,
 Кўм-кўк орзум ёбони.
 Ютоқиб ютгум бегард,
 Нимпуштиранг ҳавони.

VI

Юрагимда йиғлар ҳис,
 Йўллар айри, қайтайлик.
 Иккимиздан биримиз
 “Алвидо”ни айтайлик.
 Менинг юрагим доғлиқ,
 Сенинг бошинг боғлиқ, ёр.
 Оғир бўлсин нечоғлиқ
 “Алвидо”ни айт сўнг бор.
 Кўксимга от сўздан ўқ,
 Пок туйғуга тушов сол.
 Сену менга нажот йўқ,
 “Алвидо”ни тилга ол.
 Кенг кўксингда йиғлар қиз,
 Силолмайсан сочини.
 Элга ёйди сиримиз
 Ҳайда севги — совчини.

VII

Мен сизни ўйламайман,
 Ўйлаб-ўйлаб толдим-а.
 Куйим кўп, ўйнолмайман
 Берк кўчада қолдим-а.
 Дил дардини тўкмоққа
 Бир дардкаш дил топмадим.
 Бошим тутдим чақмоққа,
 Бахт рўмолин ёпмадим.
 Севдим, севгим саробдир,

Аччиқ қисмат гулоби.
 Ишонч уйи харобдир,
 Голиб ишқ изтироби.
 Эзгин, мажруҳ вужудим,
 Чирқирайди руҳ — бемор.
 Зулматнинг сочин ювдим,
 Ҳижрон тунлари бедор.
 Култепа — ғурур тоғим,
 Сиз йўқ, сиз йўқ, бўзим йўқ.
 Қовжирар умид боғим,
 Ортга боқсам изим йўқ.
 Оғриққа беролмай тоб
 Сўзим ситилиб кетди.
 Кўзим еб қўйди азоб,
 Юрак титилиб битди.

VIII

Қуёш ботди, ой ботди,
 Қалбга қадалди найза.
 Нигоҳимда ёш қотди,
 Сарғайди туйғу — майса.
 Жилгаларнинг қўшиғи
 Ҳазин тортди кўнглимдай.
 Эдим ҳаёт ошиғи?
 Ҳислар тўуғиди мумдай.
 Кулиб қасдма-қасдига
 Яшамоқ эмас осон.
 Оёғингнинг остига
 Тўкилди дил — барг-хазон.

ЛАЙЛО КЕЛУР

Ёр-ёр ила Лайло келур, паранжиси бошинда,
Кўзларида сурмаси бор, ўсмаси бор қошинда.
Беқасам тўн эгнида, ёнар тилло қошинда,
Ғижим рўмол гажаклари сочларига ўралар,
Чимилдиқдан биз томонга кулиб офтоб мўралар.

Сузук-сузук кўзларига сурма айлаб ибони,
Ой юзига упа қилиб сурмиш шарму ҳаёни.
Етти иқлим кўрмагандир унинг каби зебони,
Ғижим рўмол гажимлари сочларига ўралар,
Чимилдиқдан биз томонга кулиб офтоб мўралар.

Эй муғанний, созинг соз эт, кулбамга ҳумо келур,
Ёр-ёр ила “Чўли ироқ”, “Гардуни наво” келур.
Заҳми ишқ чеккан кўнгил дардига минг даво келур,
Ғижим рўмол гажимлари сочларига ўралар,
Чимилдиқдан биз томонга кулиб офтоб мўралар.

Ошиқу шайдо бўлиб, мажнуннавор зор айладим,
Гулу рухсор ҳажрида қора сочим дор айладим.
Ёр кокилин бўйнима оқибат мен дор айладим,
Ғижим рўмол гажимлари сочларига ўралар,
Чимилдиқдан биз томонга кулиб офтоб мўралар.

ТОШКЕНТИМ

Тузинг ичган етти иқлим айланиб қайтиб келур,
Мағрибу машриқдан сенга ҳамд сано айтиб келур.

Йўргаклаган истиқлолни меҳрибон она ўзинг,
Рухсорингга зор, ташналар бор-йўгин сотиб келар.

Хур Ўзбегим пойтахтисан, бошда тож, тахт, бахтисан,
Саодат болин элим шод, хуррам тотиб келур.

Кўп эрур ер юзида машҳури жаҳон кентлар,
Тошкентим, шон-шуҳратинг кунба-кун ортиб келур.

Бағри кенг халқ Ўзбегим, меҳмонга тутар нону туз,
Силаб дўст бошини, мискин кўз ёшин артиб келур.

Қодирийлар изидан гулу-чечаклар унди-ё,
Эрк қуёши порлабон, иқбол тонги отиб келур.

* * *

Кўнглима бўйлаб нетарсан, ҳасрату армони бор,
Ёр сукут сақла, сўз дема, рости йўқ, ёлғони бор.

Бўз тўрғайдай бўзлама, кўйимда куйганинг рўё,
Бағри куюкдан кет нари, нолаи афғони бор.

Тийра тун ичра йўқолсам, ҳаргиз осмоним ойлама,
Мен яралдим сен учун дебон, йўлимни пойлама.
Пуч умиддан кўзимга рангин кўз боғич бойлама,
Орзуйим боғи қаровсиз, гунчамас хазони бор.

Изтиробдан дил тўкилди, суратим кулди, ажаб,
Дўсту агёрни лол этиб, сендан кечиб кетдим, ажаб.
Ваъдалар бердинг нечун, ёлғон ила сўзинг бежаб?
Кет йироқ, йўқса чақарга нафратим чаёни бор.

Кўнгилу севги ўйин, сендек бевафо ёр учун,
Айрилиқда ўлмадим, ишқи илоҳий бор учун.
Қасри аросатдан қочиб, бош асрадимми дор учун?
Қайтмагум қалбинг уйига, хиёнат илони бор.

Узр сўрамоқ на даркор, асли дунёдир бири кам,
Жисми жонинг ўртаган, Туркой, ишқми, ё қайғу
гам?

Кечалар сўз юлдузин маржонини терди қалам,
Ашъоримнинг ҳар сатрида юрагимнинг қони бор.

Дейдилар, кўр ҳассасин бир бора йўқотгай азал,
Ширин ёлғон, оғудир, аччиқ ҳақиқатдир асал.
Ҳаётимдан кет нари, кетдим ҳаётингдан бу гал,
Кўнглима бўйлаб нетарсан, кет деган, фармони бор.

* * *

Кўнглим куюкларини куйлай десам тил ожиз,
Айрилиқ қаҳқаҳаси қар айламиш қулогим.
Сену менинг тақдирим айри тушди, йўл ожиз,
Қарогимдан қуйилар қайнаб икки булогим.

Юрагимга йиқилган Лангар тоғдек дард эрур,
Доғлар босган бағрим бир қирмизи ранг лолазор.
Ичимга ўт туташган вужудим кул, гард эрур,
Ёлғизликнинг қучоғи тиканакли чангалзор.

Жисмим ичра жон қадар сингиган шамсиқамар,
Кўнглим куяр, куяман сенга кўринмас дудим.
Илтижолар толиқди, самодан сукут томар,
Қалбимга ботиб ётар соғинчнинг тош вужуди.

Кўнглим куюкларини куйлай десам тил ожиз...

НОДИРА ҒАЗАЛИГА МУҲАММАС

Тийра тун бағри қафас торсиз,
 Кўнглима куй ҳамнафас ёрсиз.
 Оҳ ургум басма-бас дилдорсиз,
 Ёрнинг васли эмас озорсиз,
 Гулшан ичра гул топилмас хорсиз.

Боқсам ул, Лангартоғнинг қори бор,
 Дашту саҳронинг ҳатто ўз нори бор.
 Муҳтарамнинг кўнглида минг зори бор,
 Ҳар кишини бир муносиб ёри бор,
 Мен ўшал овворадурман ёрсиз.

Сийлади бардош ила қалбим Худо,
 Ишқ йўлида борлигим қилдим фидо.
 Дунёи дун ичра топмиш ким вафо?
 Ул париваш васлидан бўлдим жудо,
 Роҳати дил қолмади дилдорсиз.

Ғам юкини жон қушига ортамен,
 Йиғлагувчин аччиқ ёшин артаман.
 Эзгулик жанггоҳида саркардамен,
 Ёр учун агёр дардин тортамен,
 Кўрмадим бир ёрни агёрсиз.

Бошима не бир маломат солмади,
 Инградим, хушнуд бир соат қолмади.
 Қол дедим, сўзимни тоқат олмади,
 Тан бузулди эмди роҳат қолмади,
 Соя пайдо бўлмоғи деворсиз.

Муҳаббатнинг озори кўп, мозори мўл,
 Қулни шоҳ айлару султонни қул.

Қай дилга янтоқ экар, қай бирига гул,
Оразин кўр, бўлма зулфидан маълул,
Бу жаҳонда ганж йўқдир морсиз.

Қоши ёй, киприги ўқ, олувчи жон,
Кўйида қул эрур минг шоҳу султон.
Тиши дур, сўзи гавҳар, офатижон,
Берма нисбат қаддига, эй боғбон,
Сарвидир бу боғ аро рафторсиз.

Бошима омонлик йўқ бул дордин,
Айрилиб қон йиғладим ёрдин.
Ўлиб қутулгаймен озордин,
Ор қилмас таънаи ағёрдин,
Ошиқни содиқни дерлар орсиз.

Бир ғариб дил ранжини гуноҳ билинг,
Фанимат деб, дўст дийдорин шоҳ билинг.
Туркой кўнгли тўла армон, оҳ, билинг.
Нодира аҳволидан огоҳ ўлинг,
Эй мусоҳибларки, қолмиш ёрсиз.

КҮНГЛИМ ОЛОЛМАДИМ СЕНДАН ҚАЙТАРИБ

Кўнглим ололмадим сендан қайтариб,
 Ёшлигим ўғирлаб қочса-да йиллар.
 “Вафодор ёрман” деб кўкракни кериб,
 Хиёнат боғидан узарсан гуллар.
 Менинг муҳаббатим ўзимдек мағрур,
 Менинг муҳаббатим ўзим каби хор.
 Ҳаёт булогининг суви тахир, шўр,
 Мен сени соғиниб йиғлайман минг бор.
 Сен эса тилингда севасан, ҳануз —
 Кўнглим ололмадим сендан қайтариб.
 Ўкинч юрагимга солар қонли из,
 Қалбим — ғарибхона, умидим — ғариб.
 Бириси-биридан гўзал қизлар кўп,
 Бағринг куйдиради қайноқ ҳирс тоши.
 Дил розингни айтиб, қайтиб олгин, хўп,
 Оқизиб кетмасдан кўзимнинг ёши.

КҮНГИЛ СЕНИ СОҒИНМАЙ ҚҮЙДИ

Кўнгил сени соғинмай қўйди,
 Ҳаяжонга тушмас дил, кўрсам.
 Юрак аччиқ севгидан тўйди,
 Ҳайрон боқма бепарво юрсам.
 Муҳаббату меҳримни сотдинг
 На армон бор, на орзу ҳавас.
 Қалбда чандиқ бўлиб дард қотди,
 Мен шунчаки яшяпман, бас!
 Номинг энди солалмас титроқ,

Шеъринг излаб, рўзнома титмам.
 Кўзларимни ёшламас фироқ,
 Анча бўлди, мен сени кутмам.
 Ухлоқ дардни қайта уйғотма,
 Юрак аччиқ севгидан тўйди.
 Телба аёл — руҳим, тош отма,
 Кўнгил сени соғинмай қўйди.

* * *

Нетай, соғинч юки оғир,
 Тилимда нолалар тахир.
 Соғинчдан ўлгайман охир,
 Хушнуд айлаб рақибимни.
 Кўнглимга ишқ муҳрин босган,
 Кумуш кўнғироқлар осган.
 Хўп севиб ақдан озган,
 Юрак қумсар табибимни.
 Мен севганим қизил гулдир,
 Атрофи тоғ, тикан йўлдир.
 Ҳижрон — билак, синган қўлдир,
 Тутолмасман ҳабибимни.
 Эй дил ўртанма, ўртанма,
 Ранж — гам ўтига бурканма.
 Қароғим, ёшга ўрганма,
 Кулиб кут, қалб соҳибимни.

МУНДАРИЖА

Ватанга қасида.....	3
Ватан.....	4
Ифтихор.....	5
ТҮРТЛИКЛАР.....	6
Ассалом, кўнглимнинг қуёши.....	7
Кўзим қаросига жойладим сени.....	8
Аллоҳнинг назари тушган юрт.....	9
Бу юртнинг тошлари пахтадай юмшоқ.....	10
Уялади кўкда ой ҳам.....	11
Сен шеъримда яша барҳаёт.....	12
Дадамнинг насиҳати.....	13
Она Бухоро.....	14
Кўкка совурилса боринг ногаҳон.....	15
Алпомишни соғинган кўнгил.....	16
Дадажонимни кўмсаб.....	17
Соғинч бевақт оқартди сочим.....	17
Ул кун ишқдан тингладим эртак.....	18
Шундай бахтиёрман, ё Худо.....	19
Шукрона.....	20
Тақдирдан нолисам онкўрлик бўлар.....	21
Қуюнлар қўйнида қайнови тинмас.....	22
Сизнинг ўзингиз-ку.....	22
Сочингиз қор, эгнингиз қор.....	23
Сиз гилос еяпсиз, сап-сарик гилос.....	23
Шоҳим, сизни севмай бўлурми.....	24
Сиз Туроннинг жўмард ўлони.....	25
Саккиз йиллик ғамдан сўнг.....	26
Оқ тонглари оқартирдим нолам билан.....	27
Нигоҳлар тўқнаши.....	28
Мунис нигоҳингиз эркалар.....	29
Қора лайлакларни ҳайдадинг.....	29
Иккаламиз аразлашдик.....	30
Ажал келса жонлар қасдида.....	31

	181
Кечиринг.....	32
Сизни кўрсам.....	32
Кўзингизда ҳорғин нур ҳоким.....	33
Сизни нурдан яратган Эгам.....	34
Меҳрибон, ўт нигоҳингизни.....	34
Нега йиғладингиз.....	35
Куз қўшиғи (<i>туркум</i>).....	37
Айтишув (<i>Оналар гурунги</i>).....	39
Ишқ ёйидан руҳим йўқ эди.....	44
Кўнглимда дарди ишқ.....	45
Биз нега учрашдик.....	46
Кўзингизда эртамни кўрдим.....	47
Иқрор.....	48
Бошинг тошдан бўлсин, илоҳим.....	48
Қадам товушингиз олисдан туйғум.....	49
Сени бир кўрмасам қулмайди кўнгил.....	50
Ўша кун келгунча.....	51
Сен ҳақингда ўйламай қўйсам.....	52
Сен кел, ё мен ёнингга кетай.....	52
Сени қўмсаб йиғладим кун-тун.....	53
Сени эслаганда.....	54
Ёнимда турсанг ҳам.....	54
Сенсизлик.....	55
Сенсиз кўндим кўнгил измига.....	55
Кўлингизга босиб намчил юзини.....	56
Шум айрилиқ тантана қилди.....	57
Тиловат айлади юрагим.....	58
Журъатим етмайди кўнглим очмоққа.....	59
Тиланчининг очиқ кафтидай.....	60
Умид отин ерга тегмасин ёли.....	60
Севги ёрлиғи.....	60
Истасанг бахт беришинг мумкин.....	62
Муҳаббат.....	63
Мен сенга эътиқод қўйиб яшайман.....	64
Мен куну тун ҳолсиз мудрайман.....	64
Сени ўйлаб эзилар қалбим.....	65

Хаёлимнинг осмонларида.....	66
Умрим китобида ёлғизлик расми.....	67
Алдамчи дунё	68
Менга бахт тиламанг.....	69
Жудолик (туркум).....	70
Очилтош аммам хотирасига.....	76
Хосият аммамга.....	76
Бекафан кўмилдим гамингда сенинг (<i>туркум</i>).....	78
Хиёнатдан сўнг.....	90
Сев мени.....	99
Гадонинг душмани.....	100
Дерлар чаён ишидир чақиш.....	101
Ўзимга.....	102
Гуллаётган ғам.....	103
Сўзни сизламоқни сиздан ўргандим.....	107
Халал берманг менга.....	108
Саховатдан сўз очилган он.....	108
Саволлар сиртмоғи бўғзимга ботар.....	109
Муножот.....	111
Самоларга туташди кўнгил.....	126
Умрим хазон — йўлакда ётган.....	126
Нигоҳимни хоб босди, ё Раб.....	127
Бахтдан кулса эди юрагим.....	128
Она насихати.....	130
Ҳазрати аёл.....	132
Гул гўзал, гулдан гўзал.....	132
Ғам қулига айланган вужуд (туркум).....	133
Бахт нечун кечикиб келди.....	144
Сен мендан қарздорсан.....	144
Бу кун чўп синса ҳам бошимда синар.....	145
Кўй, менга ёстикдош излама зинҳор.....	146
Дадамдан ёдгорларим.....	147
Аёл меҳри — иккинчи қибла.....	148
Баъзан иккаламиз қоламиз якка.....	149
Ёмғирлар ёғади.....	150

	183
Сизни севарман.....	151
Ташлаб кетди қўшиқларим.....	152
Қўшни уйнинг дарвозаси қўш қават.....	152
Ёз ёмғири.....	153
Жаннатларга алишмайман.....	154
Содиқ дўст.....	155
Юрт мадҳи.....	156
Онам ўтгач ёруғ дунёдан.....	157
Чорлов.....	158
Гулимни титма.....	159
Унутолмайсан.....	160
Юрак ҳақида саккиз шеър.....	161
Олма отдим, ой бўлди.....	166
Лайло келур.....	172
Тошкентим.....	173
Кўнглима бўйлаб нетарсан.....	174
Нодира ғазалига мухаммас.....	176
Кўнглим ололмадим сендан қайтариб.....	178
Кўнглим сени соғинмай қўйди.....	178
Нетай, соғинч юки оғир.....	179

Муҳтарама ТУРКОЙ

**СОҲИР
ОҚШОМЛАР**
(шеърлар)

Муҳаррир: *Шукур Қурбон*
Бадий муҳаррир *Ҳамидулла Ҳудойбердиев*
Техник муҳаррир *Татьяна Смирнова*
Саҳифаловчи *Абдухалил Турсунов*

Босишга 26. 05. 2008 йилда рухсат этилди.

Бичими 84x108 1/32.

Ҳажми 10 б. т. Нусхаси 000

Буюртма № Шартнома №

Алишер Навоий номидаги
Ўзбекистон Миллий кутубхонаси нашриёти.
Тошкент, Ғани Мавлонов кўчаси, 1 ^А уй.

Алишер Навоий номидаги
Ўзбекистон Миллий кутубхонаси босмахонаси.
Тошкент, Истиқлол кўчаси, 33.